

Januar 2021

Evaluering af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø samfundsmæssige impact

Af rapportering

Indholdsfortegnelse

1	Indledning.....	1
1.1	Evaluering af NFA	1
1.2	Tilrettelæggelse af evalueringen	2
1.3	Metode og datagrundlag	5
1.4	Struktur for rapporten.....	7
2	Resume.....	8
2.1	Formål med evalueringen	8
2.2	Tilgang og metode	8
2.3	Konklusioner.....	9
2.3.1	Evaluering af NFA ift. de fastlagte mål.....	9
2.3.2	Tidligere performance	10
2.3.3	Sammenlignelige organisationers performance	10
2.4	Anbefalinger.....	11
2.4.1	Anbefalinger i forhold til NFAs forskning.....	11
2.4.2	Anbefalinger i forhold til NFAs formidling	11
2.5	Opsamling på analyse af NFAs myndighedsbetjening (upstream).....	13
2.6	Opsamling på analyse af NFAs forskning og formidling til brobyggere og slutbrugere (downstream).....	13
2.7	Sammenfatning af caseanalyse – contribution analyse	14
3	Samfundsmæssig impact af NFAs myndighedsbetjening (<i>upstream</i>)	16
3.1	Introduktion og formål.....	16
3.2	Kendskab til NFA blandt myndighedsaktørerne	16
3.3	Relevans af NFAs forskning og formidling blandt myndighedsaktørerne	18
3.4	Anvendelighed af NFAs forskning og formidling blandt myndighedsaktørerne	20
3.5	Kanaler og produkter	23
3.6	Udvikling over tid	25
3.7	Opsummering – NFAs myndighedsbetjening	26
4	Samfundsmæssig impact af NFAs forskning og formidling (<i>downstream</i>)	28
4.1	Introduktion og formål.....	28
4.2	Kendskab til NFA blandt brobyggere og slutbrugere	29
4.2.1	Brobyggere	29
4.2.2	Slutbrugere.....	31
4.3	Relevans af NFAs forskning og formidling til brobyggere og slutbrugere	33
4.3.1	Brobyggere	33
4.3.2	Slutbrugere.....	35
4.4	Anvendelighed af NFAs forskning og formidling til brobyggere og slutbrugere	37
4.4.1	Brobyggere	37

4.4.2	Slutbrugere.....	41
4.5	Forbedringer i arbejdsmiljøet	44
4.5.1	Brobyggere	44
4.5.2	Slutbrugere.....	46
4.6	Kanaler og produkter	47
4.6.1	Brobyggere	47
4.6.2	Slutbrugere.....	50
4.7	Udvikling over tid	52
4.7.1	Brobyggere	52
4.7.2	Slutbrugere.....	53
4.8	Opsummering – NFAs formidling downstream	53
<hr/>		
5	Analyse af cases.....	55
5.1	Formål med case-analyse	55
5.2	Tilgang til contribution analysis	55
5.3	Sammenfatning af case-analyse.....	61
5.3.1	Kendskab.....	61
5.3.2	Relevans	61
5.3.3	Anvendelighed	61
5.3.4	Ændringer	62
5.3.5	Gennemslagskraft og samfundsmæssig impact.....	62
<hr/>		
6	Konklusioner og anbefalinger	64
6.1	Fastlagte mål	64
6.1.1	Effekt på kort sigt	64
6.1.2	Effekt på mellemlangt sigt	66
6.1.3	Effekt på langt sigt	67
6.1.4	Konklusion: Fastlagte mål	67
6.2	Tidligere performance	67
6.2.1	Modtagenes vurderinger af udvikling over tid.....	68
6.2.2	Evaluering af NFA fra 2014.....	68
6.2.3	Konklusion: Tidligere performance.....	68
6.3	Sammenlignelige organisationers performance	69
6.3.1	Konklusion: Sammenlignelige organisationers performance.....	70
6.4	Samfundsmæssig impact	70
6.4.1	Anvendelse	70
6.4.2	Gennemslagskraft.....	71
6.4.3	Konklusion: Samfundsmæssig impact	71
6.5	Anbefalinger.....	71
6.5.1	Anbefalinger i forhold til NFAs forskning	71
6.5.2	Anbefalinger i forhold til NFAs formidling	72

”Evaluering af NFA” er udarbejdet af PwC for Beskæftigelsesministeriet.

© PwC, 2020

Projekt: 3577038

PwC, Strandvejen 44, 2900 Hellerup, www.pwc.dk

Publikationen kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

1 Indledning

Arbejdsstyrken i Danmark består af knap 3 millioner mennesker. Disse mennesker bruger en stor del af deres tid på arbejdspladserne, og derfor er arbejdsforholdene og -miljøet på de danske arbejdspladser vigtige for både medarbejdernes trivsel og mulighed for at udføre deres arbejde. For at sikre gode og sunde arbejdsforhold, er det centralt, at der forskes i, hvordan man udvikler og sikrer et godt arbejdsmiljø på tværs af brancher. Her spiller Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) en vigtig rolle.

NFA er en sektorforskningsinstitution under Beskæftigelsesministeriet, som udfører forskning på arbejdsmiljøområdet. NFA formidler ligeledes forskningsbaseret viden til arbejdspladser, myndigheder, arbejdsmarkedets parter og arbejdsmiljørådgivere og medvirker til at uddanne forskere og forestå undervisning på universiteterne inden for NFAs kerneområder.

Ifølge NFAs vedtægter har NFA til formål at tilvejebringe et forskningsbaseret vidensgrundlag for at sikre sunde og udviklende arbejdsforhold i overensstemmelse med samfundsudviklingen og behovet hos virksomhederne og arbejdsmiljøsystemet. Det sker ved, at NFA overvåger, udreder og udforsker forhold i arbejdsmiljøet af betydning for sikkerhed og sundhed, herunder udvikling, trivsel, arbejds- evne og fastholdelse på arbejdsmarkedet samt effekten af forebyggelses- og sundhedsfremmeforanstaltninger.

1.1 Evaluering af NFA

NFA skal ifølge sektorforskningsloven evalueres hvert femte år. Formålet med evalueringen er at vurdere relevans, anvendelighed og samfundsmæssig impact af NFAs forskning, formidling og myndighedsbetjening i perioden 2014 til og med 2019 samt at give konkrete anbefalinger om, hvordan NFA kan styrke sin samfundsmæssige impact.

Evalueringen skal således belyse NFAs samfundsmæssige impact både i forhold til myndighedsbetjening (*upstream*), hvor NFA leverer forskningsbaseret viden til myndighederne til brug i ministerbetjening, policyudvikling, myndighedsudøvelse og tilsynsfunktion, og i forhold til formidling (*downstream*), hvor NFA formidler forskning og viden med henblik på at adressere relevante arbejdsmiljøfaglige problemstillinger på arbejdspladserne.

Da evalueringen netop har til formål at belyse, i hvilken grad NFAs forskning opleves som relevant og anvendelig af modtagerne, og hvorvidt forskningen har samfundsmæssig impact, har PwC taget udgangspunkt i tilgangen *utilization focused-evaluation*, som bygger på en præmis om, at en evaluering skal belyse anvendelsen og værdien af det, man ønsker at evaluere.

I forlængelse heraf fokuserer vi på ”*intended use by intended users*”¹ -altså den anvendelse af forskningen, som NFA har haft til hensigt at opnå (*intended use*) formidlet til de modtagere, som NFA har et mål om at nå ud til (*intended users*).

Derfor holder vi i evalueringen modtagernes vurderinger op imod NFAs målsætninger (*intended use*) i perioden og fokuserer på vurderinger af relevans, anvendelighed og impact blandt de modtagere, som NFA i evalueringsperioden har haft fokus på at formidle forskning til (*intended users*).

Evalueringen belyser således, om relevante modtagere af NFAs forskning (både *upstream* til myndigheder og *downstream* til organisationer og arbejdspladser) oplever forskningen som relevant og anvendelig med udgangspunkt i de forventninger, som NFA har opstillet i sin overordnede forandringsteori for evalueringsperioden, hvor målet med forskningsformidlingen er at opnå effekt på kort, mellemlangt og langt sigt, så man i sidste ende kan identificere, udforske og håndtere fremtidens arbejdsmiljøudfordringer på arbejdspladser i Danmark.²

¹ Patton, Michael Quinn (2012): A utilization-focused approach to contribution analysis

² NFA (2014): Strategi for Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø 2014-2018 – på vej mod 2020

I forhold til at definere ”*intended use*”, anvendes en kombination af tre forskellige tilgange til at evaluere NFA³:

- 1) **Fastlagte mål:** Her tager vi udgangspunkt i NFAs strategi for evalueringsperioden (strategien for 2014-2018)⁴ for at kunne holde evalueringsresultaterne op imod de strategiske mål for perioden. Vi tager konkret udgangspunkt i den forandringsteori, NFA opstillede for perioden, hvilket giver os mulighed for at evaluere NFA op mod et meningsfuldt fastlagt mål.
- 2) **Tidligere performance:** I forhold til at evaluere NFA op imod tidligere performance ser vi på modtagernes vurderinger af NFAs udvikling over tid. Ved at anvende modtagernes vurderinger ser vi netop på, hvordan NFAs *intended users* opfatter nuværende og tidligere performance. Derudover inddrager vi evalueringen af NFA fra 2014 til at evaluere NFA op imod tidligere performance.
- 3) **Sammenlignelige organisationers performance:** Vi inddrager STAMI i Norge og IWH i Canada, da disse organisationer på flere områder ligner NFA. De tre organisationer har sammenlignelige formål og er alle finansieret af en statslig grundbevilling med mulighed for at søge eksternt medfinansiering i fonde mv. Dog er der også centrale forskelle mellem organisationerne, fx har IWH i Canada arbejdet med at måle samfundsmæssig impact i en længere periode, hvorfor der med fordel kan skeles til erfaringerne herfra, ligesom andre forskelle mellem organisationerne kan være interessante for NFA til inspiration og læring.

I forhold til at definere ”*intended users*”, tager vi udgangspunkt i henholdsvis relevante myndighedsaktører og brobyggere, der formidler viden om arbejdsmiljø samt slutbrugere i form af arbejdspladser. Vi har i samarbejde med NFA defineret *intended users* indenfor hver af disse kategorier.

I bilag 4 fremgår lister over *intended users* for henholdsvis myndighedsaktører og brobyggere, mens slutbrugere grundet omfanget ikke meningsfuldt kan oplistes.

Denne evaluering undersøger perioden 2014-2019. I denne periode har arbejdsmiljøområdet udviklet sig, blandt andet i forbindelse med anbefalingerne fra den daværende regerings ekspertudvalg om arbejdsmiljø i 2018 og arbejdsmiljøforliget i 2019, der bl.a. medførte, at arbejdsmarkedsovervågningen blev flyttet fra NFA til Arbejdstilsynet (pr. 1/1 2020). Derudover er det centralt at være opmærksom på, at der i evalueringsperioden er kommet et øget fokus på samfundsmæssig impact, ligesom der er kommet flere virkemidler i formidlingen.

Sideløbende med evalueringen af NFAs samfundsmæssige impact gennemføres en særskilt evaluering af den videnskabelige impact af NFAs forskning, forskningsformidling og uddannelse. Evalueringen af den videnskabelige impact gennemføres af et uafhængigt, internationalt panel.

1.2 Tilrettelæggelse af evalueringen

For at evaluere *intended use by intended users* af NFAs forskningsformidling og kunne give konkrete anbefalinger til, hvordan NFAs samfundsmæssige impact kan styrkes fremadrettet, er der flere centrale opmærksomhedspunkter, der er vigtige at tage højde for i tilrettelæggelsen af evalueringen.

Det er et opmærksomhedspunkt, at det kan være vanskeligt at måle impact hos slutbrugerne på arbejdspladserne. Slutbrugerne kan have kendskab til forskningsviden på et område uden at være klar over, at den pågældende viden er produceret af NFA, da formidlingen ofte går gennem forskellige brobyggere, der er bindeled mellem NFA og arbejdspladserne.

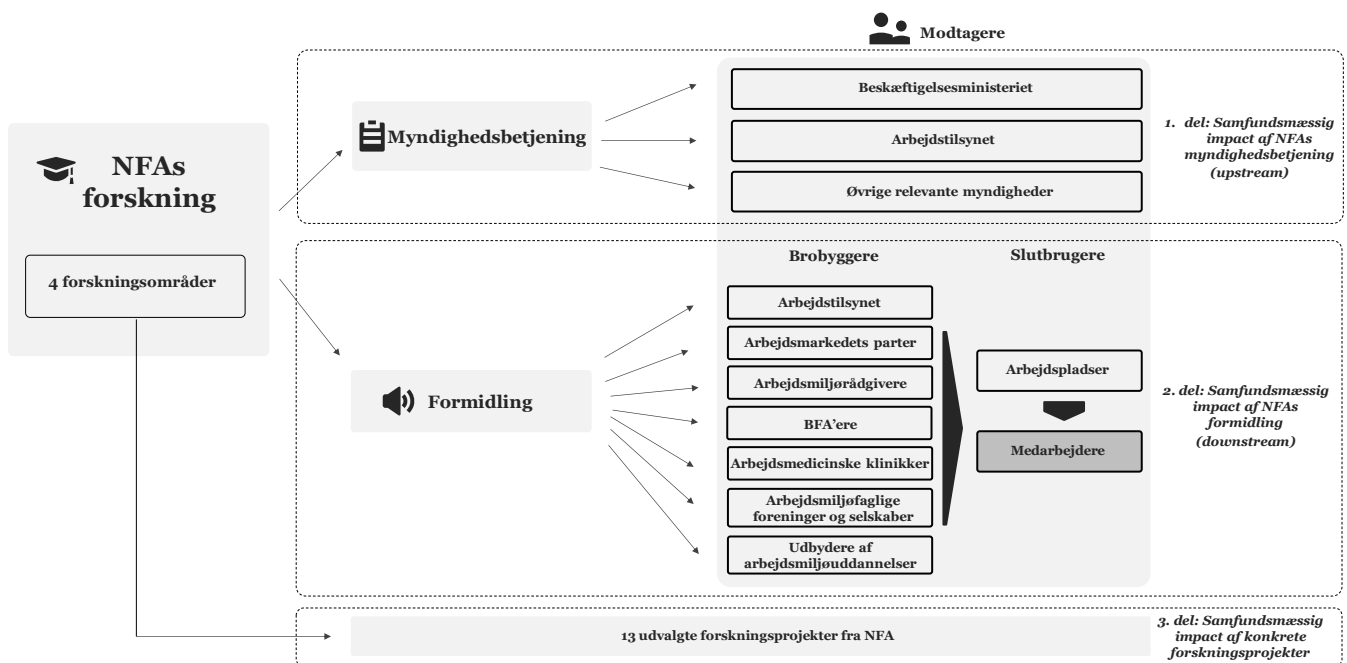
For at kunne belyse den reelle impact og dermed hvor langt, NFA er kommet ud i sin formidling, er det derfor vigtigt både at undersøge, om brobyggerne oplever den formidlede viden som relevant og anvendelig, om de formidler viden videre til slutbrugerne, samt om slutbrugerne anvender det på arbejdspladserne. Derfor har vi valgt et design, hvor vi både ser på brobyggernes og slutbrugernes oplevelse af, om forskningen og formidlingen fra NFA er relevant og anvendelig, ligesom vi i et separat spor ser på myndighedernes vurderinger af relevans og anvendelighed.

³ Hatry, Harry P. (1999): Performance Measurement: Getting Results.

⁴ Vedung, Evert (2004): Evaluation Models and the Welfare Sector.

I forlængelse heraf har vi valgt en tilgang, hvor vi med alle modtagergrupper (myndigheder, brobyggere og slutbrugere) afdækker både de generelle vurderinger af forskningens og formidlingens relevans og anvendelighed, og vurderinger af relevans og anvendelighed af konkrete forskningsprojekter. Hermed kan vi konkretisere forskningen og gøre det håndgribeligt for modtagerne samtidig med, at vi har imødegået en del af udfordringen med, at modtagerne kan bruge viden uden at være klar over, at det kommer fra NFA. Nedenstående figur illustrerer den overordnede tilrettelæggelse af evalueringen, hvor vi i tre overordnede spor belyser samfundsmæssig impact af:

- 1) NFAs myndighedsbetjening
- 2) NFAs formidling til brobyggere og slutbrugere
- 3) 13 konkrete forskningsprojekter fra NFA (contribution cases).

Første spor vedrører den samfundsmæssige impact af NFAs myndighedsbetjening (*upstream*). Her belyses, hvordan relevante myndighedsaktører oplever relevans og anvendelighed af forskning og formidling fra NFA til brug i deres politiske arbejde med blandt andet ministerbetjening, policyudvikling, myndighedsudøvelse og tilsynsfunktion.

Andet spor har til formål at evaluere den samfundsmæssige impact af NFAs formidling (*downstream*), hvor vi undersøger, hvordan NFAs forskning og formidling opleves af både brobyggere og slutbrugere i forhold til at adressere relevante arbejdsmiljøfaglige problemstillinger på arbejdspladserne.

Tredje spor omhandler den samfundsmæssige impact af 13 konkrete forskningsprojekter fra NFA. Her analyseres, hvordan konkrete forskningsprojekter inden for NFAs fire forskningsområder har bidraget til at skabe forandringer hos modtagerne. Ved brug af tilgangen *contribution analysis* undersøger vi både hvorvidt og særligt *hvordan* de forskellige forskningsprojekter har (eller ikke har) skabt samfundsmæssig impact.

Nedenfor ses titlerne på de 13 cases, der indgår i analysen opdelt på de fire forskningsområder. De 13 cases er udvalgt af NFA, og der er lagt vægt på at udvælge eksemplariske cases, hvor NFA har en begrundet forventning om, at forskningsformidlingen er blevet anvendt og har haft gennemslagskraft blandt modtagerne. Dette gør det muligt at identificere, hvilke konkrete tiltag, kontekstfaktorer, mekanismer mv., der har ført til, at de enkelte cases har fået den ønskede impact. Ved at vælge eksemplariske cases bliver vi ligeledes i stand til at trække brugbar læring ud og identificere anbefalinger til den fremadrettede forskningsformidling.

Table 1.1: Cases i analysen opdelt på forskningsområder

Kemisk arbejdsmiljø, toksikologi, nanosikkerhed og mikrobiologi	Psykosocialt arbejdsmiljø	Arbejdsulykker og sikkerhedskultur	Muskel- og skeletbesvær og fysisk arbejdsbelastning
<ul style="list-style-type: none"> • Skraldemænds eksponering for mikroorganismer • Håndtering af partikler i nanostørrelse • Akut inhalationsforgiftning af imprægneringsprodukter • Brandfolks eksponering for sod- og røgparkler 	<ul style="list-style-type: none"> • DPQ-arbejdspladsskemaet "Psykosocialt arbejdsmiljø og trivsel på arbejdspladsen" • Job & Sind • Analyse af mentale sundhedsudfordringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Forebyggelse, sikkerhedskultur, herunder sikkerhedsadfærd og -opfattelse • Tilrettelæggelse af natarbejde 	<ul style="list-style-type: none"> • SeniorArbejdsLiv • Job & Krop-kampagnen • Fysiske risikofaktorer for muskel- og skeletbesvær i byggebranchen • Muskelskeletbesvær – smertekompetence

Samfundsmæssig impact

NFAs forskning kan kun skabe forbedringer og opnå impact, hvis forskningen modtages, forstås, opleves som relevant og anvendes af de tiltænkte modtagere. Derfor anvender vi en forståelse af samfundsmæssig impact, der omfatter både *anvendelse* og *gennemslagskraft* af forskningen. Vi anvender de to begreber til at beskrive nuancerne i den samfundsmæssige impact af NFAs forskning ved at analysere både, hvordan forskningen er blevet anvendt, og hvilken gennemslagskraft, den har haft. Nedenfor uddybes vores forståelse af henholdsvis anvendelse og gennemslagskraft.

Anvendelse

Vi analyserer både i hvilket omfang forskningen bliver anvendt, og hvilken type anvendelse, der finder sted:

- 1) Instrumentel anvendelse, hvor viden **direkte** er anvendt til at kvalificere beslutninger og/eller **løse et aktuelt problem**
- 2) Konceptuel anvendelse, hvor viden **indirekte** har bidraget til at skabe **forståelse af komplekse forhold** og/eller informere ny praksis
- 3) Politisk anvendelse, hvor viden har bidraget til at **styrke beslutningstagen** og argumenter for en konkrete sag eller indsats.

Gennemslagskraft

Vi analyserer, hvordan forskningen har fået gennemslagskraft ved at tage udgangspunkt i en kategorisering af gennemslagskraft:

- 1) **Spredning/udbredelse af forskningen.** Her ses på forskningsresultaternes spredning forstået som graden af opmærksomhed og reference til forskningsresultater blandt eksterne aktører i arbejdsmiljøsystemet i regi af deres egne formidlingsplatforme og aktiviteter.
- 2) **Påvirkning af beslutninger, retningslinjer, lovgivning.** Her ses på, om forskningsresultaterne har informeret politiske beslutningsprocesser, mobiliseret støtte til konkrete handlinger mv. Det vurderes, om eksterne parter har udviklet lovgivning, retningslinjer osv. og igangsat konkrete initiativer og indsatsområder på baggrund af forskningen.
- 3) **Påvirkning af samfundet.** Her ses på, om konkrete forskningsresultater har påvirket samfundet generelt set, fx den generelle forekomst af arbejdsulykker, fysisk og psykisk nedslutning osv. eller i forhold til at mobilisere støtte og bredere samfundsmæssig indflydelse.

1.3 Metode og datagrundlag

Det er centralt, at evalueringen giver et solidt og retvisende billede af, i hvilken grad og hvordan NFAs forskning og formidling opleves som relevant og anvendelig af modtagerne. Derfor har vi valgt et mixed-methods-design, hvor vi har anvendt forskellige metoder og datakilder, herunder både survey og interviews med NFAs modtagere samt skriftligt materiale fra NFA. Dette betyder, at vi opnår en større sikkerhed for resultaternes gyldighed, når de samme tendenser genfindes i både survey og interviews.

Derudover komplementerer den kvantitative og den kvalitative tilgang hinanden, idet vi i spørgeskemaundersøgelserne er i stand til at komme bredt ud og indhente besvarelser fra en stor gruppe af NFAs modtagere – både myndigheder, brobyggere og slutbrugere – mens vi i interviews i højere grad kan komme i dybden med konkrete fokusområder og pointer.

Desuden medvirker tilgangen til, at vi undgår udfordringer med common method bias og common source bias⁵, som kan opstå, hvis resultaterne alene er baseret på én metode og én datakilde.

Endelig giver designet mulighed for at komme med anbefalinger, der er solidt funderet og samtidig er relevante for en bred modtagergruppe, fordi vi både er gået bredt ud i spørgeskemaundersøgelserne og mere dybt i interviewundersøgelsen samtidig med, at vi har inddraget skriftligt materiale fra NFA for at sikre, at vi holder modtagernes vurderinger op mod, hvad NFA faktisk har produceret i evalueringsperioden.

Dataindsamling og -grundlag

Evalueringen trækker på data fra både surveys, interviews og skriftlige materialer fra NFA. I bilag 3 findes en detaljeret beskrivelse af dataindsamlingsprocessen.

- **Survey.** Vi har gennemført en surveyundersøgelse for bredt at afdække, hvilke dele af NFAs forskning og formidling, der anvendes af modtagerne, samt hvordan formidlingen med fordel kan målrettes fremadrettet. Vi har konkret udarbejdet spørgeskemaer målrettet til hver af de tre modtagergrupper af NFAs forskning; myndigheder, brobyggere og slutbrugere. Spørgeskemaerne afdækker de samme temaer, men med variation i detaljeringsniveauet, så spørgsmålene afspejler modtagergruppernes berøring med NFA.

Spørgeskemaerne belyser kendskab til NFA, relevans af forskningen og formidlingen, anvendeligheden, om forskningen har ført til forandringer, hvilke kanaler og produkter, modtagerne anvender og foretrækker, udvikling over tid (ikke slutbrugere), samt hvilke forskningsområder, der er relevante for respondenterne. Derudover er respondenterne blevet præsenteret for de 13 udvalgte cases fra NFA, hvor de har haft mulighed for at tilkendegive, om de har kendskab til de konkrete forskningsprojekter. Hvis respondenterne tilkendegiver at have kendskab, er der blevet spurgt yderligere ind til relevans, anvendelighed og eventuelle forandringer, der er sket på baggrund af forskningsprojektet. Vi har indsamlet følgende antal besvarelser i de tre modtagergrupper:

Surveybesvarelser

 Myndighedsaktører: 23 besvarelser

 Brobyggere: 77 besvarelser

 Slutbrugere: 132 besvarelser

Surveybesvarelserne er blevet indsamlet via en såkaldt ”linklancering”, hvor et generelt link til spørgeskemaet er blevet sendt til hovedpostkasserne hos de relevante aktører. Denne metode har flere fordele, herunder at den lever op til gældende GDPR-regler, samt at der kan indsamles besvarelser fra respondenter bredt, uden behov for at identificere respondenterne på forhånd.

⁵ Jakobsen, M., & Jensen, R. (2015). Common Method Bias in Public Management Studies. *International Public Management Journal*.

En ulempe ved denne tilgang er dog, , at der ikke kan sendes påmindelsesmails direkte til respondenterne, samt at der ikke kan gennemføres frafaldsanalyse. Vi har derfor i stedet analyseret, om de væsentligste aktører er dækket i tilstrækkelig grad i de indkomne besvarelser. Det er PwC's vurdering, at besvarelserne er bredt dækkende for de respondentgrupper, der i samarbejde med NFA blev udpeget som "*intended users*" af NFAs forskning. Vi vurderer derfor, at besvarelserne er anvendelige i forhold til at belyse relevans og anvendelighed af NFAs forskning. En oversigt over antal besvarelser og fordelingen på specifikke aktører findes i bilag 3.

- **Interviews.** Vi har gennemført en lang række kvalitative, semistrukturerede interviews med to formål. Vi har ønsket at belyse de centrale temaer i evalueringen kvalitativt for at opnå en dybere forståelse for nuancer og perspektiver i, hvordan de forskellige aktører forholder sig til temaerne. Derudover har vi indsamlet datamateriale til kunne analysere de 13 konkrete cases fra NFA i dybden. I interviews med aktørerne har vi således både spurgt ind til de overordnede temaer i evalueringen, men også spurgt detaljeret ind til interviewpersonernes kendskab mv. til de konkrete cases for at afdække, hvorvidt og hvordan den enkelte case vurderes at have opnået samfundsmæssig impact.

Vi har gennemført interviews med de samme tre respondentgrupper, som surveyet blev udsendt til. Her har vi ønsket at interviewe repræsentanter fra alle de identificerede myndighedsaktører (jf. bilag 4) og fra alle hovedgrupperne blandt brobyggerorganisationerne (branchefællesskaber for arbejdsmiljø (BFA), Arbejdstilsynet, arbejdsmarkedets parter, autoriserede arbejdsmiljørådgivere, arbejdsmiljøfaglige foreninger og selskaber, arbejdsmiljømedicinske klinikker samt udbydere af arbejdsmiljøuddannelser). I forhold til slutbrugere har vi interviewet både større og mindre virksomheder, samt repræsentanter for både offentlige og private arbejdspladser for at sikre bred repræsentation.

Alle interview er blevet gennemført virtuelt grundet COVID-19-situationen. Interviewene er gennemført både som fokusgruppeinterviews med op til fire deltagere og som enkeltinterviews. Vi har gennemført i alt 44 interviews fordelt som følger på de tre modtagergrupper:

Gennemførte interviews

 Myndighedsaktører: 7 interviews

 Brobyggere: 25 interviews

 Slutbrugere: 12 interviews

Interviewmaterialet er blevet kodet i Nvivo for at sikre en systematisk gennemgang og brug af materialet i analysen.

- **Skriftligt materiale fra NFA.** NFA har fremsendt skriftligt materiale, som er blevet inddraget i evalueringen. Dette omfatter blandt andet en liste over kanaler og produkter, strategier for forskellige perioder, årsberetninger, notater mv. Derudover har NFA udarbejdet beskrivelser af de 13 konkrete forskningsprojekter, der indgår i analysen.

Det skriftlige materiale er blevet anvendt til flere formål. For det første har beskrivelserne af de 13 forskningsprojekter dannet baggrund for, at vi har spurgt til de konkrete cases i survey og interviews, ligesom de udgør baggrunden for beskrivelser af forskningsprojekterne i evalueringens tredje hovedkapitel.

Listen over kanaler og produkter fra NFA er brugt som afsæt for at spørge modtagerne om, hvilke kanaler og produkter, de bruger til at få viden fra NFA, samt hvordan de foretrækker viden formidlet.

De resterende dokumenter er anvendt både som baggrundsforståelse for NFAs arbejde og kontekst, samt til at perspektivere evalueringens resultater til blandt andet tidligere performance og tidligere mål.

1.4 Struktur for rapporten

Rapporten indledes med et resume i **kapitel 2**.

Kapitel 3 omfatter første del af evalueringen, hvor vi præsenterer evalueringen af den samfundsmæssige impact af NFAs myndighedsbetjening. I dette kapitel er der fokus på relevans og anvendelighed af den forskning og viden, som NFA leverer til myndighederne til brug i ministerbetjening, policyudvikling, myndighedsudøvelse og tilsynsfunktion.

I forlængelse af dette præsenterer vi i **kapitel 4** evalueringen af den samfundsmæssige impact af NFAs formidling til brobyggere og arbejdspladser. I denne del er fokus på, hvordan NFA gennem sin forskning og forskning adresserer relevante problemstillinger på arbejdspladserne.

I begge kapitler undersøger vi modtagernes kendskab, vurdering af relevans og anvendelighed af NFAs forskning, eventuelle forandringer, som forskningen har ført til, hvilke kanaler og produkter, der fungerer bedst samt ser på udvikling over tid.

Vi har valgt at opdele NFAs formidling til myndigheder og brobyggere/slutbrugere i to kapitler, da der er forskel på, hvordan NFA skal varetage sin rolle over for henholdsvis myndigheder og brobyggere/slutbrugere, ligesom vi vurderer, at disse opgaver evalueres bedst med forskellige tilgange og datagrundlag

Kapitel 5 indeholder det tredje spor i evalueringen, hvor vi ved brug af *contribution analysis* analyserer i dybden, hvorvidt og hvordan 13 udvalgte forskningsprojekter fra NFA har skabt samfundsmæssig impact.

Endelig omfatter **kapitel 6** en samlet vurdering af den samfundsmæssige impact af NFAs forskning og formidling samt en præsentation af anbefalinger til at styrke impact fremadrettet.

Bilag til rapporten er samlet i et særskilt dokument.

2 Resume

2.1 Formål med evalueringen

Formålet med evalueringen er at vurdere relevans, anvendelighed og samfundsmæssig impact af NFAs forskning, formidling og myndighedsbetjening i perioden 2014 til 2019 samt at give konkrete anbefalinger til, hvordan NFA kan styrke sin samfundsmæssige impact. Evalueringen belyser både NFAs samfundsmæssige impact i forhold til myndighedsbetjening (*upstream*), hvor NFA leverer forskningsbaseret viden til myndighederne til brug i ministerbetjening, policyudvikling, myndighedsudøvelse og tilsynsfunktion, og i forhold til formidling (*downstream*), hvor NFA formidler forskning og viden med henblik på at adressere relevante arbejdsmiljøfaglige problemstillinger på arbejdspladserne.

2.2 Tilgang og metode

I evalueringen af NFA har PwC taget udgangspunkt i tilgangen *utilization focused-evaluation*, som bygger på en præmis om, at en evaluering skal belyse anvendelsen og værdien af det, man ønsker at evaluere. I forlængelse heraf fokuseres der på ”*intended use by intended users*”⁶ -altså den anvendelse af forskningen, som NFA har haft til hensigt at opnå (*intended use*) formidlet til de modtagere, som NFA har et mål om at nå ud til (*intended users*).

I forhold til at definere ”*intended users*”, tager vi udgangspunkt i relevante myndighedsaktører, brobyggere, der formidler viden om arbejdsmiljø (fx branchefællesskaber for arbejdsmiljø (BFA), autoriserede arbejdsmiljø rådgivere m.fl.), samt slutbrugere i form af arbejdspladser. Vi har i samarbejde med NFA defineret *intended users* indenfor hver af disse kategorier (fremgår i bilag 4).

I forhold til at definere ”*intended use*”, anvendes en kombination af tre forskellige tilgange til at evaluere NFA. Vi evaluerer således NFA i forhold til:

- 1) Fastlagte mål, hvor vi tager udgangspunkt i forandringsteorien for NFA for evalueringsperioden.
- 2) Tidligere performance, hvor vi ser på modtagernes vurderinger af NFAs udvikling over tid, samt evalueringen af NFA, der blev gennemført i 2014
- 3) Sammenlignelige organisationers performance, hvor vi inddrager STAMI i Norge og IWH i Canada.

For at evaluere *intended use by intended users* af NFAs forskningsformidling i forhold til myndighedsbetjening (*upstream*) og formidling til arbejdspladser (*downstream*), ser vi både på modtagernes generelle vurderinger af relevans og anvendelighed af NFAs forskning og formidling, samt af konkrete forskningsprojekter. De generelle vurderinger analyseres i to spor, hvor vi belyser NFAs forskning og formidling til myndighedsaktørerne (spor 1 – *upstream*), og til brobyggere og slutbrugere (spor 2 – *downstream*). Modtagernes vurderinger af konkrete forskningsprojekter belyses med tilgangen *contribution analysis* (spor 3), hvor vi analyserer, om og hvordan 13 konkrete forskningsprojekter fra NFA har skabt samfundsmæssig impact.

Vi tager udgangspunkt i en forståelse af **samfundsmæssig impact**, der omfatter både *anvendelse* og *gennemslagskraft* af forskningen. Vi anvender de to begreber til at beskrive nuancerne i den samfundsmæssige impact af NFAs forskning ved både at analysere, hvordan forskningen er blevet anvendt, og hvilken gennemslagskraft, den har haft.

Evalueringen trækker på data fra både surveys og interviews med de tre modtagergrupper (myndighedsaktører, brobyggere og slutbrugere), samt skriftlige materialer fra NFA.

⁶ Patton, Michael Quinn (2012): A utilization-focused approach to contribution analysis

2.3 Konklusioner

Det vurderes samlet set på tværs af de adskillige input fra myndighedsaktører, brobyggere og slutbrugere, at NFA har haft samfundsmæssig impact både i forhold til myndighedsbetjeningen (*upstream*) og i forhold til formidlingen til brobyggere og slutbrugere (*downstream*). Det vurderes ligeledes, at NFAs ”intended users” (myndighedsaktørerne, brobyggerne og slutbrugerne), samlet set oplever, at NFA ved at producere relevant og anvendelig forskning har bidraget til at forbedre arbejdsmiljøet – både holdt op imod de fastlagte mål for NFA for perioden, i forhold til tidligere performance og delvist i forhold til sammenlignelige organisationers performance (”intended use”), hvilket uddybes nedenfor.

2.3.1 Evaluering af NFA ift. de fastlagte mål

For at evaluere NFA i forhold til fastlagte mål, har vi, som nævnt ovenfor, taget udgangspunkt i den forandringsteori, som NFA opstiller i sin strategi for perioden 2014-2018. Her præsenteres det overordnede mål for NFA som *forbedring af arbejdsmiljøet på danske arbejdspladser*. I forlængelse heraf opstilles i forandringsteorien en forventning om effekt af forskningen på kort, mellemlangt og langt sigt:

Effekt på kort sigt

På kort sigt har NFA opstillet en forventning om, at der bliver skabt **øget forskningsbaseret viden** om arbejdsmiljø hos arbejdspladser, myndigheder, arbejdsmarkedets parter, arbejdsmiljørådgivere, på uddannelser og i befolkningen generelt.

Denne analyse viser, at der på tværs af aktørerne er et forholdsvis stort kendskab til NFA. Særligt brobyggerne, myndighedsaktører, der er kerneaktører på beskæftigelsesområdet, samt større arbejdspladser har kendskab til NFA. Alle aktører anvender flere forskellige kilder til at få viden om arbejdsmiljø. NFA opleves dog generelt som en vigtig kilde, og en kilde med en særlig status i kraft af at være en sektorforskningsinstitution.

De tre aktørgrupper oplever i forlængelse heraf, at forskningen og formidlingen fra NFA er relevant i forhold til at tilvejebringe øget forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø, at NFA forsker i emner, der er interessante og relevante for deres arbejde, samt at resultaterne formidles på en brugbar måde. Aktørerne foretrækker digitale kanaler og mundtligt formidling samt formidling i forskellige produkter afhængigt af formålet – herunder videnskabelige artikler og rapporter, faktaark, nyhedsbrev videoer, podcast mv.

Alle tre aktørgrupper oplever dog også, at forskningen og formidlingen kan blive endnu mere relevant i forhold til at skabe øget forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø. Aktørernes efterspørger i særdeleshed en øget involvering i forskningsprocessen, samt at NFA i højere grad formidler mundtligt og virtuelt. Dette gælder bredt for modtagere over hele landet. Derudover efterspørger modtagerne, at NFA producerer samlede vidensoverblik.

Effekt på mellemlangt sigt

På mellemlangt sigt har NFA opstillet en forventning om, at medarbejdere og ledere på landets arbejdspladser bliver i stand til **at gennemføre målrettede arbejdsmiljøindsatser**, samt at myndigheder bliver i stand til at målrette arbejdsmiljøindsatsen.

Analysen viser, at forskningen fra NFA i nogen grad har bidraget til målrettede arbejdsmiljøindsatser blandt modtagerne i evalueringsperioden. De tre aktørgrupper har alle anvendt forskningen fra NFA i forskellige henseender, og forskningen har for alle aktørerne medvirket til målretning af arbejdsmiljøindsatsen. Myndighedsaktørerne har fx anvendt forskning fra NFA i vejledninger og bekendtgørelser, samt fået viden om arbejdsmiljøproblematikker, hvilket medvirker til at myndighedsaktørerne kan målrette arbejdsmiljøindsatsen.

Analysen har derudover frembragt en række eksempler på, at brobyggerne har anvendt forskning og viden fra NFA i deres formidlingsprodukter, som har bidraget til, at slutbrugerne kan målrette deres arbejdsmiljøindsats. Brobyggerne har fx formidlet viden i branchevejledninger, i arbejdsmiljørådgivning, i tilsynspraksis mv. Slutbrugerne har på baggrund af konkret viden kunnet iværksætte indsatser til forbedring af arbejdsmiljøet.

Alle tre aktørgrupper efterspørger dog også, at NFA i endnu højere grad gør dem i stand til at målrette arbejdsmiljøindsatsen. Aktørerne efterspørger særligt, at NFA i højere grad er bevidst om den kontekst,

som forskningsresultaterne skal anvendes i for, at resultaterne kan bidrage til målrettede arbejdsmiljøindsatser. Derudover efterlyser brugerne, at NFA i højere grad målretter sin formidling til de forskellige modtagere.

Effekt på langt sigt

På langt sigt har NFA opstillet en forventning om, at fremtidens arbejdsmiljøudfordringer på arbejdspladser i Danmark og samarbejdende lande identificeres, udforskes og håndteres, samt at NFAs forskning og viden i væsentlig grad bidrager til arbejdsmiljøreguleringen i Danmark og EU.

Analysen peger på, at NFAs forskning i nogen grad har medvirket til at fremtidens arbejdsmiljøudfordringer kan identificeres, udforskes og håndteres. Flere aktører i alle tre modtagergrupper peger på, at NFAs forskning har bidraget til at øge deres forståelse for arbejdsmiljøproblematikker generelt set, hvilket medvirker til, at modtagerne kan identificere, udforske og håndtere arbejdsmiljøproblematikker på langt sigt.

I forhold til at bidrage til arbejdsmiljøreguleringen i Danmark og EU, har vi i analysen identificeret flere eksempler på dette. NFAs forskning har bidraget til lovgivningen, samt til ændrede retningslinjer, vejledninger og bekendtgørelser, hvilket medvirker på længere sigt kan bidrage til arbejdsmiljøregulering i både Danmark og EU.

2.3.2 Tidligere performance

I forhold til at evaluere NFA op imod tidligere performance ser vi på modtagernes vurderinger af NFAs udvikling over tid. Derudover sammenholder vi modtagernes vurderinger med den evaluering af NFA, der blev gennemført i 2014.⁷

Samlet set vurderes NFA at have gennemgået en positiv udvikling over tid. Modtagerne har fået øget kendskab til NFA, NFA opleves i stigende grad åben, tilgængelig og lydhør, og modtagerne oplever, at forskningen og formidlingen er relevant og anvendelig. NFA har konkret arbejdet med flere af de anbefalinger, evalueringen fra 2014 præsenterede. Dog anbefalede evalueringen fra 2014 et øget fokus på arbejdsulykker, men målt på publiceret materiale har NFA i mindre grad opprioriteret dette område i evalueringsperioden. Evalueringen fra 2014 anbefalede desuden et øget fokus på at kommunikere bredt til modtagerne for at skabe en forståelse for de mange faktorer, der har betydning for et sikkert og sundt arbejdsmiljø. Dette efterspørger modtagerne fortsat.

2.3.3 Sammenlignelige organisationers performance

I forhold til at evaluere NFA op imod sammenlignelige organisationers performance, inddrager vi to organisationer; Statens Arbejdsmiljøinstitut (STAMI) i Norge og Institute for Work and Health (IWH) i Canada.

Det konkluderes, at IWH og STAMI begge er organisationer, der arbejder for samme formål som NFA og har samme grundlæggende finansieringsform. Begge organisationer har iværksat initiativer, som flere af NFAs brugere efterspørger, herunder mere vidensudveksling med interessenter, flere vidensoverblik og systematiske gennemgange af eksisterende forskning, mere visuel formidling, samt et gratis magasin. Derudover har IWH i en længere periode end NFA arbejdet med at måle impact. NFA kan derfor med fordel skele til disse organisationer for at skabe endnu større impact for sine modtagere i fremtiden.

Det vurderes samlet set, at NFA har haft samfundsmæssig impact både i forhold til myndighedsbetjeningen (*upstream*) og i forhold til formidlingen til brobyggere og slutbrugere (*downstream*) i evalueringsperioden. Analysen identificerer dog også en række områder, hvor der er et potentiale for NFA i forhold til at styrke sin samfundsmæssige impact både i forhold til myndighedsbetjening og formidlingen til brobyggere og slutbrugere. Disse præsenteres som konkrete anbefalinger til NFA i afsnittet nedenfor.

⁷ International Evaluation 2014 – National Research Centre for the Working Environment – Denmark – November 2014

2.4 anbefalinger

Nedenfor præsenteres konkrete anbefalinger til NFA, der kan bidrage til at styrke den samfundsmæssige impact. Anbefalingerne vedrører henholdsvis *forskningen* og *formidlingen*. Når hovedparten af anbefalingerne har fokus på formidlingen, er det netop fordi, NFAs forskning i overvejende grad opleves relevant – og derfor er det primært i forhold til formidlingen, der er potentiale for at gøre NFAs praksis endnu mere relevant og anvendelig for modtagerne.

2.4.1 Anbefalinger i forhold til NFAs forskning

Det anbefales, at NFA systematiserer interessentinddragelsen i forskningsprojekterne yderligere

For at sikre, at NFA fortsat forsker i emner, der er relevante for modtagerne, anbefales NFA at systematisere inddragelsen af interessenter – fra det indledende valg af forskningsemner og til den afsluttende formidling af resultater. NFA kan her med fordel skele til IWHs systematiske vidensudveksling med interessenter. NFA kan overveje at lade følgende elementer indgå i den systematiske interessentinddragelse:

- Forslagsrunder med fast kadence, hvor interessenter kan komme med input til, hvilke områder, de efterspørger forskning og viden på
- Løbende orientering og dialog om forskningsprojekterne med alle tre aktørgrupper
- Fortsat inddragelse af følgegrupper i forskningsprojekterne.

Det anbefales, at NFA har fokus på vidensopbygning om implementeringskontekstens betydning

Der er en lang række faktorer, som kan spille en rolle i forhold til, hvordan konkrete arbejdsmiljøindsatser bliver modtaget og implementeret på arbejdspladserne. For at skabe mere viden om dette, kan NFA overveje følgende:

- Anlægge en bredere metodisk tilgang i forskningen, herunder i højere grad anvende sociologiske og antropologiske metoder til at belyse ”bløde” faktorer, som kan have betydning for, hvordan indsatser virker på arbejdspladserne, fx relationer, kultur, magtforhold, ledelse, organisering osv.
- Forske betydningen af arbejdsmiljøorganisationens i forhold til implementeringen af arbejdsmiljøindsatser.

Det anbefales, at NFA løbende overvejer prioriteringen af forskningsområderne

NFA kan overveje vægtningen mellem de forskellige forskningsområder løbende for at sikre balance i forhold til omfanget af modtagere, politisk bevågenhed på området, risici for alvorlige følgevirkninger af arbejdsmiljøproblemet mv. med henblik på, at der kontinuerligt sikres relevans.

2.4.2 Anbefalinger i forhold til NFAs formidling

Det anbefales, at NFA i højere grad anvender digitale kanaler i formidlingen for at understøtte både tilgængelighed og muligheden for at målrette formidlingen

For at skabe maksimal spredning af NFAs formidling og nå en endnu bredere målgruppe, anbefales NFA at øge brugen af digitale kanaler. Desuden kan NFA med fordel øge omfanget af mundtlig formidling i virtuel form, herunder kan det overvejes at opprioritere følgende elementer i formidlingen:

- Videotransmission af gå-hjem-møder, formidlingsmøder osv. – samt optagelse af møderne og efterfølgende tilgængeliggørelse på hjemmesiden.
- Øget brug af webinarer, fx korte videoer eller ”Ted talks”, hvor forskerne fortæller om deres forskning, som blandt andet ved brug af visuelle virkemidler er målrettet digital formidling.
- Podcasts – både til formidling af ny og eksisterende forskning.

Det anbefales, at NFA er mere proaktiv i sin formidling

For at øge kendskab til NFA blandt modtagerne og sikre, at modtagerne er bevidste om NFAs forskning og formidling, kan NFA med fordel være mere proaktiv i sin formidling. Det kan blandt andet ske ved følgende tiltag:

- Regelmæssige møder med kernebrugere initieret af NFA, hvor NFA kort præsenterer seneste relevante resultater og pipelinen af forskning, samt går i dialog med aktørerne på et tidligt tidspunkt med henblik på at sikre, at NFA har et billede af konteksten (den politiske kontekst for myndighedsaktørerne og konteksterne på arbejdspladserne for brobyggere og slutbrugere).
- Proaktiv formidling af forskningsresultater i samlede "formidlingspakker", som kan indeholde forskellige formidlingsprodukter, fx små film, faktaark, artikler, plakater, flyers osv. Forskningspakkerne kan sendes på mail til modtagerne eller downloades fra hjemmesiden og kan desuden målrettes til konkrete brancher.
- NFA kan proaktivt øge sin tilgængelighed blandt særligt slutbrugerne ved at oprette en hotline eller telefontid for forskerne, hvor brugerne kan stille konkrete spørgsmål til forskningen og søge råd til, hvordan den kan tolkes og anvendes i bestemte kontekster.
- NFA kan overveje at gøre Magasinet Arbejdsmiljø mere tilgængeligt gennem en reduktion eller fuld afskaffelse af prisen på magasinet. De to sammenlignelige organisationer, STAMI og IWHs producerer begge magasiner, som er gratis for modtagerne.

Det anbefales, at NFA målretter sin formidling yderligere

For at sikre en formidling, der opleves relevant og anvendelig for modtagerne, kan NFA med fordel målrette sin formidling i højere grad. Dette kan ske på flere måder, herunder:

- Et øget samarbejde med aktørerne om, hvordan forskningen bedst skal formidles til forskellige brancher. Samarbejdet kan sikre, at formidlingen er tilpasset til konkrete brancher og kontekster – hvor modtagerne kan spille ind i forhold til, hvilken form for kommunikation og sprogbrug, der er anvendelig, og NFA kan sikre, at den tilpassede formidling fortsat afspejler forskningsresultaterne.
- Et målrettet elektronisk nyhedsbrev, hvor modtagerne har mulighed for at vælge nyheder om konkrete forskningsområder eller brancher. Derudover kan NFA overveje at differentiere formidlingen inden for de forskellige forskningsområder, så brobyggerne og større arbejdspladser, der typisk har flere ressourcer til at beskæftige sig med arbejdsmiljø, kan modtage mere omfattende formidlingsmateriale, mens mindre arbejdspladser kan tilmelde sig et mindre omfattende og målrettet nyhedsbrev.
- I forlængelse af anbefalingerne vedrørende øget virtuel formidling, kan disse virtuelle formidlingsprodukter i højere grad målrettes modtagerne, fx branchespecifikke podcasts, videoer, webinarer mv.
- I forlængelse af anbefalingen vedrørende vægtning af forskningsområderne kan NFA overveje, om vægtningen i forskningsområderne ligeledes skal afspejles i formidlingsprodukterne. Dette vil medføre, at der produceres flest materialer inden for muskel- og skeletbesvær og psykosocialt arbejdsmiljø, hvor modtagergruppen er bred og forholdsvis heterogen, og derfor kan have gavn forskelligartede formidlingsprodukter, mens der produceres mindre inden for kemisk arbejdsmiljø.

Det anbefales, at NFA producerer samlede vidensoverblik inden for de forskellige forskningsområder og løbende opdatere disse med ny forskningsviden

Der er en stor efterspørgsel efter vidensoverblik, som sammenfatter eksisterende viden på forskellige områder. Vidensoverblik kan give modtagerne et samlet billede af eksisterende viden på et område, hvilket blandt andet kan bidrage til at styrke modtagernes beslutningsgrundlag, fx i forhold til ny lovgivning eller opdatering af branchevejledninger. I den forbindelse kan NFA overveje:

- At samle NFAs egen eksisterende viden i overblikksform og løbende relatere ny viden til det eksisterende, og opdatere overblikkene i takt med at der skabes nye forskningsresultater. NFA kan i tillæg hertil overveje at samle viden fra andre forskningsinstitutioner i Danmark og eventuelt udlandet, så NFA bliver en samlet vidensbank i forhold til forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø.
- NFA kan her med fordel skele til IWHs "systematic review program", hvor der gennemføres systematiske gennemgange af forskning på forskellige efterspurte områder.

2.5 Opsamling på analyse af NFAs myndighedsbetjening (upstream)

Myndighedsaktørerne vurderes på baggrund af analysen at have et kendskab til NFA, der betyder, at de kan inddrage forskning, når det er relevant for deres arbejde. Det er dog primært kerneaktørerne på beskæftigelsesområdet, der kender og bruger NFA, mens andre myndigheder i højere grad har kontakt til NFA i forbindelse med specifikke projekter. På baggrund af analysen vurderes der at være et potenti-ale i at udbrede kendskab til NFAs forskning og formidling særligt til de myndigheder, der i mindre grad er kerneaktører på arbejdsmiljøområdet.

Myndighedsaktørerne oplever generelt, NFAs *forskning* relevant – men de peger også på, at den kan blive endnu mere relevant, blandt andet ved i endnu højere grad end i dag at lade myndighedsaktører og arbejdspladsers ønsker og udfordringer spille ind i valget af forskningstemaer. Desuden efterspørger myndighedsaktørerne at blive inddraget i forskningsprocessen løbende, samt at kunne efterspørge vidensoverblik fra NFA med en kort tidshorisont. I forhold til relevans af *formidlingen* efterspørger myndighederne, at NFA er bevidst om den politiske kontekst, når der kommunikeres til myndighedsaktørerne. Derudover er det en central strategisk overvejelse for NFA i hvor høj grad, man søger at formidle handlingsanvisende løsninger og eventuelt udlede anbefalinger af forskningsresultaterne.

Herudover viser analysen, at myndighedsaktørerne anvender viden fra NFA både instrumentelt, konceptuelt og politisk. Viden fra NFA er således blevet anvendt direkte i forvaltnings- og lovgivningsarbejdet blandt andet i ny lovgivning og bekendtgørelser, viden er blevet anvendt indirekte til at give myndighedsaktørerne viden om arbejdsmiljøproblematikker generelt, og viden er blevet anvendt politisk ved at bidrage med legitimitet. Dog oplever myndighedsaktørerne, at det kræver et oversættelsesarbejde at anvende viden, blandt andet fordi forskningen kan være formuleret i et komplekst sprog.

Myndighedsaktørerne foretrækker at anvende videnskabelige artikler og faktaark fra NFA formidlet mundtligt eller gennem digitale kanaler, og de oplever overordnet, at de forskellige produkter fra NFA fungerer godt og kan anvendes. Dog efterspørger myndighedsaktørerne, at NFA i højere grad 'pusher' viden ud til dem.

Størstedelen af myndighedsaktørerne oplever at have fået øget kendskab til NFA i løbet af de seneste fem år. Flere myndighedsaktører oplever, at NFAs har udviklet sig i retning af at være mere lydhør og tilgængelig. I kraft af dette og det øgede kendskab, tænker myndighedsaktørerne i stigende grad NFA ind i myndighedsarbejdet med hensyn til regulering og lovgivning, samt i tilrettelæggelsen af konkrete projekter.

2.6 Opsamling på analyse af NFAs forskning og formidling til brobyggere og slutbrugere (downstream)

Analysen viser, at brobyggerne generelt har et stort kendskab til NFA, og at NFA er en vigtig kilde til viden om arbejdsmiljø. NFA er ikke nødvendigvis den primære kilde til viden for alle brobyggerne, men vurderes til at være en væsentlig kilde, som langt hovedparten af brobyggerne kender til. Slutbrugerne har i nogen grad at have kendskab til NFA, og de indhenter viden om arbejdsmiljø både hos NFA, men også fra andre kilder, herunder brobyggerne.

Størstedelen af brobyggerne oplever, at forskningen og formidlingen fra NFA er relevant. Dog vurderer flere brobyggere også, at *forskningen* kan blive endnu mere relevant, blandt andet ved at NFA har mere fokus på forskning, der går på tværs af områder og med flere forskellige tilgange og metoder. Brobyggerne vurderer, at *formidlingen* kan blive mere relevant ved, at NFA formidler mere virtuelt og indgår i drøftelser med interessenterne, så man i dialog kan fortolke og forstå resultaterne i de forskellige kontekster, der er gældende på arbejdspladserne. Slutbrugerne oplever i overvejende grad, at forskningen og formidlingen fra NFA er relevant.

Der kan identificeres eksempler på, at både brobyggerne og slutbrugerne har anvendt forskning og viden fra NFA både instrumentelt, konceptuelt og politisk. Brobyggerne oplever i overvejende grad, at viden fra NFA er anvendelig, men at det kan være svært at omsætte forskning og viden fra NFA til formidlingsprodukter, der kan anvendes af modtagerne. Slutbrugerne peger på, at forskning og formidling er anvendelig, når det er handlingsanvisende og nemt kan omsættes til brug i specifikke kontekster på arbejdspladserne, uden at det kræver mange ressourcer. Slutbrugerne understreger, at både NFA og brobyggerne spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre formidlingen af forskningsbaseret viden.

Både brobyggere og slutbrugere oplever, at forskning og formidling fra NFA bidrager til at skabe forbedringer i arbejdsmiljøet. Dog oplever begge aktørgrupper i lidt mindre grad, at forskningen fører til, at man direkte ændrer måder at arbejde på. Begge grupper underbygger dette med, at de mindre forandringer løbende kan bidrage til et forbedret arbejdsmiljø, men at større forandringer i adfærd og måde at arbejde på er mere langsigtede og krævende.

I forhold til kanaler og produkter, foretrækker både brobyggere og slutbrugere digitale kanaler. Brobyggerne vurderer også, at mundtlig kommunikation fungerer særligt godt, og efterlyser i forlængelse heraf flere virtuelle formidlingsmøder. I forhold til produkter anvender brobyggerne en række forskellige, herunder videnskabelige artikler, faktaark, nyhedsbreve mv., men efterspørger mere mundtlig formidling, fx i videoer og podcasts. Slutbrugerne foretrækker produkter, som er forholdsvis lette at anvende og omsætte. Derudover efterspørger slutbrugerne mere målrettet formidling til brancherne, ligesom de ønsker flere opsummeringer af eksisterende viden.

Brobyggerne oplever NFA som en tilgængelig og imødekommende organisation. Dog efterspørger størstedelen af brobyggerne, at NFA bliver mere synlige og skubber mere viden ud i netværket.

Særligt brobyggerne men også enkelte slutbrugere oplever, at NFA har gennemgået en positiv udvikling over de seneste fem år, hvor forskningen og formidlingen er blevet mere relevant og anvendelig. Brobyggerne og slutbrugerne vurderer dog også, at der er et potentiale for NFA i at styrke sin relevans, anvendelighed og samfundsmæssige impact.

2.7 Sammenfatning af caseanalyse – contribution analyse

Med tilgangen *contribution analysis* har vi gennemført analyser af 13 cases udvalgt af NFA. Formålet har været at undersøge, hvordan NFAs forskning har bidraget til at skabe forandringer hos modtagerne. *Contribution analysis* er valgt som tilgang, da den kan bidrage til at belyse sammenhængen mellem forskningsresultater og den ønskede impact.⁸

På baggrund analyserne af de 13 cases, konkluderes følgende:

Kendskab til casene varierer med bredden i modtagergrupper. Det ses af analyserne, at særligt de cases, som er relevante og anvendelige for et bredt udsnit af brancher og arbejdspladser, har det bredeste kendskab blandt aktører i de tre modtagergrupper. Det skal dog understreges, at det ikke nødvendigvis er en udfordring, at det generelle kendskab til en case er begrænset, hvis kendskabet blot eksisterer blandt de forventede brugere ("intended users").

Der er mest begrænset kendskab til casene på kemiområdet. Dette hænger blandt andet sammen med pointen ovenfor, idet kemiområdet som udgangspunkt er relevant for færre arbejdspladser end fx forskningsområderne psykosocialt arbejdsmiljø og muskel- og skeletbesvær og fysisk arbejdsbelastning. Casene på kemiområdet er i høj grad målrettet specifikke brancher, fx brandfolk eller skraldemænd, og derfor forventes kendskabet til casene heller ikke at være stort blandt modtagere, der ikke er i berøring med disse brancher.

Brobyggerne har det største kendskab af de tre aktørgrupper. I langt de fleste cases ses det, at brobyggerne har det mest indgående kendskab til forskningsprojekterne. Dette underbygger, at brobyggerne spiller en central rolle i forskningsformidlingen.

Alle cases opleves i overvejende grad som relevante af modtagerne.

Forskningen opleves særligt relevant for brobyggere og slutbrugere, når der formidles konkrete redskaber eller tiltag/anbefalinger. Det skyldes, at forskningsviden nemt kan omsættes til praksis for modtagerne og forholdsvis hurtigt kan bidrage til at skabe forbedringer i arbejdsmiljøet.

Evidensbaseret viden er relevant.

⁸ Downes et. al. (2019): Using the Contribution Analysis Approach to Evaluate Science Impact: A Case Study of The National Institute for Occupational Safety and Health.

Redskaberne opleves meget anvendelige. Det gælder fx de to spørgeskemaer DPQ (til måling af psykisk arbejdsmiljø) og NOSACQ-50 (til måling af sikkerhedsklima) samt Safety Observer App. Redskaberne er bl.a. anvendelige, fordi de uden omfattende tilpasning kan formidles af brobyggerne og anvendes af slutbrugerne.

Handlingsanvisende formidling er anvendelig. Forskningsprojekter, som er mundet ud i handlingsanvisende tiltag og anbefalinger opleves anvendelige for brobyggerne og slutbrugere, fx. Job&Krop-kampagnen og de konkrete anbefalinger i casen om tilrettelæggelse af natarbejde.

Tilpasning til brancherne er vigtigt. Her spiller blandt andet sprogbrug og formidling en rolle for at målrettede resultaterne fra forskningen til slutbrugerne.

Kontekstfaktorer kan spille en rolle. I flere cases vurderes kontekstfaktorer at have spillet en rolle i forhold til, om forskningen bliver anvendt. Fx kan medierne i casen om SeniorArbejdsLiv have spillet en rolle i forhold til at skabe mere opmærksomhed på projektet, fordi forskningen blev præsenteret sideløbende med debatten om ret til tidlig pension. Desuden kan arbejdspladsernes ressourcer til at arbejde med forskning have spillet en rolle – fx giver flere slutbrugere udtryk for, at nanoområdet opleves kompliceret og svært tilgængeligt, hvilket kan medvirke til, at forskning på dette område i mindre grad bliver anvendt.

Størstedelen af casene vurderes at have ført til større eller mindre forbedringer i arbejdsmiljøet. Samlet set vurderes alle forskningsprojekterne at have medført forbedringer i arbejdsmiljøet bredt set – om end i varierende omfang.

Cases, der har medført ændret lovgivning og retningslinjer, fører til forbedret arbejdsmiljø. Alle tre modtagergrupper peger på, at cases, der ført til ændrede retningslinjer og lovgivning, medfører et bedre arbejdsmiljø i kraft af, at slutbrugerne ved lov pålægges at ændre praksis. Det gælder fx casen om akut inhalationsforgiftning af imprægneringsprodukter, hvor to produkter er fjernet fra markedet, og lovgivningen er ændret. Derudover har casen om tilrettelæggelse af natarbejde ført ændret vejledning ift. gravide og natarbejde i Arbejdstilsynet.

Organisatorisk og ledelsesmæssigt fokus spiller en central rolle. Modtagerne vurderer, at det i høj grad spiller en rolle, at der er organisatorisk fokus og ledelsesmæssig opbakning, hvis resultaterne fra de forskellige forskningsprojekter skal have vedvarende effekt på arbejdsmiljøet.

Alle cases vurderes at have opnået nogen grad af samfundsmæssig impact.

Størstedelen af cases haft gennemslagskraft af type 1 (spredning). Alle cases har haft gennemslagskraft i form af spredning og udbredelse af resultaterne. Der er dog forholdsvis stor variation i, hvor indgående kendskabet til casene er, og dermed har de haft gennemslagskraft i form af spredning og udbredelse i meget forskelligt omfang.

Enkelte cases har påvirket beslutninger og retningslinjer (type 2) og samfundet (type 3). Der er færre cases, som har skabt gennemslagskraft af type 2 og 3, hvor der ses påvirkning af beslutninger og retningslinjer eller påvirkning af samfundet.

I flere tilfælde har forskningsprojekterne desuden medført konceptuelle forandringer, hvor modtagerne ændrer deres måde at tænke om arbejdsmiljø. Det kan fx en ændret tankegang i forhold til, at brug af sprayprodukter kan medføre forgiftning, at fysisk træning forebygger smerter, at nanopartikler, sod- og røgpertikler samt mikroorganismer kan have alvorlige helbredssekvenser, samt at kultur både i forhold til psykisk arbejdsmiljø og forebyggelse af arbejdsulykker spiller en central rolle.

3 Samfundsmæssig impact af NFAs myndighedsbetjening (*upstream*)

3.1 Introduktion og formål

I dette kapitel evalueres den samfundsmæssige impact af NFAs myndighedsbetjening. Formålet er at belyse relevans og anvendelighed af NFAs forskning i forhold til relevante myndigheders arbejde med ministerbetjening, policyudvikling og myndighedsudøvelse. Dette kapitel fokuserer således på NFAs formidling *upstream*.

Indledningsvist ser vi på myndighedsaktørernes kendskab til NFA, hvorefter relevansen af forskning og viden fra NFA belyses. Herefter undersøger vi, hvordan myndighedsaktørerne har anvendt forskning og viden fra NFA med udgangspunkt i typologien for anvendelse, som blev præsenteret i kapitel 1 og ser på, om anvendelsen af forskning og viden fra NFA har ført til positive forandringer. Derefter undersøger vi hvilke kanaler og produkter, myndighedsaktørerne foretrækker og anvender til at få formidlet forskning og viden fra NFA, hvorefter vi undersøger aktørernes opfattelse af NFAs udvikling over tid. På baggrund af disse analyser vurderer vi NFAs samfundsmæssige impact i forhold til myndighedsbetjeningen (*upstream*).

3.2 Kendskab til NFA blandt myndighedsaktørerne

Myndighedsaktørerne har i varierende omfang behov for viden om arbejdsmiljø, hvilket afspejler deres forskellige kerneopgaver. For Beskæftigelsesministeriet og særligt Arbejdstilsynet er arbejdsmiljø en stor del af kerneopgaven, og det er ofte nødvendigt med konkret viden, hvis der skal laves regulering og lovgivning, udarbejdes vejledninger og bekendtgørelser m.m. Omvendt er arbejdsmiljø en mindre del af kerneopgaven i fx Sundhedsstyrelsen og Miljøstyrelsen, hvor viden om arbejdsmiljø i højere grad er relevant på specifikke områder eller i bestemte projekter.

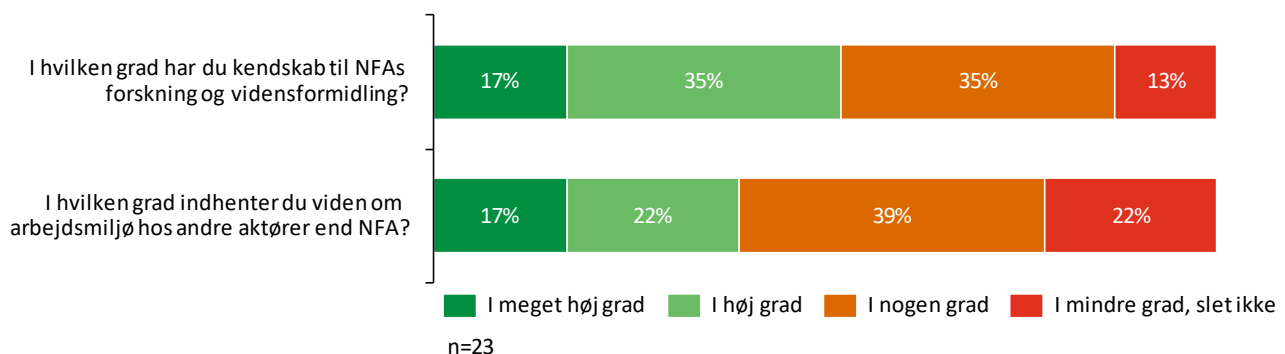
Dette afspejles i høj grad i både survey og interviews med myndighedsaktørerne. De aktører, der i høj grad beskæftiger sig med arbejdsmiljø, har også det største kendskab til NFA, blandt andet fordi der løbende pågår en dialog mellem disse myndighedsaktører og NFA.

Myndighedsaktører, som i mindre grad beskæftiger sig med arbejdsmiljø, har primært kendskab til NFA gennem konkrete projekter, hvor der har været et samarbejde med NFA.

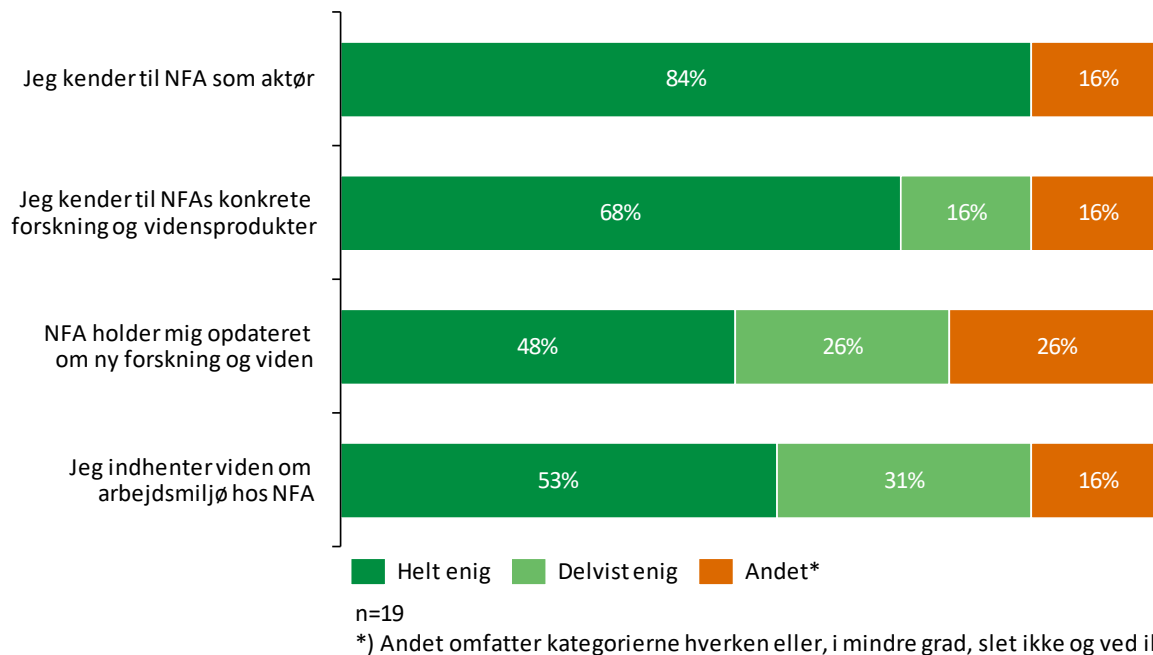
Godt halvdelen af myndighedsaktørerne angiver, at de i meget høj grad eller i høj grad har kendskab til NFAs forskning og vidensformidling, figuren nedenfor. Godt en tredjedel har i nogen grad kendskab til NFA, mens 13 pct. i mindre grad eller slet ikke har kendskab til NFAs forskning og vidensformidling. Herudover svarer hele 84 pct. at de kender NFA som aktør, og at de kender til NFAs konkrete forsknings- og vidensprodukter. Lidt færre (74 pct.) er helt eller delvist enige i, at NFA holder dem opdateret om ny forskning og viden.

”Efter jeg deltog i et projekt, hvor NFA også var med, har jeg fået meget større kendskab til, hvad de laver.”

Myndighedsaktør

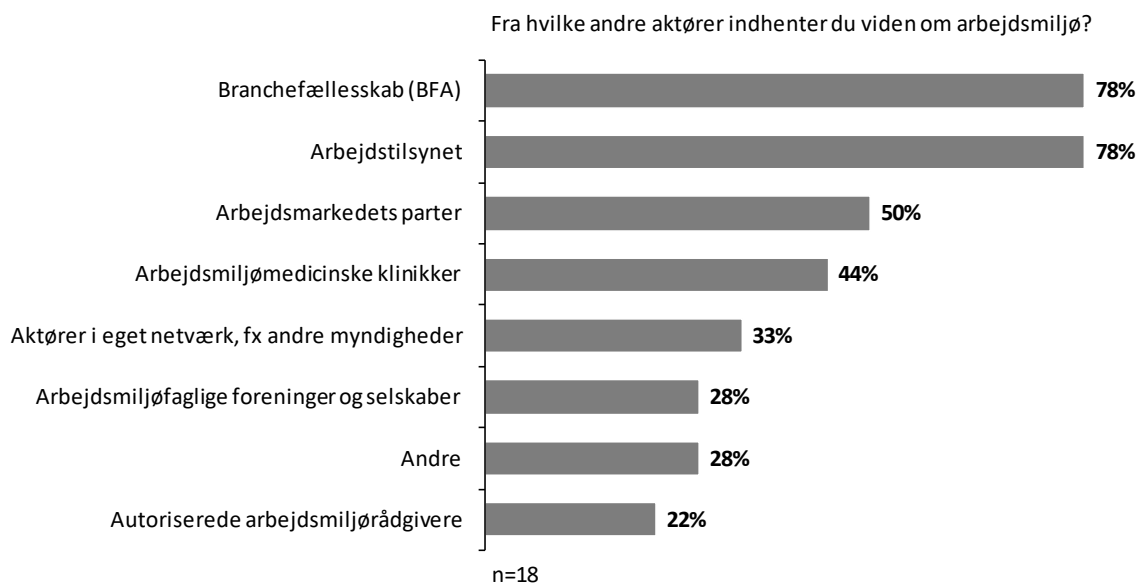
Svarene peger overordnet på, at NFA i høj grad er kilde til viden om arbejdsmiljø for myndighedsaktørerne.

84 pct. af myndighedsaktørerne svarer herudover positivt på, at de indhenter viden om arbejdsmiljø hos NFA, jf. figuren ovenfor. Dog svarer 40 pct., at de i meget høj grad eller i høj grad indhenter viden om arbejdsmiljø hos *andre* aktører end NFA. Godt hver femte aktør indhenter slet ikke eller i mindre grad viden andre steder.

Myndighedsaktørerne indhenter således i høj grad viden hos NFA, men NFA er ikke deres eneste kilde til information om arbejdsmiljø.

Ser vi på, hvor myndighederne ellers indhenter viden om arbejdsmiljø svarer knap fire ud af fem myndighedsaktører, at de indhenter viden om arbejdsmiljø hos branchefællesskaberne for arbejdsmiljø (BFA) og Arbejdstilsynet. Omkring halvdelen af de myndighedsaktører, der har svaret på surveyet, bruger også arbejdsmarkedets parter og de arbejdsmiljømedicinske klinikker til at få viden om arbejdsmiljø.

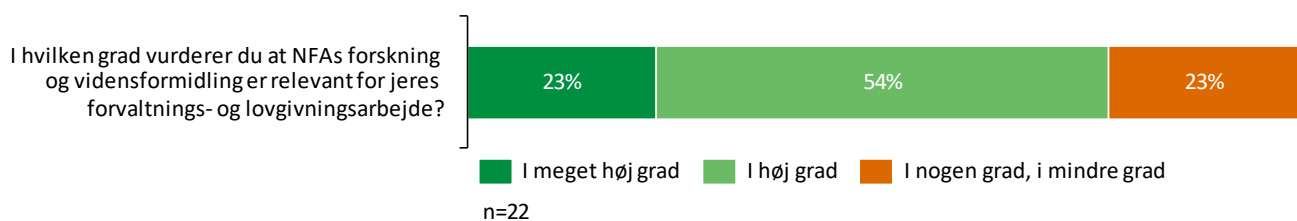

Samlet set vurderes myndighedsaktørerne at have et kendskab til NFA, der betyder, at de kan inddrage forskning, når det er relevant for deres arbejde. Det er dog primært kerneaktørerne på beskæftigelsesområdet, der kender og bruger NFA, mens andre myndigheder i højere grad har kontakt til NFA i forbindelse med specifikke projekter. Der vurderes at være et potentiale i at udbrede kendskab til NFAs forskning og formidling særligt til de myndigheder, der i mindre grad er kerneaktører på arbejdsmiljøområdet, så de i højere grad overvejer at bruge NFA som vidensaktør, hvis der opstår et konkret behov for viden.

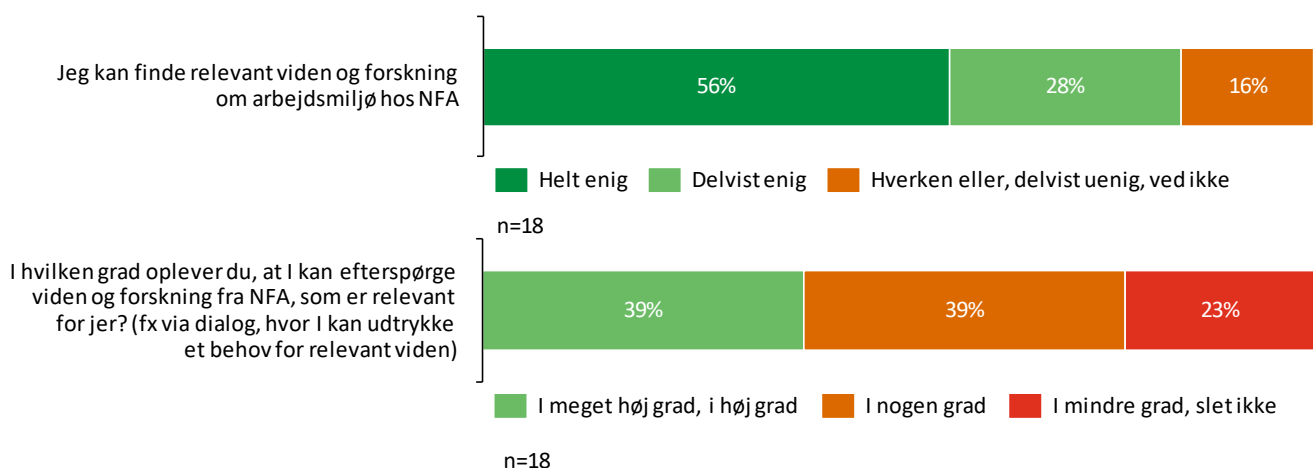
3.3 Relevans af NFAs forskning og formidling blandt myndighedsaktørerne

Et centralt formål med evalueringen er at vurdere *relevansen* af NFAs forskning og formidling. I dette afsnit belyser vi først myndighedsaktørernes vurderinger af relevans af *forskningen* fra NFA, herunder om NFA forsker i emner og på områder, som kan give myndighederne relevante input til lovgivnings- og forvaltningsarbejdet. I forlængelse heraf undersøger vi, om *formidlingen* af forskningsresultaterne opleves som relevant for myndighedsaktørerne.

Ser vi først på myndighedernes overordnede vurderinger af relevansen af NFAs forskning og formidling samlet set, svarer knap hver fjerde, at NFAs forskning og vidensformidling i meget høj grad er relevant for lovgivnings- og forvaltningsarbejdet, jf. figuren nedenfor. Godt halvdelen svarer i høj grad til spørgsmålet, mens knap en fjerdedel svarer i nogen grad eller i mindre grad. En overvejende del af myndighedsaktørerne, der har besvaret surveyet, oplever således, at NFA forsker i relevante områder og formidler resultaterne på en måde, der er relevant for dem.

I interviews fremhæver myndighedsaktørerne, at de kan henvende sig til NFA for at indhente relevant viden til brug i en specifik sammenhæng, hvilket underbygges af surveyresultaterne, hvor 84 pct. er helt eller delvist enige i, at de kan finde relevant viden om arbejdsmiljø hos NFA. I forhold til at efterspørge konkret viden hos NFA oplever myndighedsaktørerne i lidt mindre grad, at de via dialog kan udtrykke et behov for relevant viden – knap en fjerdedel af aktørerne oplever i mindre grad eller slet ikke at have denne mulighed. 39 pct. oplever i nogen grad at kunne efterspørge forskning og viden fra NFA, mens endnu 39. pct. er helt eller delvist enige i udsagnet.

I forhold til de emner, der forskes i, har myndighedsaktørerne blandede vurderinger af relevansen. På den ene side oplever en gruppe af myndighedsaktørerne, at der forskes i relevante emner, som bidrager til at oplyse myndighedernes arbejde. I forlængelse heraf peger myndighedsaktørerne på, at en stor del af NFAs forskning er finansieret gennem Arbejdsmiljøforskningsfonden, hvilket medvirker til at sikre, at der forskes i relevante emner, da flere aktører er med til at beslutte, hvilke projekter, der får midler af fonden.

På den anden side oplever nogle myndighedsaktører, at forskningen fra NFA i mindre grad er relevant. Flere myndighedsaktører oplever, at NFA leder efter "huller i litteraturen" og lader dette styre, hvad der forskes i, fremfor at orientere sig mod praksis for at identificere potentielle udfordringer i arbejdsmiljøet, som er mere direkte relevant for myndighederne.

I forlængelse heraf peger nogle aktører på, at NFA med fordel kan øge sin forståelse for de konkrete forhold og praktiske udfordringer på arbejdspladserne. Desuden oplever en gruppe af aktører, at NFAs resultater ofte er knyttet til én enkelt faktor i arbejdsmiljøet og ikke altid er relateret til den komplekse kontekst, som medarbejderne på arbejdspladserne arbejder under. Det kan fx være, at konkrete tiltag til at forebygge arbejdsulykker ikke relateres til arbejdspladsens sikkerhedskultur, eller at der konkluderes på betydningen af én faktor i det psykiske arbejdsmiljø uden at inddrage perspektiver på andre former for psykisk pres på arbejdspladsen.

"NFA ser på effekten af én faktor i arbejdsmiljøet – og ikke på den kombination af faktorer, der altid er til stede på en arbejdsplads og hvordan disse spiller sammen."

Myndighedsaktør

Myndighedsaktørerne lægger vægt på, at de typisk ikke kan ændre vejledninger, lovgivning, bekendtgørelser mv. på baggrund af et enkelt studies konklusioner. For at kunne være relevant i myndighedernes arbejde er det således vigtigt, at NFAs forskningsresultater sættes ind i en større kontekst af den samlede viden på et specifikt område.

En anden udfordring i forhold til relevans er, at tidshorizonten på forskningsprojekterne er forholdsvis lang – og væsentligt længere end de tidshorisonter, myndighederne typisk arbejder under. Myndighedsaktørerne efterspørger her en mulighed for at blive involveret tidligere i processen, fx når de første resultater af NFAs forskning foreligger, for at få en indikation af resultaternes relevans, frem for at vente til forskningen er peer-reviewed og publiceret.

I forlængelse heraf peger flere af myndighedsaktørerne på, at der er behov for, at NFA i endnu højere grad kan være agil og reagere hurtigt, når der opstår et behov for viden i myndighedernes arbejde, fx ved at trække på eksisterende viden og eventuelt kombinere viden på nye måder afhængigt af det specifikke formål.

Ser vi på *formidlingen* af forskningen fremhæver hovedparten af myndighedsaktørerne, at det er meget væsentligt, at NFAs formidling er evidensbaseret. Aktørerne understreger vigtigheden af netop at kunne basere beslutninger og lovgivning på viden, som er velfunderet og underbygget.

"Det er meget vigtigt for os, at det er evidensbaseret viden, vi bruger i vores arbejde. Her er NFA en meget relevant spiller."

Myndighedsaktør

Flere myndighedsaktører fremhæver, at der kan opstå udfordringer, når NFA kommunikerer forskningsresultater – fx hvis resultater kommunikeres til direkte til pressen.

Myndighedsaktørerne efterspørger, at NFA i højere grad er bevidst om den politiske kontekst, når der kommunikeres og formidles resultater til myndighedsaktørerne.

"Når NFA orienterer os, har vi jo hele tiden i baghovedet, at vi skal kunne svare på, hvad vores minister skal gøre ved det. Det ville være en fordel, at NFA er klar over det i deres kommunikation til os."

Myndighedsaktør

Når NFA formidler viden, er der variation i, hvor handlingsanvisende selve resultatformidlingen er. Blandt myndighederne er der forskellige vurderinger af, i hvilken grad NFA skal søge at formidle løsninger og anvise handlinger på baggrund af forskningsresultaterne. Særligt når NFA udleder anbefalinger på baggrund af resultaterne, har myndighederne flere perspektiver.

På den ene side oplever enkelte myndighedsaktører, at den meget handlingsanvisende formidling, hvor der udledes anbefalinger og implikationer af forskningsresultaterne betyder, at de meget konkret kan

forholde sig til resultaterne uden, at det kræver meget tid og kapacitet. På den anden side oplever andre myndighedsaktører, at NFA kan gå for langt i forhold til at udlede anbefalinger af forskningsresultaterne. Særligt de aktører, der har arbejdsmiljø som en del af kerneopgaven foretrækker, at NFA lægger sine konklusioner frem, hvorefter aktørerne selv kan formidle resultaterne og udlede implikationerne.

”Det er virkelig en balance, hvor langt NFA skal gå i sine anbefalinger.”

Myndighedsaktør

”Anbefalinger fra NFA skal være meget velunderbyggede og være baseret på en række af studier – netop fordi NFA har stor legitimitet og der bliver lyttet, hvis de kommer med anbefalinger.”

Myndighedsaktør

”Forskningen kan være så god og relevant i sig selv, at det fører til ændringer, hvor man laver politik på baggrund af det.”

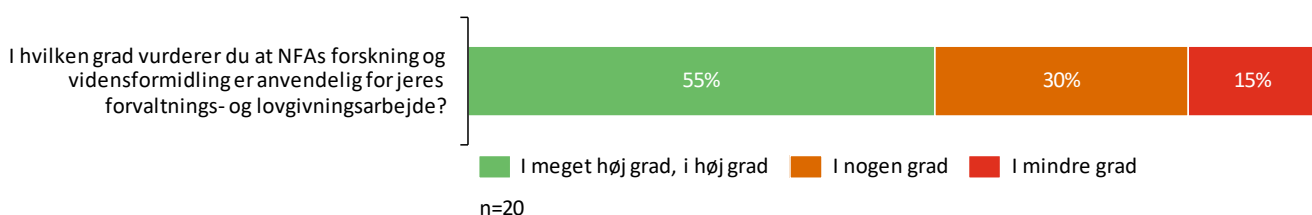
Myndighedsaktør

Opsummerende oplever myndighedsaktørerne generelt, at *forskningen*, som NFA producerer, er relevant – men også at den kan blive endnu mere relevant, blandt andet ved i endnu højere grad end i dag at lade myndighedsaktører og arbejdspladsers ønsker og udfordringer spille ind i valget af forskningstemaer. Endelig ønsker myndighederne at blive inddraget i forskningsprocessen løbende, samt at kunne efterspørge vidensoverblik fra NFA med en kort tidshorison. I forhold til *formidlingen* efterspørger myndighederne, at NFA i formidlingen er bevidst om den politiske kontekst, resultaterne kommunikeres i. Derudover er det en central strategisk overvejelse for NFA i hvor høj grad, man søger at formidle handlingsanvisende løsninger og eventuelt udlede anbefalinger af forskningsresultaterne.

3.4 Anvendelighed af NFAs forskning og formidling blandt myndighedsaktørerne

I dette afsnit ser vi på myndighedernes vurderinger af anvendeligheden af NFAs forskning. Vi undersøger anvendelsen ved brug af typologien, der indledningsvist blev præsenteret og undersøger, i hvilket omfang det kræver kapacitet og ressourcer for myndighedsaktørerne at omsætte forskning fra NFA til konkret anvendelse.

Adspurgt i survey svarer godt halvdelen af myndighedsaktørerne, at NFAs forskning og vidensformidling i meget høj eller i høj grad er anvendelig i deres lovgivnings- og forvaltningsarbejde. Knap hver tredje vurderer i nogen grad, at forskningen er anvendelig, mens 15 pct. svarer i mindre grad til spørgsmålet.

I interviews har myndighedsaktørerne uddybet i hvilket omfang forskningen anvendes, og hvordan den anvendes. Her inddrager vi typologien for anvendelse, hvor der sondres mellem instrumentel, konceptuel og politisk anvendelse af forskningen, jf. tabellen nedenfor.

Anvendelsestype	Målopfyldelse
Instrumentel anvendelse	Viden er anvendt direkte til at kvalificere beslutninger og/eller løse et aktuelt problem
Konceptuel anvendelse	Viden er anvendt indirekte til at skabe forståelse af komplekse forhold og/eller informeret ny praksis
Politisk anvendelse	Viden har bidraget til at styrke beslutningstagen og argumenter for en konkret sag eller indsats.

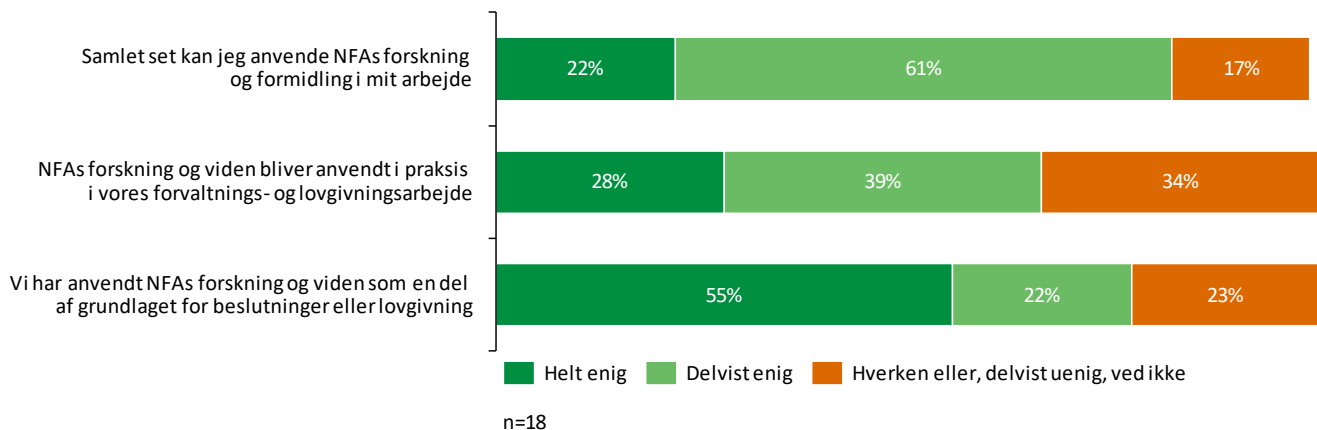
Kilde: Gensby, Ulrik et al. (2019): Mobilisering af forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø – Bedre sammenhæng mellem forskning og praksis.

Instrumentel anvendelse af viden (direkte)

I forhold til instrumentel anvendelse, hvor viden anvendes direkte til at kvalificere beslutninger eller løse konkrete problemer, findes flere eksempler på, at myndighedsaktørerne har brugt viden fra NFA. Fx har forskning i indånding af giftige spraytåger fra imprægneringsprodukter medført ændret lovgivning på området, ligesom NFAs forskning i risici forbundet med natarbejde særligt for gravide, er blevet indarbejdet i Arbejdstilsynets vejledninger.

Derudover fremhæver myndighedsaktørerne flere eksempler på, at viden fra NFA anvendes direkte – både i bekendtgørelser og lovgivning. Viden fra NFA har fx spillet ind i en nylig bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø. Desuden er viden blevet anvendt af ekspertudvalget for arbejdsmiljø sNFA har bidraget med viden til arbejdet med nationale mål for arbejdsmiljø, og viden fra NFA danner generelt baggrund for drøftelser om nye reguleringer på forskellige områder.

Surveybesvarelsenerne underbygger, at myndighedsaktørerne anvender viden fra NFA direkte. Samlet set oplever 83 pct. af respondenterne, at de kan anvende NFAs forskning og formidling, mens to ud af tre myndighedsaktører er helt eller delvist enige i, at NFAs forskning og viden bliver anvendt i praksis i forvaltnings- og lovgivningsarbejdet. I tillæg hertil svarer godt tre fjerdedele helt eller delvist enig til, at de har anvendt NFAs forskning og viden som en del af grundlaget for beslutninger eller lovgivning, hvilket underbygger, at forskningen i høj grad anvendes instrumentelt.

Myndighederne fremhæver dog også en række opmærksomhedspunkter i forbindelse med at anvende viden fra NFA instrumentelt, herunder at viden skal være bredt funderet og generaliserbar for at kunne danne grundlag for ny regulering.

”Hvis forskning og viden skal kunne anvendes til at lave ny lovgivning, må det ikke være for nichebaseret. Vi kan jo ikke lovgive generelt på baggrund ét studie, der ser på én bestemt arbejdsmiljøproblemstilling i én bestemt branche.”

Myndighedsaktør

Konceptuel anvendelse (indirekte)

Ser vi på, hvordan myndighederne anvender viden fra NFA indirekte til at skabe forståelse af komplekse forhold eller til at informere ny praksis, indikerer besvarelserne i surveyet, at myndighederne i høj grad oplever, at forskningen bidrager til at øge deres forståelse for arbejdsmiljøproblematikker generelt. Her ligger respondenternes svar på et gennemsnit på 4,4 på en skala fra 1 (helt uenig) til 5 (helt enig) på spørgsmålet.

Myndighedsaktørerne udtrykker også, at NFA bidrager med vigtig baggrundsviden i forskellige sammenhænge og er med til at give myndighederne forståelse for forholdene på arbejdsmarkedet.

Flere myndighedsaktører giver dog udtryk for, at de gerne vil anvende NFA endnu mere i deres arbejde – både i forhold til at kunne bruge viden direkte i konkrete tilfælde, men også for at opnå en øget viden om arbejdsmiljø generelt. Myndighedsaktørerne efterspørger blandt andet, at NFA formidler flere samlede vidensoverblik, så aktørerne er orienterede om den bredere udvikling på relevante områder. Dette kan fx ske gennem løbende mundtlig formidling for at sikre en kontinuerlig og opdateret viden om arbejdsmiljøproblemstillinger blandt myndighedsaktørerne.

Politisk anvendelse

Ser vi på den sidste anvendelsestype – at viden har bidraget til at styrke beslutningstagen og argumenter for en konkret sag eller indsats – findes også flere indikationer på, at denne type anvendelse har fundet sted. Flere myndighedsaktører peger på, at NFA har stor legitimitet og generelt lyttes til, hvilket betyder, at forskningen bliver anvendt. Denne type anvendelse overlapper med den direkte anvendelse, hvor viden bidrager til, at der træffes konkrete beslutninger. I den politiske anvendelse er der dog i højere grad fokus på den legitimitet, som viden er med til at skabe i forhold til beslutningstagen og argumentation.

NFAs forskning og viden har øget vores forståelse for arbejdsmiljøproblematikker

Myndigheder

n = 18

"NFA bidrager med et uundværligt sagligt indspark, der bringer stor legitimitet med sig."

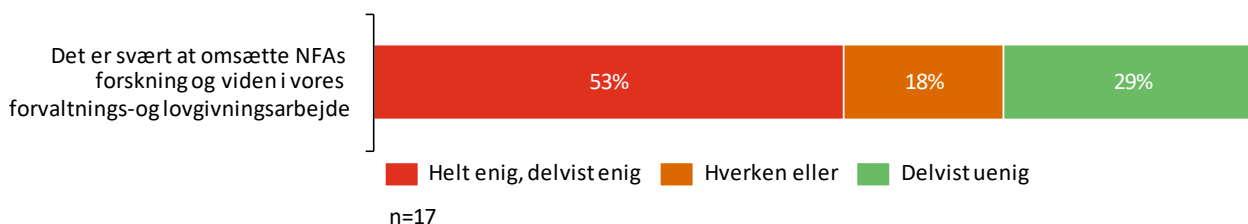
Myndighedsaktør

"NFA er et stempel på, at her står vi med noget underbygget viden."

Myndighedsaktør

Fra formidlet forskning til anvendelse

Når myndighederne modtager eller opsøger materiale fra NFA, skal materialet ofte tilpasses i en vis grad for at kunne anvendes i forvaltnings- og lovgivningsarbejdet. Derfor ser vi på, hvordan myndighedsaktørerne oplever at skulle omsætte viden fra NFA til brug i praksis. Som figuren nedenfor viser, er godt halvdelen af myndighedsaktørerne helt eller delvist enige i, at det er svært at omsætte NFAs forskning og viden i deres arbejde. 29 pct. er dog delvist uenige i dette.

I interviews tilkendegiver myndighedsaktørerne i tråd med surveybesvarelserne, at de ofte oplever det som en udfordring at omsætte forskningen fra NFA. Flere myndighedsaktører oplever, at den formidlede viden er meget kompleks, og at NFA ikke altid kommunikerer i et lettilgængeligt sprog, hvilket betyder, at det kræver både tid og kompetencer at oversætte forskningen til at kunne anvendes i myndighedsarbejdet. Myndighedsaktørerne efterlyser i forlængelse heraf, at NFA får et større indblik i myndighedsopgaverne og i højere grad målretter sin formidling, herunder sprogbrug.

Enkelte myndighedsaktører oplever dog, at det er nemt at omsætte NFAs forskning. Særligt når formidlingen sker mundtligt, opleves materialet som lettere tilgængeligt, men også når der formidles konkret talmateriale, som myndighederne er vant til at arbejde med. I tillæg til dette fremhæver enkelte myndighedsaktører, at NFA efter deres opfattelse håndterer at navigere i en svær politisk kontekst på fornuftig vis.

Et opmærksomhedspunkt, som fremhæves af aktørerne i forhold til at omsætte forskning fra NFA, er, at myndighedsaktørerne ofte bearbejder forskningsresultaterne forholdsvis meget for at kunne anvende dem. I forbindelse med dette giver enkelte myndighedsaktører udtryk for, at NFA med fordel kan bidrage til at vurdere, om myndighedernes resultat anvendelse er underbygget af den konkrete forskning og ikke er drejet for lang væk fra de oprindelige indsigter for at kunne bruges politisk.

”Forskningsverdenen er noget andet end myndighedsverdenen. Der er et behov for, at vi taler nogenlunde samme sprog”

Myndighedsaktør

”Det kan være svært at navigere i en kontekst, der er præget af mange politiske hensyn, men jeg synes egentlig, at NFA gør det godt.”

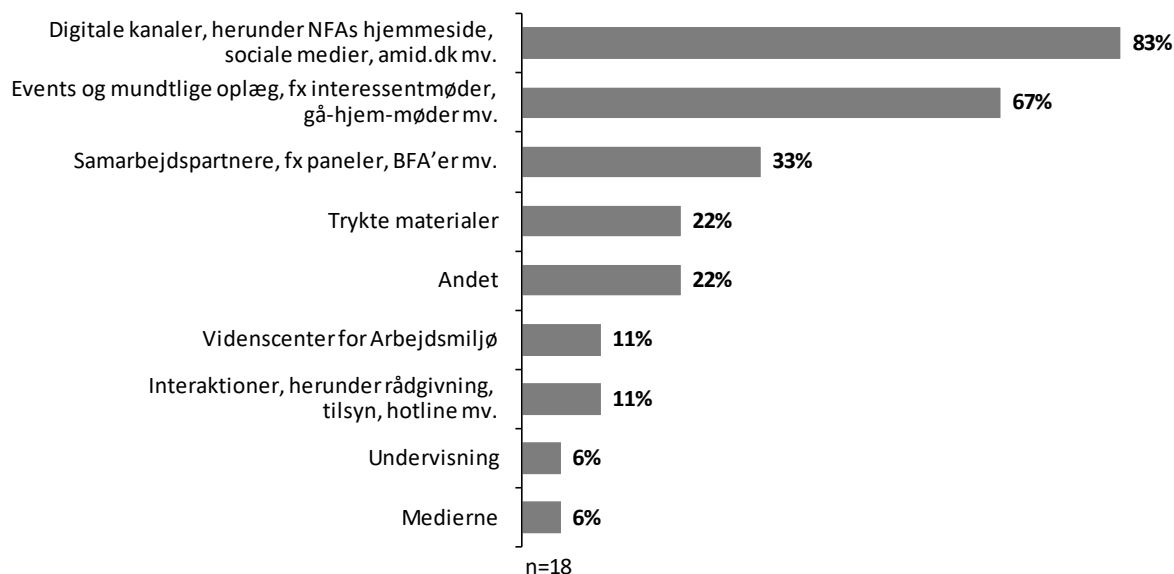
Myndighedsaktør

Opsummerende anvender myndighedsaktørerne forskning og viden fra NFA både instrumentelt, konceptuelt og politisk. Viden fra NFA er blevet anvendt direkte i forvaltnings- og lovgivningsarbejdet blandt andet i ny lovgivning og bekendtgørelser, viden er blevet anvendt indirekte til at give myndighedsaktørerne viden om arbejdsmiljøproblematikker generelt, og viden er blevet anvendt politisk som ved at bidrage med legitimitet. Dog oplever myndighedsaktørerne, at det kræver et oversættelsesarbejde at anvende viden, blandt andet fordi forskningen kan være formuleret i et komplekst sprog.

3.5 Kanaler og produkter

For at NFAs viden kan nå ud til myndighedsaktørerne er det centralt, at viden bliver formidlet gennem kanaler og i produkter, som er relevante og brugbare for myndighederne. Ser vi først på kanaler, anvender myndighedsaktørerne hovedsageligt digitale kanaler og mundtlige oplæg til at modtage eller opsøge viden fra NFA.

Hvilke af nedenstående kanaler har du anvendt til at modtage eller opsøge viden fra NFA?

Spørges myndighedsaktørerne til, hvilke kanaler de foretrækker at få viden formidlet igennem, svarer hovedparten, at de foretrækker de digitale kanaler og mundtlige oplæg.

Myndighedsaktørerne oplever generelt NFA som en tilgængelig organisation, hvor de kan henvende sig, hvis de har behov for viden om et område. De understreger dog, at det ofte er i kraft af personlige relationer.

I forhold til NFAs kommunikation har vi interviews bedt myndighedsaktørerne forholde sig til, om de hovedsageligt oplever, at NFA kontakter dem med ny viden (push), eller om de selv indhenter og efterspørger viden fra NFA, når de har et behov (pull).

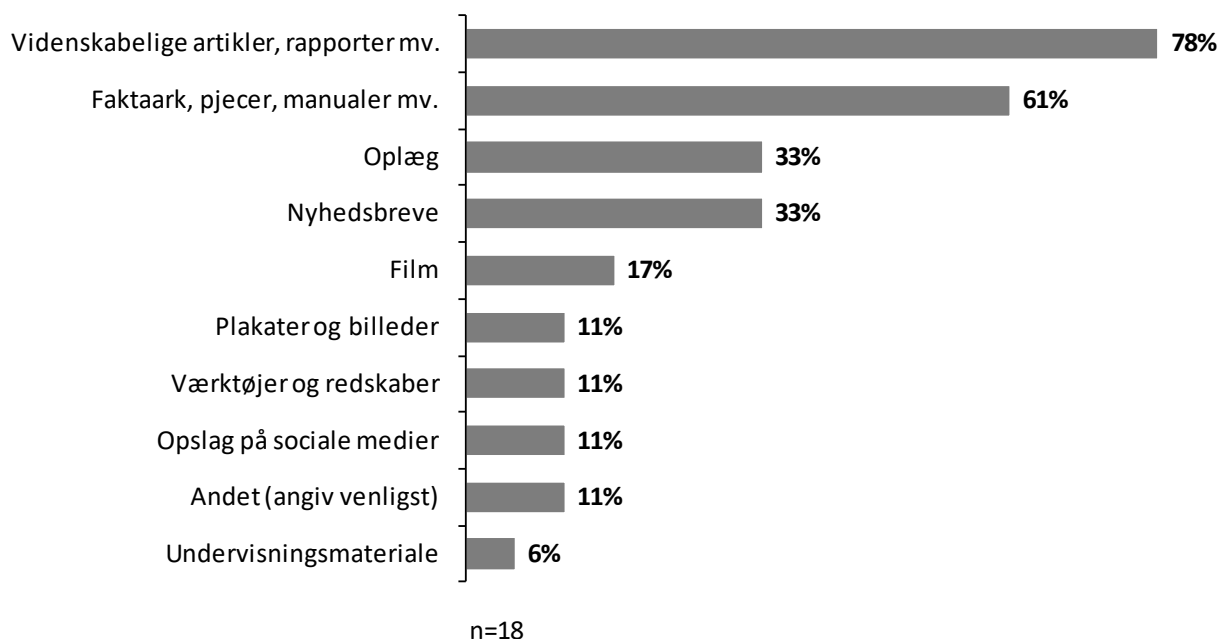
”Vi oplever NFA som en meget tilgængelig organisation, som altid er klar til at stille sin viden til rådighed.”

Myndighedsaktør

Enkelte myndighedsaktører oplever en nogenlunde lige fordeling mellem, at NFA formidler viden ud og at de selv henvender sig. Dog vurderer størstedelen af myndighedsaktørerne, at de selv skal henvende sig til NFA for at blive gjort bekendt med viden på et konkret område. I forlængelse heraf efterspørger myndighederne, at NFA i højere grad 'pusher' viden ud til dem – fx hvis NFA nye forskningsresultater, som er relevante for bestemte myndighedsaktører. Der er således et potentiale i at kommunikere mere og bredere til myndighedsaktørerne.

Ser vi på, hvilket produkter, myndighederne bruger, ses det af figuren nedenfor, at myndighedsaktørerne hovedsageligt anvender videnskabelige artikler og rapporter. Herefter følger faktaark og pjecer efterfulgt af nyhedsbreve og oplæg.

Hvilke af nedenstående produkter har du anvendt til at modtage eller opsøge viden fra NFA?

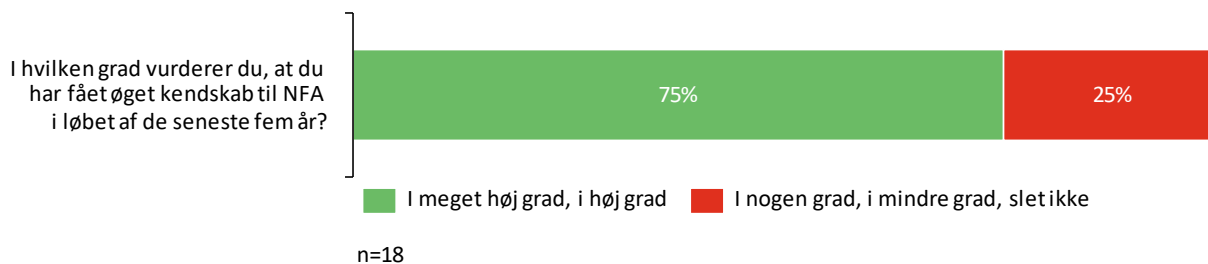

Spørges myndighedsaktørerne til, hvilke produkter, de foretrækker, er det de samme, der går igen – videnskabelige artikler, faktaark, oplæg og nyhedsbreve. I interviews udtrykker enkelte myndighedsaktører dog skepsis i forhold til brug af faktaark. Dette skyldes, at faktaarkene typisk ikke omfatter eventuelle forbehold ved konklusionerne, som myndighederne har behov for at blive gjort bekendt med for at kunne anvende resultaterne i fx regulering.

Myndighederne oplever overordnet, at de forskellige produkter fra NFA fungerer godt og kan anvendes, dog med de forbehold, der tidligere er beskrevet. Myndighederne efterspørger dog samtidig produkter, der i højere grad sammenfatter eksisterende viden på forskningsområderne.

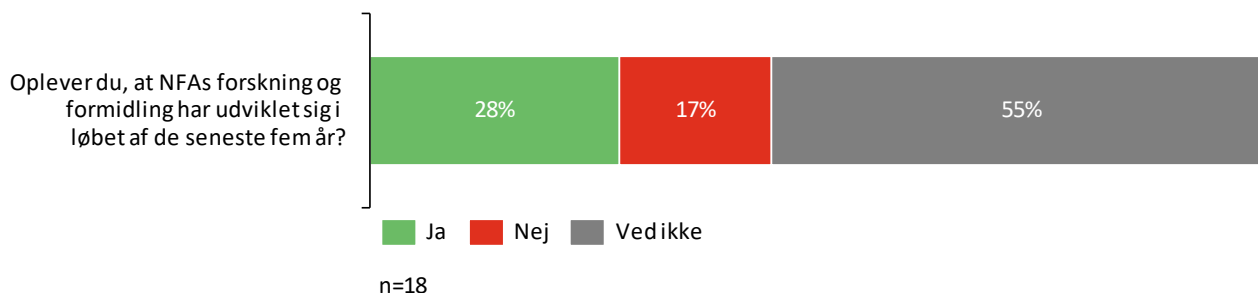
3.6 Udvikling over tid

Da evalueringsperioden strækker sig fra 2014-2019, har vi spurgt myndighedsaktørerne, hvordan de vurderer NFAs forskning og formidling har udviklet sig i løbet af tidsperioden. Ser vi først på, om myndighederne i løbet af evalueringsperioden har fået større kendskab til NFA, svarer tre fjerdedele af myndighedsaktørerne, at de i meget høj grad eller i høj grad har fået et større kendskab. En fjerdedel svarer i nogen grad, i mindre grad eller slet ikke til spørgsmålet. I interviews giver myndighederne også generelt udtryk for, at de oplever at have fået et øget kendskab og kommet tættere på NFA.

Vi har i surveyet spurgt myndighedsaktørerne om, hvorvidt NFAs forskning og formidling har udviklet sig i løbet af de seneste fem år. 28 pct. svarer ja til spørgsmålet, 17 pct. svarer nej, mens over halvdelen af myndighedsaktørerne svarer ved ikke. I interviews giver myndighedsaktørerne udtryk for, at de oplever, at NFA har gennemgået en positiv udvikling i løbet af de seneste år. De oplever, at NFA har øget sin tilgængelighed og i højere grad er blevet lydhør over for de udfordringer, myndighederne oplever.

Desuden oplever aktørerne at have fået en bedre og tættere samarbejdsrelation med NFA, hvor NFA i stigende grad medtænkes i projektplanlægningen. Enkelte myndigheder oplever dog også en udvikling, hvor NFA er blevet mere forsigtig i forhold til at præsentere konklusioner og anbefalinger, hvilket både opleves som en fordel og en ulempe.

Ser vi på, om forskningen ifølge myndighederne er blevet mere anvendelig i løbet af de seneste fem år, ligger aktørernes besvarelser på et gennemsnit på 2,9 på en skala fra 1 (slet ikke) til 5 (i meget høj grad). Myndighedsaktørerne oplever således i nogen grad, at NFAs forskning og formidling over tid er blevet mere anvendelig. En forholdsvis stor andel af myndighedsaktørerne svarer dog ved ikke til spørgsmålet.

Opsummerende oplever størstedelen af myndighedsaktørerne at have fået øget kendskab til NFA i løbet af de seneste fem år. Flere myndighedsaktører oplever, at NFAs har udviklet sig i retning af at være mere lydhør og tilgængelig. I kraft af dette og det øgede kendskab, tænker myndighedsaktørerne i stigende grad NFA ind i myndighedsarbejdet med hensyn til regulering og lovgivning, samt i tilrettelæggelsen af konkrete projekter.

I hvilken grad vurderer du, at NFAs forskning og formidling er blevet mere anvendelig i løbet af de seneste fem år? (fx lettere at omsætte til brug i jeres forvaltnings- og lovgivningsarbejde)

Myndigheder

n = 11

3.7 Opsummering – NFAs myndighedsbetjening

Myndighedsaktørerne vurderes på baggrund af analysen at have et kendskab til NFA, der betyder, at de kan inddrage forskning, når det er relevant for deres arbejde. Det er dog primært kerneaktørerne på beskæftigelsesområdet, der kender og bruger NFA, mens andre myndigheder i højere grad har kontakt til NFA i forbindelse med specifikke projekter. På baggrund af analysen vurderes der at være et potentiale i at udbrede kendskab til NFAs forskning og formidling særligt til de myndigheder, der i mindre grad er kerneaktører på arbejdsmiljøområdet.

Myndighedsaktørerne oplever generelt, at *forskningen*, som NFA producerer, er relevant – men også, at den kan blive endnu mere relevant, blandt andet ved i endnu højere grad end i dag at lade myndighedsaktører og arbejdspladsers ønsker og udfordringer spille ind i valget af forskningstemaer. Desuden efterspørger myndighedsaktørerne at blive inddraget i forskningsprocessen løbende, samt at kunne efterspørge vidensoverblik fra NFA med en kort tidshorisont. I forhold til relevans af *formidlingen* efterspørger myndighederne, at NFA er bevidst om den politiske kontekst, når der kommunikeres til myndighedsaktørerne. Derudover er det en central strategisk overvejelse for NFA i hvor høj grad, man søger at formidle handlingsanvisende løsninger og eventuelt udlede anbefalinger af forskningsresultaterne.

Herudover viser analysen, at myndighedsaktørerne anvender viden fra NFA både instrumentelt, konceptuelt og politisk. Viden fra NFA er blevet anvendt direkte i forvaltnings- og lovgivningsarbejdet blandt andet i ny lovgivning og bekendtgørelser, viden er blevet anvendt indirekte til at give myndighedsaktørerne viden om arbejdsmiljøproblematikker generelt, og viden er blevet anvendt politisk ved at bidrage med legitimitet. Dog oplever myndighedsaktørerne, at det kræver et oversættelsesarbejde at anvende viden, blandt andet fordi forskningen kan være formuleret i et komplekst sprog.

Myndighedsaktørerne foretrækker at anvende videnskabelige artikler og faktaark fra NFA formidlet mundtligt eller gennem digitale kanaler, og de oplever overordnet, at de forskellige produkter fra NFA fungerer godt og kan anvendes. Dog efterspørger myndighedsaktørerne, at NFA i højere grad 'pusher' viden ud til dem.

Størstedelen af myndighedsaktørerne oplever at have fået øget kendskab til NFA i løbet af de seneste fem år. Flere myndighedsaktører oplever, at NFAs har udviklet sig i retning af at være mere lydhør og tilgængelig. I kraft af dette og det øgede kendskab, tænker myndighedsaktørerne i stigende grad NFA ind i myndighedsarbejdet med hensyn til regulering og lovgivning, samt i tilrettelæggelsen af konkrete projekter.

4 Samfundsmæssig impact af NFAs forskning og formidling (*downstream*)

4.1 Introduktion og formål

I dette kapitel evaluerer vi den samfundsmæssige impact af NFAs forskning og formidlingsarbejde til brobyggere og slutbrugere. Formålet er at belyse relevans og anvendelighed af NFAs forskningsformidling i forhold til at adressere relevante arbejdsmiljøfaglige problemstillinger på arbejdspladserne. Dette kapitel fokuserer således på NFAs formidling *downstream*.

For at evaluere den samfundsmæssige impact af NFAs formidling, er det centralt at undersøge arbejdspladsernes vurderinger af relevans og anvendelighed af NFAs forskning og formidling, da de er de naturlige slutbrugere af forskningen. Det er dog væsentligt at være opmærksom på, at viden ofte passerer flere mellemlid, før den modtages af slutbrugerne. Her spiller de aktører, som formidler viden om arbejdsmiljø til arbejdspladserne, en central rolle. I denne evaluering anvender vi begrebet brobyggere om disse aktører, som omfatter branchefællesskaberne for arbejdsmiljø (BFA), Arbejdstilsynet, de arbejdsmiljømedicinske klinikker, arbejdsmarkedets parter, arbejdsmiljøfaglige foreninger og selskaber, autoriserede arbejdsmiljørådgivere, samt udbydere af arbejdsmiljøuddannelsen.

Brobyggernes formidling af viden til slutbrugerne på arbejdspladserne forudsætter, at brobyggerne finder forskningen relevant, anvendelig og tilgængelig. Derfor undersøger vi både brobyggerne og slutbrugernes vurderinger af relevans og anvendelighed af NFAs forskning.

Ser vi nærmere på brobyggerne, er de en forholdsvis heterogen gruppe, der ikke nødvendigvis har de samme opfattelser og holdninger til NFAs forskning og formidling. Desuden har brobyggerne forskellig berøring og kontakt med NFA, ligesom de har forskellige formål med at efterspørge viden i kraft af deres forskelligartede opgaver.

Derudover indgår de samme personer ofte i flere forskellige fora og sammenhænge vedrørende arbejdsmiljø. Dansk Industri og Dansk Erhverv er fx begge en del af relevante BFA'er, ligesom repræsentanter for faglige organisationer kan være en del af NFAs bestyrelse, en del af bestyrelsen i Arbejdsmiljøforskningsfonden, sidde i Arbejdsmiljørådet mv. Dette er vigtigt at have for øje, idet de enkelte interviewpersoner udtaler sig med deres fulde viden og baggrund og ikke nødvendigvis kun som repræsentant i et specifikt organ eller i en bestemt rolle.

Ser vi nærmere på slutbrugerne, er der også her tale om en stor og meget heterogen gruppe. Arbejdspladserne varierer for det første i størrelse og i, hvilken kapacitet og ressourcer, de har til at beskæftige sig med arbejdsmiljø. Derudover er slutbrugerne beskæftiget inden for et bredt udsnit af brancher, hvor der er vidt forskellige arbejdsmiljøproblematikker til stede. Endelig er der også forskel på, i hvilket omfang slutbrugerne efterspørger viden om arbejdsmiljø, ligesom der er forskel på om arbejdspladserne er offentlige eller private, hvilket betyder, at deres behov og fokus vil variere.

Endelig skal det nævnes, at brobyggerne og slutbrugerne indhenter viden om arbejdsmiljø fra flere forskellige kilder. Bestemte formidlingsaktiviteter eller arbejdsmiljøindsatser blandt brobyggerne og på arbejdspladserne vil således ikke alene kunne tilskrives NFAs formidlingsarbejde.

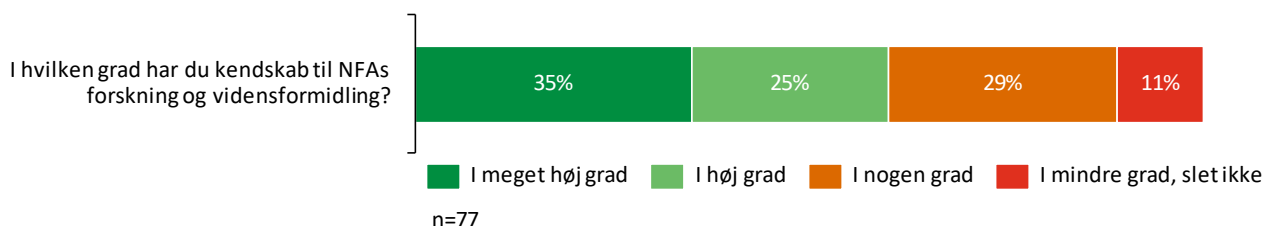
Nedenfor præsenterer vi indledningsvist kendskabet til NFA blandt brobyggere og slutbrugere, hvorefter vi ser på relevansen af forskning og viden fra NFA. Herefter undersøger vi, hvordan brobyggere og slutbrugere har anvendt forskning og viden fra NFA med udgangspunkt i typologien for anvendelse, som blev præsenteret i kapitel 1 og ser på, om anvendelsen af forskning og viden fra NFA har ført til forbedringer i arbejdsmiljøet. Derefter undersøger vi, hvilke kanaler og produkter, aktørerne foretrækker og anvender til at få formidlet forskning og viden fra NFA, hvorefter vi undersøger vurderingerne af NFAs udvikling over tid. For hvert af temaerne ser vi først på brobyggernes vurderinger, hvorefter vi belyser slutbrugernes vurderinger og forholder dem til hinanden. På baggrund af disse analyser vurderer vi NFAs samfundsmæssige impact i forhold til forskningen og formidlingen *downstream* til brobyggere og slutbrugere

4.2 Kendskab til NFA blandt brobyggere og slutbrugere

I dette afsnit ser vi på brobyggernes og slutbrugernes kendskab til NFAs forskning og formidling. Vi undersøger, hvilket kendskab aktørerne har til NFA og hvilket behov for viden, de har i deres arbejde. I forlængelse heraf ser vi på, i hvilken grad de søger denne viden hos NFA og andre aktører.

4.2.1 Brobyggere

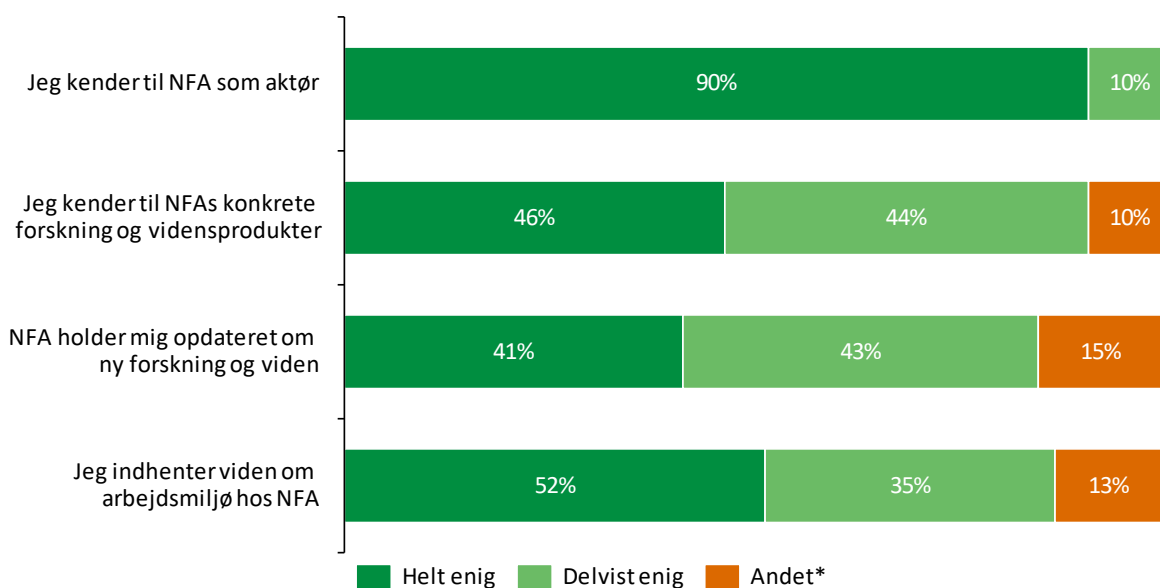
Brobyggerne er i spørgeskemaet blevet stillet et overordnet spørgsmål om, i hvilken grad de har kendskab til NFAs forskning og vidensformidling. Her svarer 60 pct., at de i meget høj eller i høj grad har kendskab til NFAs forskning og vidensformidling. Knap hver tredje svarer i nogen grad, mens godt en ud af ti i mindre grad eller slet ikke har kendskab til NFA.

I interviews giver størstedelen af brobyggerne udtryk for at have et forholdsvist stort kendskab til NFA. Kendskabet er i overvejende grad knyttet til brobyggernes funktion – BFAerne, der har til hovedformål at formidle viden om arbejdsmiljø, giver alle udtryk for et forholdsvist stort kendskab, ligesom Arbejdstilsynet naturligvis kender til NFAs forskning og formidling. Der er større variation i kendskabet, når vi ser på de arbejdsmedicinske klinikker, på autoriserede arbejdsmiljørådgivere og arbejdsmiljøfaglige foreninger og selskaber, hvor nogle i høj grad kender til NFA og bruger det som en vigtig kilde til viden, mens andre i højere grad indhenter viden andre steder.

Figuren nedenfor består af svar fra de brobyggere, som i meget høj grad, i høj grad eller i nogen grad har tilkendegivet at have kendskab til NFA.

Vi ser i figuren, at alle brobyggerne er enige i udsagnet om, at de kender til NFA som aktør. Ni ud af ti kender til NFAs konkrete forsknings- og vidensprodukter, mens 85 pct. er enige i, at NFA holder dem opdateret med ny forskning og viden. Endelig tilkendegiver 87 pct., at de indhenter om arbejdsmiljø hos NFA.

n=68

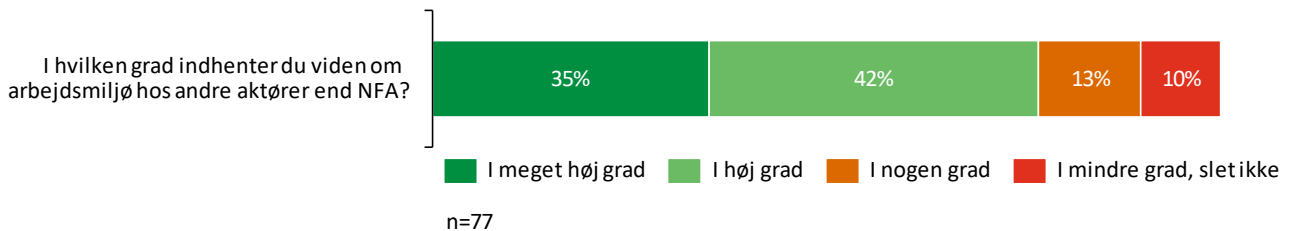
*) Andet omfatter kategorierne hverken eller, i mindre grad, slet ikke og ved ikke

I interviews giver brobyggerne dog udtryk for, at NFA ikke er deres eneste kilde til viden om arbejdsmiljø.

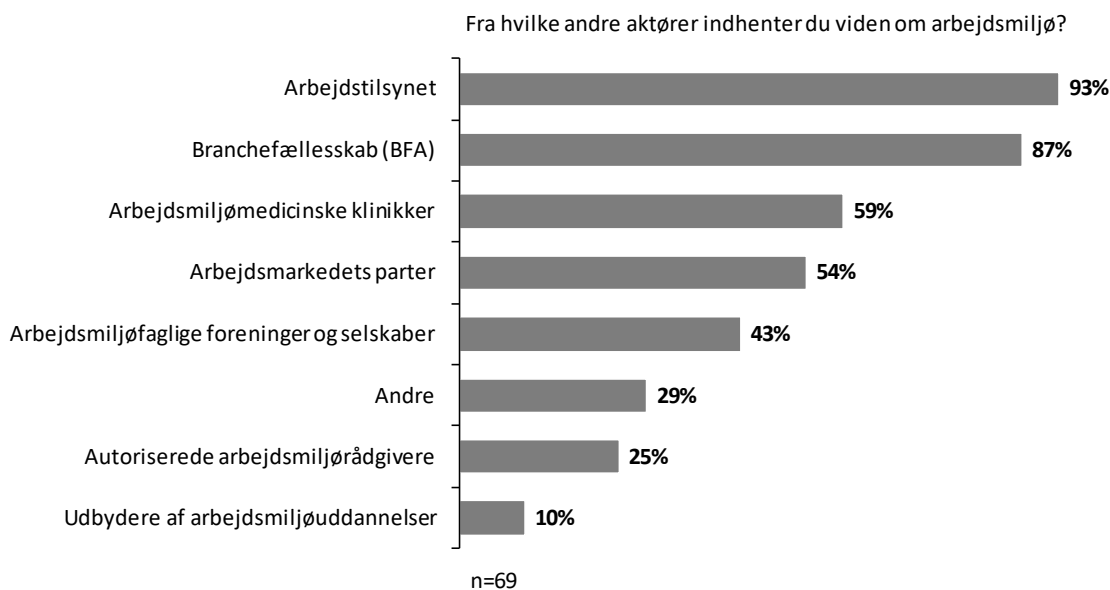
Dette underbygges af surveybesvarelsenerne, hvor godt tre ud af fire brobyggere tilkendegiver, at de også indhenter viden om arbejdsmiljø fra andre aktører end NFA.

"NFA er én af mange kilder til viden for os."

Brobygger

Ud over at søge viden ved NFA, indhenter brobyggerne særligt viden fra Arbejdstilsynet og BFAerne – 93 pct. af respondenterne svarer, at de indhenter viden om arbejdsmiljø fra Arbejdstilsynet, mens 87 pct. tilkendegiver, at de indhenter viden fra BFAerne. Herefter følger de arbejdsmiljømedicinske klinikker, arbejdsmarkedets parter og arbejdsmiljøfaglige foreninger og selskaber. Forholdsvis få brobyggere indhenter viden om arbejdsmiljø fra autoriserede arbejdsmiljørådgivere og udbydere af arbejdsmiljøuddannelsen.

I interviews underbygges det, at NFA er en vigtig, men ikke den eneste kilde til viden for brobyggerne og særligt Arbejdstilsynet fremhæves også som en vigtig videnskilde. Derudover fremhæves forskellige universiteter, når det kommer til forskningsbaseret viden, fx Syddansk, Roskilde og Aalborg universitet samt CBS og DTU Endelig nævnes Team Arbejdsliv.

Flere brobyggere fremhæver, at de har et særligt kendskab til NFA, fordi NFA som sektorforskningsinstitution har en plads i flere forskellige sammenhænge, og fordi NFA, i modsætning til universiteterne, udelukkende beskæftiger sig med forskning i arbejdsmiljø.

”Vi har et stort kendskab til NFA, og NFA er den primære kilde til viden for os. Kun hvis NFA ikke kan svare på det, vi søger, kigger vi efter viden andre steder.”

Brobygger

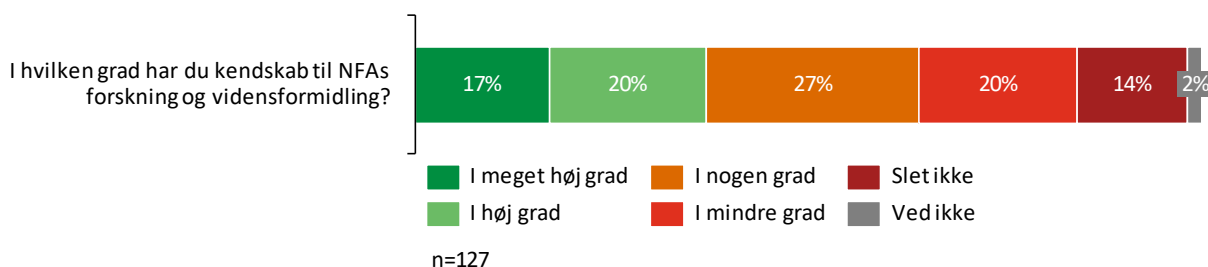
”Vi bruger også andre kilder til viden end NFA, men NFA skiller sig ud ved at have større muskler. De har simpelthen nogle striber på skuldrene, som de andre ikke har.”

Brobygger

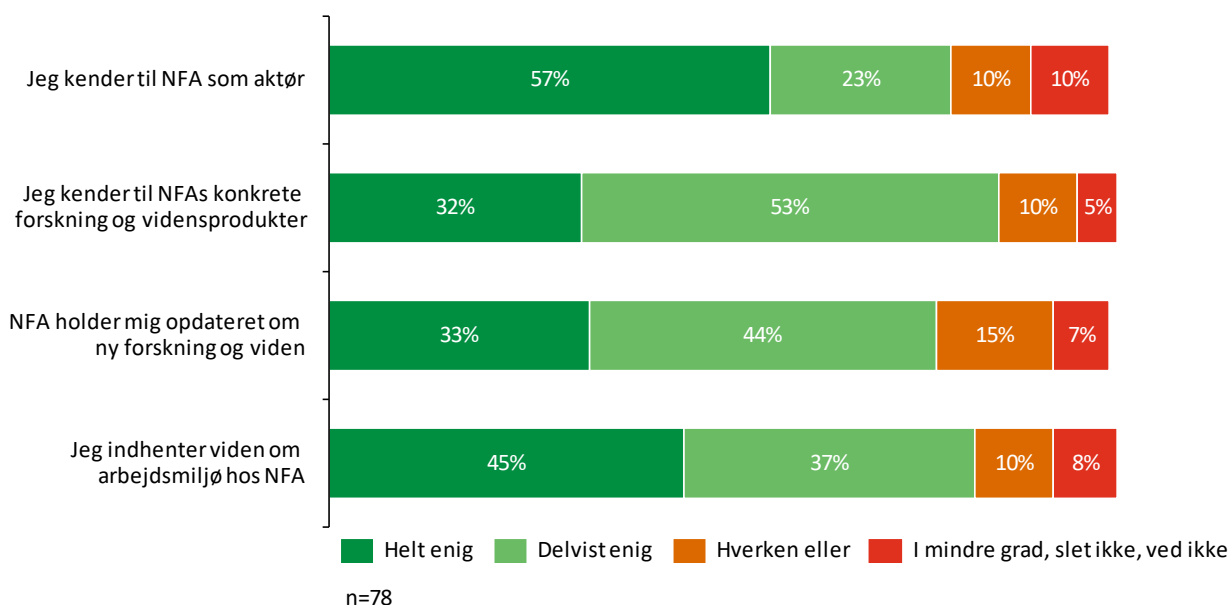
Samlet set vurderes brobyggerne at have et stort kendskab til NFA og benytte sig af NFA som en kilde til viden. Selvom NFA ikke er den primære kilde for alle brobyggerne, er NFA en meget væsentlig kilde, som hovedparten kender til.

4.2.2 Slutbrugere

I surveybesvarelsenerne blandt slutbrugerne kommer det til udtryk, at slutbrugerne i mindre grad end brobyggerne har kendskab til NFAs forskning og vidensformidling. Godt en tredjedel af slutbrugerne svarer, at de i meget høj grad eller i høj grad har kendskab til NFAs forskning og vidensformidling, mens 27 pct. i nogen grad har kendskab. Godt en tredjedel har i mindre grad eller slet ikke kendskab til NFA.

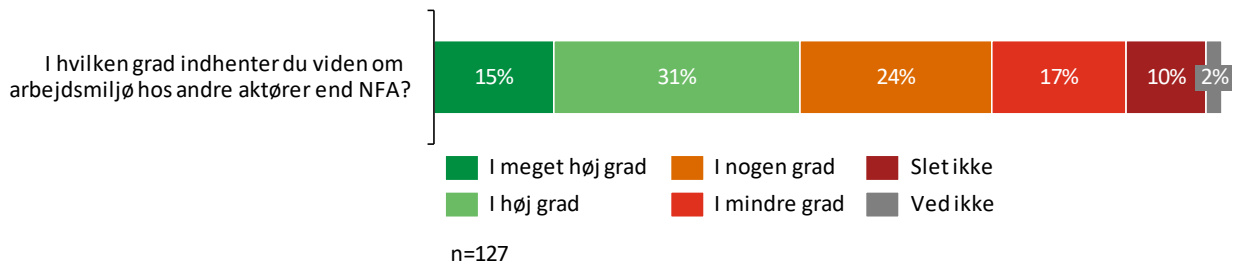
Når de slutbrugere, der har angivet at have kendskab til NFA spørges uddybende, har fire ud af fem er helt eller delvist kendskab til NFA som aktør. Hovedparten kender til NFAs konkrete forsknings- og vidensprodukter (85 pct.) og oplever, at NFA holder dem opdateret om ny forskning og viden (77 pct.). Hertil kommer, at godt fire ud af fem svarer helt eller delvist enig til, at de indhenter viden om arbejdsmiljø hos NFA.

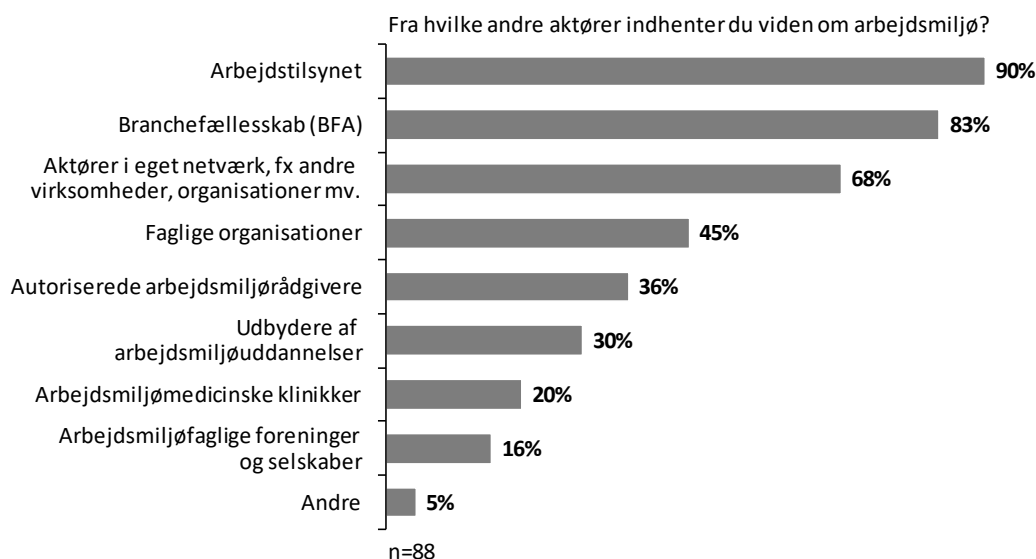
I interviews tegnes også et billede af, at der er stor variation i slutbrugernes kendskab til NFA. De fleste af de interviewede slutbrugere kender til NFA, men for nogle rækker kendskabet udelukkende til, at de ved, at NFA findes. Omvendt giver en gruppe af slutbrugere udtryk for et større kendskab til NFA, hvor NFA anses for en vigtig kilde til viden. Dette gælder dog primært for større arbejdspladser, hvor der er

flere ressourcer til at beskæftige sig med arbejdsmiljø. De mindre arbejdspladser indhenter i højere grad deres viden fra BFAerne og Arbejdstilsynet eller køber sig til specifik rådgivning fra autoriserede arbejdsmiljørådgivere.

Knap halvdelen af slutbrugerne indhenter i meget høj grad eller i høj grad viden om arbejdsmiljø hos andre aktører end NFA, jf. figuren nedenfor. Knap en fjerdedel indhenter i nogen grad viden andre steder, mens godt en fjerdedel slet ikke eller i mindre grad indhenter viden fra andre aktører end NFA.

Ser vi på hvilke andre aktører, der indhentes viden fra, fremhæver slutbrugerne, ligesom brobyggerne Arbejdstilsynet og BFAerne. Derudover søger slutbrugerne viden om arbejdsmiljø hos aktører i deres netværk.

I interviews fremhæver størstedelen af slutbrugerne, at de indhenter viden om arbejdsmiljø flere forskellige steder. Flere understreger, at formålet primært er, at de skal følge arbejdsmiljøloven, og derfor orienterer de sig mod Arbejdstilsynet, som også rådgiver i forbindelse med tilsynsbesøg. Dog fremhæver flere, at de også søger konkret viden hos blandt andet NFA, hvis de skal håndtere en specifik udfordring. De autoriserede arbejdsmiljørådgivere fremhæves også af slutbrugerne som en vigtig kilde til viden og rådgivning på arbejdsmiljøområdet.

”Vi har brug for rigtig meget viden i vores arbejdsmiljøarbejde. Vi driver en kæmpe stor arbejdsplads, hvor der er vildt mange forskellige arbejdsmiljøproblematikker, vi skal håndtere. Vi bruger NFA rigtig meget.”

Slutbruger

”Jeg kender NFA, men vi køber os primært til viden hos autoriserede arbejdsmiljørådgivere. De kan give os rådgivning, der passer specifikt til udfordringerne på vores arbejdsplads.”

Slutbruger

Samlet set vurderes slutbrugerne i nogen grad at have kendskab til NFA. Slutbrugerne indhenter viden om arbejdsmiljø hos NFA, men anvender også andre kilder til viden.

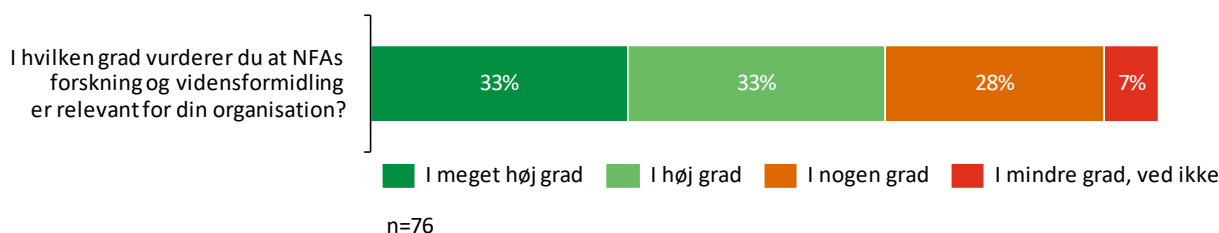
Sammenholder vi brobyggerne og slutbrugernes kendskab, bliver det tydeligt, at brobyggerne har et væsentligt større kendskab og i høj grad anser NFA for en vigtig kilde til viden om arbejdsmiljø, mens slutbrugerne også anvender brobyggerne som kilde til viden. Et omfattende kendskab til NFA er således ikke nødvendigt for, at slutbrugerne kan anvende viden, såfremt viden blive formidlet af brobyggerne.

4.3 Relevans af NFAs forskning og formidling til brobyggere og slutbrugere

Et centralt formål med evalueringen er at vurdere relevansen af NFAs forskning og formidling. I dette afsnit belyser vi først aktørernes vurderinger af relevans af *forskningen* fra NFA, herunder om NFA forsker i emner og på områder, som er meningsfulde for brobyggerne og slutbrugerne. I forlængelse heraf undersøger vi, om *formidlingen* af forskningsresultaterne opleves som relevant.

4.3.1 Brobyggere

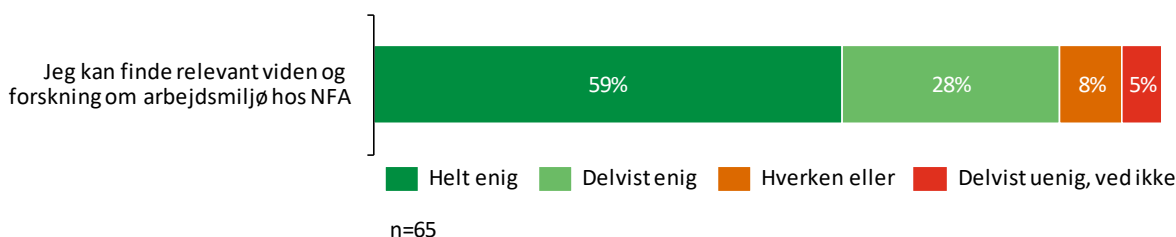
Hovedparten af brobyggerne vurderer, at NFAs forskning og formidling er relevant for dem – to ud af tre brobyggere svarer, at de i meget høj grad eller i høj grad oplever dette. 28 pct. af brobyggerne oplever i nogen grad, at forskningen og formidlingen er relevant, mens 7 pct. svarer i mindre grad eller ved ikke til spørgsmålet.

Ser vi nærmere på brobyggernes vurderinger af relevansen af selve forskningen, træder flere perspektiver frem. Størstedelen af brobyggerne oplever, at NFA generelt forsker i meningsfulde emner, som er relevante for brobyggerne at formidle videre til slutbrugerne. Dette underbygges i surveybesvarelsenerne, hvor 87 pct. er enige i, at de kan finde relevant viden og forskning om arbejdsmiljø hos NFA.

”Meget af NFAs forskning er relevant for os. Noget er meget relevant, og noget er mindre relevant, og vi oplever ikke, at vi kan finde mere relevant viden andre steder.”

Brobygger

I interviews giver flere brobyggere dog udtryk for, at NFAs forskning på flere områder kan blive endnu mere relevant for dem. Brobyggerne peger særligt på, at NFA ofte forsker i en enkelt risikofaktors betydning for arbejdsmiljøet. En gruppe brobyggere efterlyser, at NFA øger sit fokus på den bredere kontekst på arbejdspladserne og de forskellige faktorer, der påvirker arbejdsmiljøet. I forlængelse af dette, efterspørger brobyggerne mere tværfaglig forskning, hvor NFA i højere grad tilrettelægger forskningsprojekter på tværs af forskningsområder. I forlængelse heraf efterlyser brobyggerne, at der forskes mere i selve arbejdsmiljøorganisationens betydning for både arbejdsmiljøet og for implementering af forskningsresultater på forskellige arbejdspladser.

”Nogle gange oplever jeg, at NFA fordyber sig i én risikofaktor, selvom vi ved, at der er mange faktorer, der spiller ind.”

Brobygger

Flere brobyggere peger desuden på, at den naturvidenskabelige tilgang, NFA som oftest anlægger i sine studier, ud over de meget klare fordele tilgangen har, også kan have en række begrænsninger. Brobyggerne efterlyser, at NFA i højere grad gennemfører studier, der har et mere sociologisk eller antropologisk sigte, hvor man ser mere ind i relationer, magtforhold mv. på arbejdspladserne – blandt andet for at øge vidensniveauet om betydningen af implementeringskonteksten.

”Vi savner, at NFA forsker mere i sociologiske og antropologiske faktorer i arbejdsmiljøet – og ikke kun forsker ud fra en naturvidenskabelig tilgang.”

Brobygger

Brobyggerne understreger, at de generelt finder forskningen relevant, men at de i nogle tilfælde oplever, at forskningsresultaterne alene underbygger noget, der i forvejen opfattes som generel viden på arbejdspladserne. I forlængelse heraf peger brobyggerne på, at NFA med fordel kan etablere tættere relationer til arbejdspladserne, så der skabes tydelighed omkring, hvilke udfordringer, ny forskning kan bidrage med viden om. NFAs interventionsstudier fremhæves som særligt relevante, og brobyggerne oplever, at slutbrugerne generelt gerne vil deltage i forskningsprojekter, fordi de oplever at få konkret, brugbar viden om deres arbejdsmiljø ved at deltage.

”Jeg oplever, at der nogle gange bliver brugt mange penge på at finde svar, som vi allerede kender.”

Brobygger

”Tidligere oplevede vi, at NFA insisterede meget på fri forskning og mindre på relevansen af det. Det er blevet bedre, men det hænger nok stadig lidt ved.”

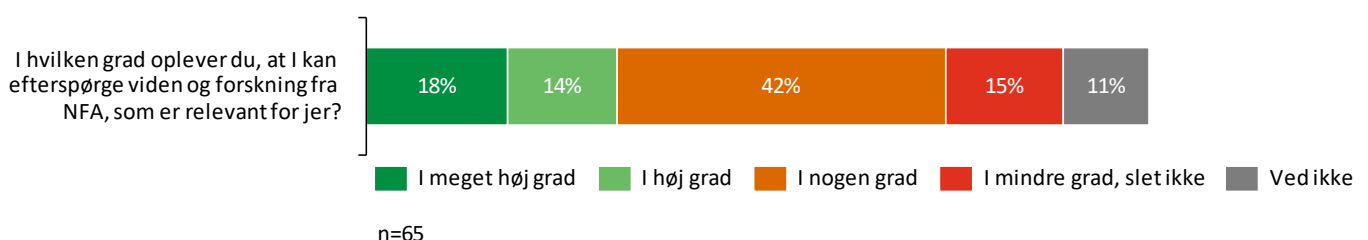
Brobygger

”Vi oplever, at der er en vis ujævnhed over emnerne, der forskes i. Vi har en oplevelse af, at det er forskernes interesser, og hvad de kan skaffe midler til, der præger emnerne – mere end hvad det reelle behov er.”

Brobygger

Ser vi nærmere på, i hvilken grad brobyggerne oplever at kunne efterspørge forskning og viden fra NFA, oplever knap en tredjedel, at de i meget høj grad eller i høj grad kan efterspørge viden. 42 pct. oplever i nogen grad at kunne efterspørge viden, mens 15 pct. i mindre grad eller slet ikke oplever det.

I interviews giver brobyggerne generelt udtryk for, at de oplever at kunne efterspørge viden hos NFA. De fleste brobyggere oplever at have gode relationer til NFA og oplever i kraft af dette, at de nemt kan henvende sig og indgå i dialog med NFA om potentielle forskningstemaer. Dog efterspørger brobyggerne, at NFA i endnu højere grad inddrager dem og i højere grad lader arbejdspladsernes behov være med til at præge forskningstemaerne.

Flere brobyggere peger på, at det er vigtigt, at viden er evidensbaseret. Når brobyggerne fx har brug for viden til vejledninger til arbejdspladserne, er det vigtigt, at der er opnået en vis sikkerhed for resultaternes gyldighed.

Ser vi på brobyggerens oplevelse af relevans af *formidlingen* fra NFA, træder flere perspektiver frem.

Størstedelen af brobyggerne oplever, at formidlingen er særligt relevant, når de har mulighed for mundtligt at indgå i dialog med NFA om forskningsresultaterne. Brobyggerne værdsætter særligt muligheden for at få besvaret spørgsmål, samt at kunne drøfte implikationer og begrænsninger af resultaterne, herunder hvilke brancher, resultaterne er relevante for. Brobyggerne oplever, at disse drøftelser gør dem i stand til at kunne kommunikere målrettet og korrekt til arbejdspladserne. Desuden oplever brobyggerne, at det er optimalt for resultatformidlingen, når både arbejdstager- og arbejdsgiversiden står bag den konkrete formidling.

Omvendt peger enkelte brobyggere på, at det er en udfordring, når NFA formidler resultater offentligt, før der har været dialog, fordi der således ikke er mulighed for at afstemme, hvordan resultaterne relaterer sig til eksisterende viden og forhold på arbejdspladserne. Brobyggerne understreger, at dette særligt er et problem, hvis NFA bliver meget handlingsanvisende i sin formidling, før det er afstemt med parterne. I forlængelse heraf understreger flere brobyggere, at NFAs primære rolle og formål er at forske, og at den optimale resultatformidling sker i samarbejde med brobyggerorganisationerne.

"NFA skal have rum, tid og ressourcer til at gøre det, de er gode til, som er forskning – og så kan de fint lade nogle andre tage over i formidlingen."

Brobygger

"Formidlingen skal tage højde for regler og lovgivning på området. Det er vigtigt, at NFA formidler med henblik på at adressere, hvad det betyder for arbejdsmiljøarbejdet og hvordan resultaterne skal anvendes."

Brobygger

"Vi oplever, at forskerne er kommet tættere på interessenterne. Det er rigtig godt i forhold til at sikre en relevant formidling af forskningen."

Brobygger

"Det er vigtigt, at viden enten er evidensbaseret eller erfaringsbaseret. En kombination af evidens- og praksisrettet viden fungerer for os."

Brobygger

"NFA skal ikke blive for politisk i sin formidling – det er vigtigt, at formidlingen er objektiv og neutral."

Brobygger

"Det er os, der kender brancherne, og derfor os, der bedst kan formidle til dem. NFA bør afholde sig fra at komme med anbefalinger, der ikke er drøftet med os."

Brobygger

"Brobygning mellem forskerne og os er vigtigt. Gennem god dialog tror jeg, at vi kan lave den optimale formidling."

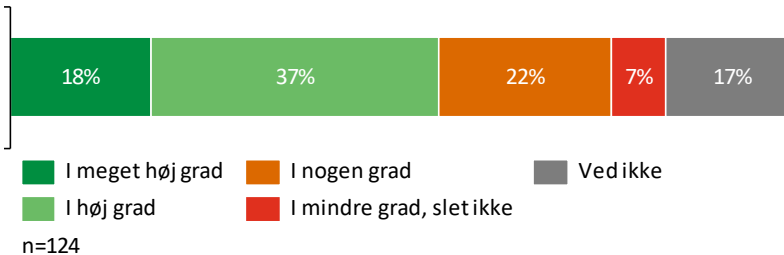
Brobygger

Samlet set oplever hovedparten af brobyggerne, at forskningen og formidlingen fra NFA er relevant. Dog vurderer flere brobyggere også, at forskningen kan blive endnu mere relevant, blandt andet ved at NFA iværksætter mere forskning, der går på tværs af områder med flere forskellige tilgange og metoder. Brobyggerne vurderer, at formidlingen kan blive mere relevant ved, at NFA formidler mundtligt og i højere grad indgår i dialog med interessenterne, så man i dialog kan fortolke og forstå resultaterne i de forskellige kontekster, der er gældende på arbejdspladserne.

4.3.2 Slutbrugere

Slutbrugernes vurderinger af, om NFAs forskning og vidensformidling er relevant, er forholdsvis positive, idet godt halvdelen af slutbrugerne i meget høj grad eller i høj grad vurderer, at forskningen er relevant, jf. figuren nedenfor. Godt hver femte svarer i nogen grad, mens kun 7 pct. i mindre grad eller slet ikke oplever, at forskningen og formidlingen er relevant. Knap hver femte svarer ved ikke til spørgsmålet. Dette indikerer, at slutbrugerne i mindre grad end og brobyggerne kan vurdere relevansen.

I hvilken grad vurderer du, at NFAs forskning og vidensformidling er relevant for arbejdsmiljøproblestillinger på din arbejdsplads?

Slutbrugerne vurderer generelt, at de emner, som NFA forsker i, er relevante. Flere understreger dog vigtigheden af, at slutbrugernes perspektiver inddrages i forhold til at identificere emner til nye forskningsprojekter. Her fremhæves NFAs virksomhedspanel som et godt tiltag til at sikre, at virksomhedernes perspektiver inddrages i tilrettelæggelsen af nye projekter.

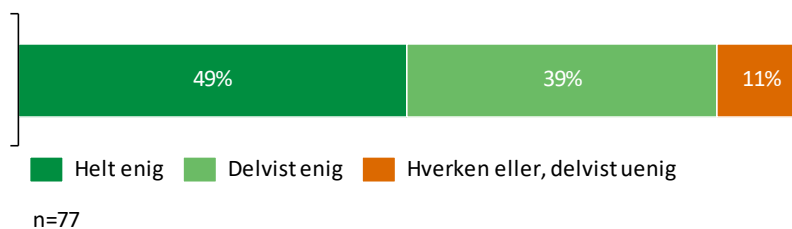
Derudover peger enkelte slutbrugere på, at der ofte går lang tid fra forskningen, iværksættes til NFA kan præsentere resultater.

De slutbrugere, der oplever, at NFAs forskning og formidling er relevant, er supplerende blevet stillet spørgsmålet om, hvorvidt de oplever at kunne finde relevant viden og forskning om arbejdsmiljø hos NFA. Her er næsten ni ud af ti slutbrugere helt eller delvist enige i udsagnet. Slutbrugerne oplever således i høj grad at kunne finde relevant viden hos NFA.

”Forskningen bliver mere relevant, når vi bliver inddraget – både i forhold til, om noget overhovedet er et problem og fx til at vurdere, om et andet problem er vigtigere for os at få viden om.”

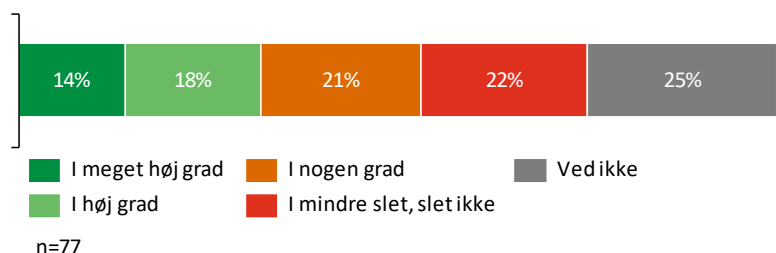
Slutbruger

Jeg kan finde relevant viden og forskning om arbejdsmiljø hos NFA

Slutbrugerne er dog lidt mindre positive i forhold til deres mulighed for at kunne efterspørge viden og forskning fra NFA. Knap hver tredje oplever i meget høj eller i høj grad at kunne efterspørge viden. Godt en femtedel svarer i nogen grad og endnu en femtedel (22 pct.) oplever i mindre grad eller slet ikke at kunne efterspørge viden og forskning hos NFA. En fjerdedel af slutbrugerne svarer ved ikke til spørgsmålet.

I hvilken grad oplever du, at I kan efterspørge viden og forskning fra NFA, som er relevant for jer? (fx via dialog, hvor I kan udtrykke et behov for relevant viden)

Tendenserne i surveybesvarelserne underbygges i interviews med slutbrugerne, hvor enkelte slutbrugere oplever at kunne efterspørge viden og nemt kan etablere kontakt til NFA. Andre har ikke forsøgt at efterspørge viden, mens andre igen giver udtryk for, at de ikke ville vide, hvor de skulle henvende sig for at efterspørge viden fra NFA.

*”Jeg tænker ikke, at man bare kan kontakte NFA.
Jeg ville ikke vide, hvordan jeg skulle gøre det.”*

Slutbruger

*”NFA virker nemme at komme i kontakt med.
Jeg oplever, at jeg kan kontakte dem, hvis jeg
har behov for viden på forskellige områder.”*

Slutbruger

Ser vi på slutbrugernes vurderinger af formidlingen fra NFA, fremhæver de alle, at det er en fordel, når formidlingen holdes forholdsvis enkel og handlingsanvisende, så slutbrugerne ikke skal bruge store mængder tid og ressourcer på at omsætte forskningen til brug på arbejdspladserne. Slutbrugerne fremhæver i forlængelse heraf, at det ikke nødvendigvis er NFA, der skal forestå formidlingen af forskningsresultaterne, men at brobyggerorganisationers formidling i høj grad også er relevant for dem.

Samlet set oplever slutbrugerne i overvejende grad, at forskningen og formidlingen fra NFA er relevant. Dog efterspørger enkelte slutbrugere en større involvering i, hvilke emner, der forskes i.. Slutbrugerne oplever i nogen grad at kunne efterspørge viden fra NFA.

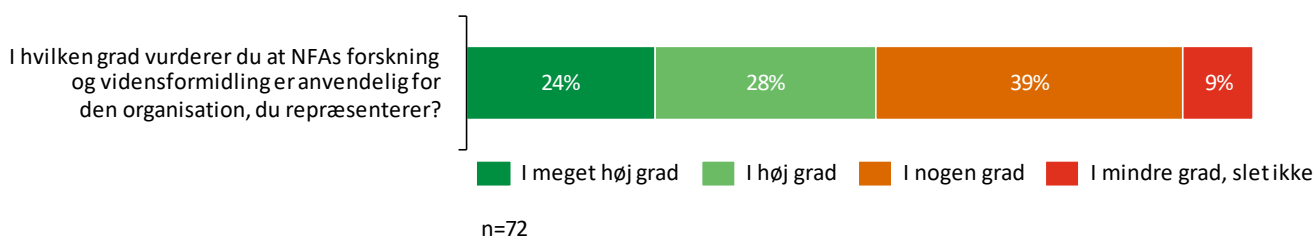
Sammenholder vi brobyggerne og slutbrugernes vurdering af relevansen af NFAs forskning og formidling, oplever størstedelen af brobyggerne, at forskningen og formidlingen fra NFA er relevant, mens en overvejende del af slutbrugerne oplever det samme. Brobyggerne har dog væsentligt flere input til, hvordan forskningen og formidlingen kan blive endnu mere relevant, mens slutbrugerne primært efterspørger, at NFA i endnu højere grad inddrager slutbrugernes perspektiver i forhold til at identificere emner til nye forskningsprojekter.

4.4 *Anvendelighed af NFAs forskning og formidling til brobyggere og slutbrugere*

I dette afsnit ser vi på aktørernes vurderinger af anvendeligheden af NFAs forskning. Vi undersøger anvendelsen ved brug af typologien, der blev præsenteret i indledningen. Herefter undersøger vi, i hvilken grad brobyggerne og slutbrugerne oplever, at det er krævende at omsætte forskning fra NFA til anvendelse i praksis. Her er et centralt opmærksomhedspunkt, at anvendelighed af forskning og viden for brobyggerne hænger sammen med, hvordan forskningen kan omsættes til formidlingsprodukter til slutbrugerne, mens anvendelighed for slutbrugerne er relateret til, i hvilken grad forskningen konkret kan anvendes i deres arbejdsmiljøindsats.

4.4.1 **Brobyggere**

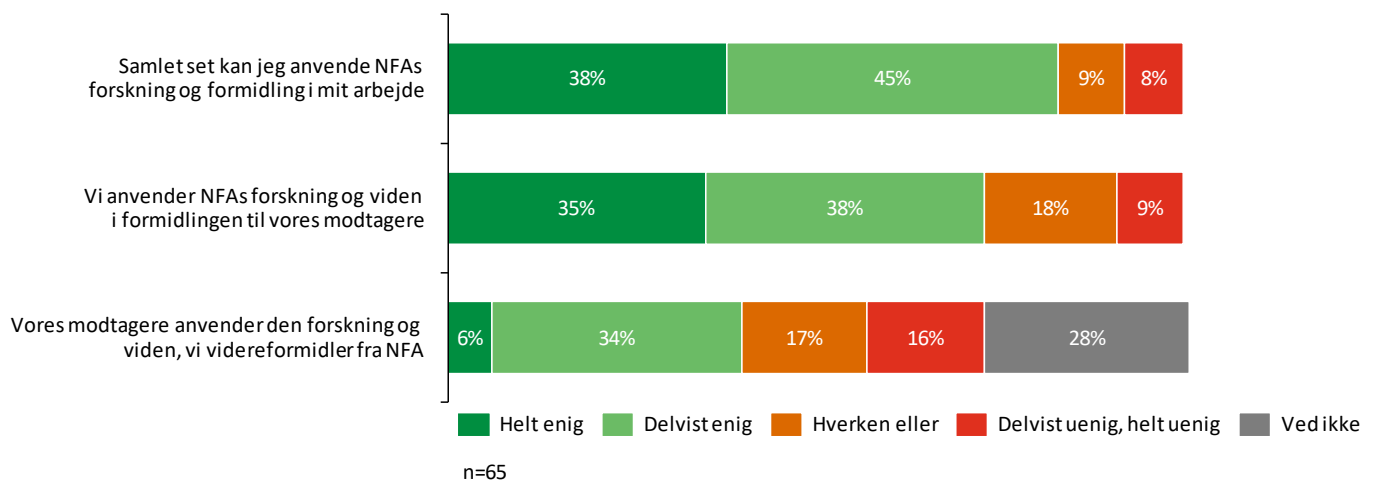
Brobyggerne har i surveyet besvaret et overordnet spørgsmål om anvendeligheden af NFAs forskning og vidensformidling. Godt halvdelen af brobyggerne tilkendegiver her, at de i meget høj eller i høj grad vurderer, at NFAs forskning og vidensformidling er anvendelig for deres organisation. Knap 40 pct. vurderer i nogen grad, at forskningen er anvendelig, mens knap hver tiende svarer i mindre grad eller slet ikke til spørgsmålet.

I interviews har brobyggerne uddybet i hvilket omfang forskningen anvendes, og hvordan den anvendes. Til at analysere dette, inddrager vi den føromtalt typologi for anvendelse, hvor der sondres mellem instrumentel (direkte), konceptuel (indirekte) og politisk anvendelse af forskningen.

Instrumentel anvendelse af viden (direkte)

Der kan identificeres flere eksempler, der underbygger, at viden fra NFA anvendes direkte af brobyggerne. For det første anvender BFAerne forskningsviden fra NFA i branchevejledninger, nyhedsbreve mv. Et andet eksempel på direkte anvendelse af viden er, at flere brobyggere har brugt NFAs arbejde med Safety Observer App (en app til måling af sikkerhedsklima på arbejdspladser), og tilpasset og formidlet den konkrete viden til deres modtagergruppe. Derudover anvender de arbejdsmiljømedicinske klinikker forskning og viden, som blandt andet kommer fra NFA, når de skal vurdere, om bestemte sygdomsforløb hos patienter kan relateres til patientens arbejdsmiljø.

Surveybesvarelsenerne underbygger, at brobyggerne samlet set oplever, at de kan anvende NFAs forskning og viden i deres arbejde – 83 pct. af brobyggerne er helt eller delvist enige i dette. Knap tre fjerdedele af brobyggerne er helt eller delvist enige i, at de anvender NFAs forskning og viden i formidlingen til deres modtagere. Knap en femtedel svarer hverken eller til spørgsmålet, mens knap hver tiende svarer delvist eller helt uenig til, at de anvender NFAs forskning og viden i formidlingen til deres modtagere.

Brobyggerne er mindre positive i vurderingen af, om deres modtagere anvender den formidlede viden. Her svarer 40 pct. helt eller delvist enig i, at modtagerne anvender forskningen. 28 pct. svarer ved ikke til spørgsmålet, hvilket kan skyldes, at brobyggerne i mindre grad har indsigt i, hvordan den formidlede viden bliver modtaget blandt slutbrugerne.

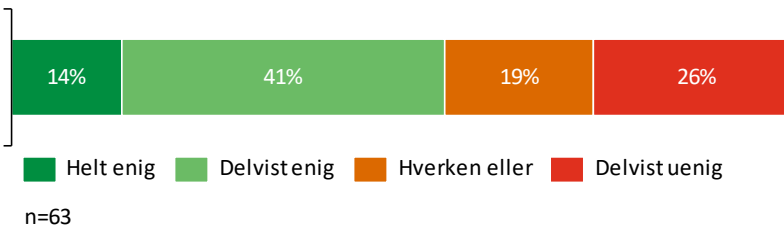
I interviews underbygges dette, idet brobyggerne kun i nogen grad kan få viden om, hvordan slutbrugerne arbejder med den formidlede forskning.

Brobyggerne har i surveyet forholdt sig til anvendeligheden af konkrete redskaber fra NFA. Her vurderer godt halvdelen (55 pct.), at NFA formidler konkrete redskaber, der kan bidrage til at forbedre arbejdsmiljøet hos modtagerne. Knap en femtedel svarer hverken eller, mens godt en fjerdedel af brobyggerne er delvist uenige i udsagnet. Størstedelen af brobyggerne oplever således, at NFA formidler anvendelige redskaber, mens en gruppe af brobyggere også ser et potentiale for forbedring.

”Det er svært at svare på, om virksomhederne anvender den formidlede viden. Vi ved, at det kræver en ekstra indsats af den enkelte virksomhed hver gang, der skal gøres noget anderledes.”

Brobygger

NFA formidler konkrete redskaber, der kan forbedre arbejdsmiljøet hos vores modtagere

I forhold til, hvordan den formidlede viden kan blive mere direkte anvendelig for brobyggerne, peger flere på, at viden skal være baseret på et solidt fundament, som er bygget på viden fra flere studier. I forlængelse heraf efterlyser brobyggerne flere metastudier, der samler op forskningen på et bestemt område både nationalt og internationalt.

”Det er en udfordring at anvende forskning fra NFA, selvom det er relevant, fordi NFAs resultater ofte kun er baseret på ét studie. Vi har brug for flere studier, der peger i samme retning – vi ændrer ikke en hel praksis på baggrund af ét studie.”

Brobygger

Desuden peger flere brobyggere på, at der forholdsvis sjældent kommer nye resultater fra NFA, som er banebrydende i forhold til den etablerede viden på et område. Ofte underbygger resultaterne eksisterende viden og praksis blandt brobyggerne, og der skal således være centrale afvigelser i forhold til eksisterende måder at handle på, hvis brobyggerne skal foretage ændringer og justeringer i deres formidlingsmaterialer.

Konceptuel anvendelse af viden (indirekte)

Ser vi på, hvordan brobyggerne har anvendt forskning og viden fra NFA indirekte til fx at skabe forståelse af komplekse forhold eller informere ny praksis, giver brobyggerne i interviews udtryk for, at denne type anvendelse også finder sted.

Flere brobyggere udtrykker, at de har fået en øget forståelse af de generelle fænomener, de arbejder med til dagligt ved at tilegne sig viden fra NFA. En aktør beskriver det som, at de ”suger viden til sig” for at opnå en større forståelse for de konkrete arbejdsmiljøområder, hvilket gør dem i stand til at forbedre og målrette deres kommunikation til slutbrugerne.

”NFAs forskning har betydet meget for mig i min rådgivning. Når man ser ind i forskningen på et bestemt område, forstår man mere om det fænomen, man har med at gøre – fx smerter.”

Brobygger

Flere brobyggere peger i forlængelse heraf på, at viden fra NFA også kan bidrage til at igangsætte nye tiltag i deres organisationer. Som eksempel fremhæver en BFA, at NFAs forskning i smerter medførte, at BFAen satte yderligere fokus på området. Derudover anvender flere brobyggere store, landsdækkende undersøgelser, som fx Arbejdsmiljø og Helbred til at få viden om tendenser i arbejdsmiljøet bredt set.

Politisk anvendelse af viden

Ser vi på den sidste type af anvendelse af viden, politisk anvendelse, hvor viden bidrager til at styrke beslutningstagen og argumenter for en konkret sag eller indsats, findes også eksempler på, at brobyggerne har anvendt viden på denne måde.

”NFA er med til at skabe legitimitet for det, vi laver.”

Brobygger

Størstedelen af brobyggerne udtrykker i interviews, at NFA ses som en meget legitim kilde til viden, hvor det, at viden kommer fra NFA i sig selv har betydning i forhold til at bruge resultaterne.

”Vi kan bruge forskningen til at ramme-sætte vores budskaber, fx når vi er ude at undervise.”

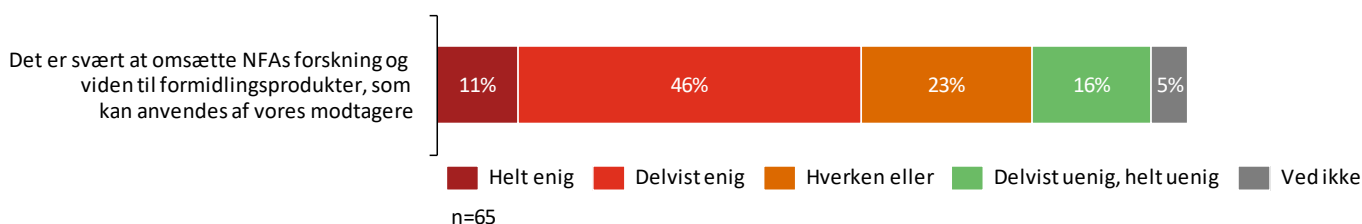
Brobygger

Brobyggerne giver udtryk for, at viden fra NFA er med til at understøtte validiteten i det materiale, der produceres, fx branchevejledninger fra BFAerne eller undervisningsmateriale produceret af udbyderne af arbejdsmiljøuddannelserne.

Fra formidlet forskning til anvendelse

Når brobyggerne modtager eller opsøger materiale fra NFA, skal materialet ofte tilpasses i en vis grad for at kunne anvendes i formidlingsarbejdet. Derfor ser vi på, hvordan brobyggerne oplever at skulle omsætte viden fra NFA til brug i praksis.

Som figuren nedenfor viser, tilkendegiver mere end halvdelen af brobyggerne (57 pct.), at de er helt eller delvist enige i, at det er svært at omsætte NFAs forskning til formidlingsprodukter, som kan anvendes af deres modtagere. 23 pct. svarer hverken eller, mens 16 pct. af brobyggerne er uenige i, at det er svært at omsætte NFAs forskning til formidlingsprodukter.

I interviews er der variation i brobyggernes vurderinger af, hvor meget det kræver at omsætte forskning fra NFA til brug i praksis. Størstedelen af brobyggerne giver dog udtryk for, at det er forholdsvis krævende at omsætte forskningen til brug i praksis, og brobyggerne peger på flere årsager til dette. Det skal dog understreges, at flere af disse udfordringer er relateret til de grundlæggende vilkår, som forskningsformidling sker under. Det er dog vigtigt, at NFA kender til brobyggernes udfordringer, selvom NFA ikke nødvendigvis kan handle anderledes for at imødegå udfordringerne.

Flere brobyggere oplever det som en udfordring at omsætte forskningen til konkrete formidlingsprodukter, hvis forskningen ikke har frembragt klare konklusioner. Flere brobyggere fremhæver, at hvis der fx er mange forbehold, eller hvis konklusionerne kun gælder i meget specifikke kontekster, kan det være svært at formidle det til arbejdspladserne.

For det andet oplever mange brobyggere det som en udfordring, at modtagerne på arbejdspladserne har begrænset kapacitet til at arbejde med den formidlede viden. Derfor skal forskningen fra NFA "tygges grundigt igennem", inden den kan formidles til slutbrugerne. I forlængelse heraf peger brobyggerne på, at det er en fordel i formidlingen, når NFA leverer konkrete værktøjer og redskaber.

Desuden understreger brobyggerne, at der er stor forskel på modtagernes kapacitet, og derfor forskel på, hvor meget brobyggerne skal bearbejde resultaterne for at gøre det formidlingsvenligt.

Enkelte brobyggere oplever på den anden side, at det er nemt at omsætte forskningen til brug i praksis. Dette afhænger blandt andet af, om brobyggerne selv har kapacitet og kompetencer til at fordybe sig i forskningen. Derudover hænger det sammen med, hvilke produkter fra NFA, brobyggerne anvender. Brobyggerne fremhæver blandt andet faktaark, formidlingsmøder, videoer mv. som lettere at omsætte end længere rapporter og forskningsartikler.

"Jeg oplever, at der er behov for et væsentligt oversættelsesarbejde, når der kommer forskning fra NFA, som vi gerne vil formidle til vores modtagere."

Brobygger

"Jeg synes, det kræver ret meget at omsætte viden og evidens til konkret rådgivning."

Brobygger

"Viden bliver ikke altid omsat 1:1 ude i brancherne. Fx er byggebranchen en konservativ branche, hvor man skal se, at tingene virker for, at man gør noget. Her handler det meget om proces – fx hvad man skal huske, når man sætter et tag op, og mindre om generelle ting i arbejdsmiljøet som fx støjniveau. Derfor er der et stort behov for, at vi tænker over, hvordan vi kommer fra forskning til noget meget konkret handlingsanvisende."

Brobygger

”Alle hos os er vant til at læse forskning. Jeg synes ikke, at det kræver meget at omsætte forskningen.”

Brobygger

”Forskerne skal kunne formidle kompleksiteten i deres forskning, uden at gøre for meget vold på sig selv.”

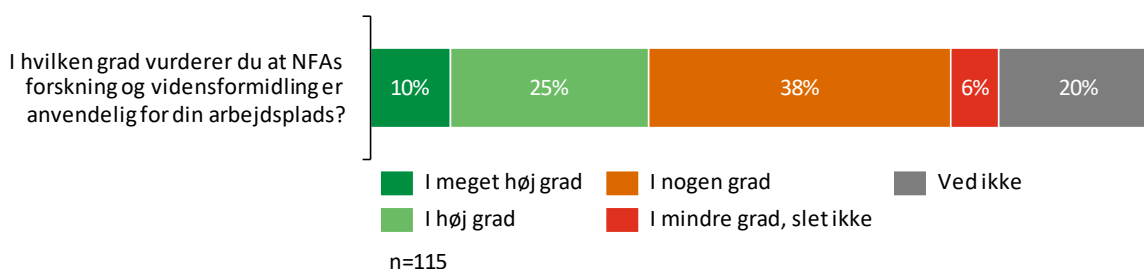
Brobygger

Samlet set findes der således eksempler på, at brobyggerne anvender viden fra NFA både instrumentelt, konceptuelt og politisk. Brobyggerne oplever i overvejende grad, at viden fra NFA er anvendelig, men at det kan være svært at omsætte forskning og viden fra NFA til formidlingsprodukter, der kan anvendes af modtagerne.

4.4.2 Slutbrugere

I dette afsnit ser vi på slutbrugernes vurderinger af anvendeligheden af NFAs forskning. I analysen af slutbrugernes vurderinger er det, som nævnt indledningsvist, vigtigt at være opmærksom på, at både NFA, men i høj grad også brobyggerne formidler viden om arbejdsmiljø til slutbrugerne.

Ser vi først overordnet på, i hvilken grad slutbrugerne vurderer, at NFAs forskning er anvendelig for deres arbejdsplads, vurderer godt en tredjedel af respondenterne, at forskningen i meget høj eller i høj grad er anvendelig. 38 pct. svarer i nogen grad, mens 6 pct. i mindre grad eller slet ikke oplever, at NFAs forskning er anvendelig. En femtedel af slutbrugerne svarer ved ikke til spørgsmålet.

I interviews har slutbrugerne uddybet i hvilket omfang forskningen anvendes, og hvordan den anvendes. Vi inddrager igen her typologien for anvendelse, hvor vi sonderer mellem instrumentel, konceptuel og politisk anvendelse af forskningen.

Instrumentel anvendelse af viden (direkte)

I forhold til instrumentel anvendelse, hvor viden anvendes direkte, findes flere eksempler på, at slutbrugerne har anvendt viden fra NFA på denne måde. Slutbrugerne giver i interviews udtryk for, at viden blandt andet anvendes direkte ved, at de søger viden, når der opstår et konkret problem. Derudover findes eksempler på, at slutbrugerne har anvendt konkrete anbefalinger og redskaber fra NFA, fx har enkelte af de interviewede slutbrugere indarbejdet NFAs anbefalinger om tilrettelæggelse af natarbejde i vagtplanlægningen, mens en anden slutbruger har igangsat et pilotprojekt vedrørende sikkerhedskultur på baggrund af NFAs forskning.

I surveybesvarelsenerne oplever slutbrugernes også i forholdsvis høj grad, at NFA formidler konkrete værktøjer, der kan bruges til at forbedre arbejdsmiljøet. Slutbrugernes svarer her i gennemsnit 3,8 på en skala fra 1 (helt uenig) til 5 (helt enig).

Derudover oplever slutbrugerne i nogen grad, at NFAs forskning og viden har bidraget til at løse et konkret arbejdsmiljøproblem på deres arbejdsplads. Her svarer knap to ud af fem helt eller delvist enig,

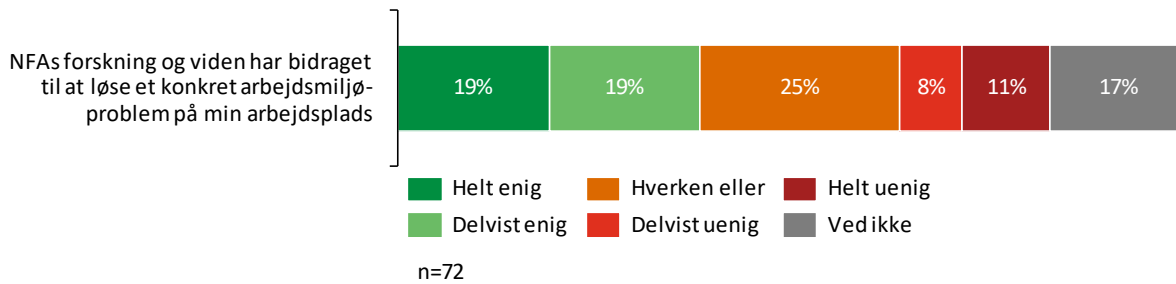
NFA formidler konkrete værktøjer, der kan bruges til at forbedre arbejdsmiljøet på min arbejdsplads

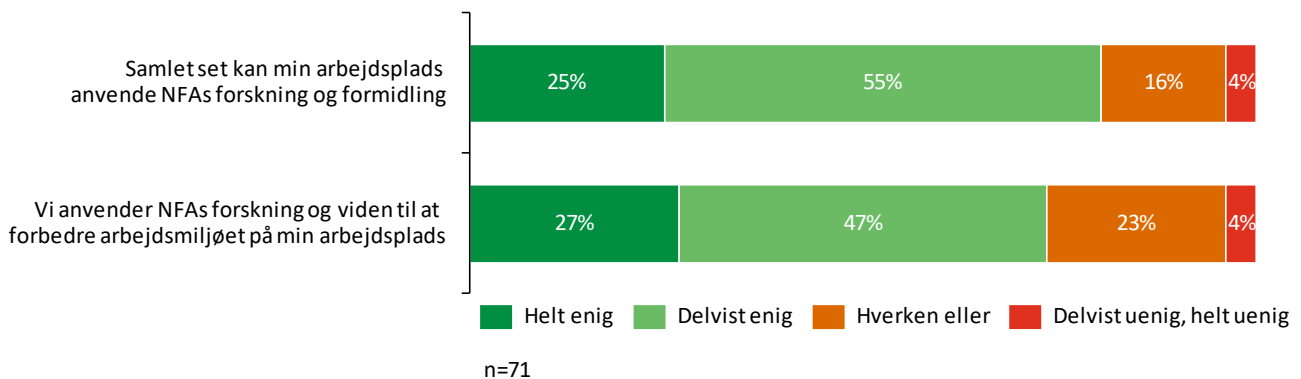
Slutbrugere

n = 67

mens en fjerdedel i nogen grad oplever, at forskningen har bidraget til at løse et konkret problem. Knap hver femte er helt eller delvist uenig i udsagnet.

Dog oplever størstedelen af de slutbrugere, der i det første spørgsmål ovenfor har tilkendegivet, at de oplever NFAs forskning som anvendelig, at deres arbejdsplads samlet set kan anvende NFAs forskning og formidling. Det ses af figuren nedenfor, at fire ud af fem slutbrugere er helt eller delvist enige i dette. Lidt færre, tre ud af fire, svarer helt eller delvist enig til, at de anvender NFAs forskning og viden til at forbedre arbejdsmiljøet på deres arbejdsplads.

En gruppe af slutbrugerne giver dog i interviews udtryk for, at det også kan være en udfordring at anvende forskningen, hvis formidlingen er i et akademisk sprog. Her fremhæver brugerne, at materiale, som bliver formidlet af BFAerne, Arbejdstilsynet, arbejdsmiljørådgiverne m.fl., i højere grad er anvendeligt.

Størstedelen af slutbrugerne udtrykker i interviews, at anvendeligheden af forskningen i høj grad hænger sammen med, hvordan forskningen hænger sammen med lovgivningen. For en forholdsvis stor gruppe arbejdspladser (særligt de mindre) handler arbejdsmiljøarbejde primært om at overholde loven. Derfor efterspørger slutbrugerne, at både NFA og brobyggerne har fokus på at kommunikere forskningsresultaterne i forhold til lovgivning på området.

Brobyggerne fremførte i afsnittet ovenfor, at forskningsresultaterne fra NFA ikke altid er banebrydende i forhold til at præsentere ny viden. Dette perspektiv bakkes op af slutbrugerne, der ligesom brobyggerne oplever, at NFAs konklusioner i mange tilfælde bakker op om eksisterende viden og praksis.

Endelig efterlyser slutbrugerne, at NFA og brobyggerne i formidlingen har fokus på, hvordan forskningen kan anvendes i lyset af de forskellige organiseringer af arbejdsmiljøarbejdet, der er på arbejdspladserne. Slutbrugerne efterspørger en differentieret formidling, som både er anvendelig for små og større arbejdspladser, der har forskellig kapacitet og ressourcer til at anvende viden om arbejdsmiljø.

”Nogle gange er det sådan lidt ‘no shit Sherlock’, når NFA kommer med nye resultater.”

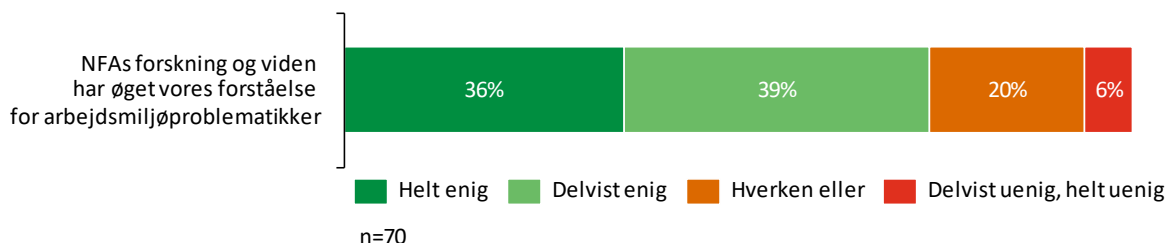
Slutbruger

”Det er vigtigt, at det organisatoriske ben tænkt med – ellers er forskningen ikke så anvendeligt for os.”

Slutbruger

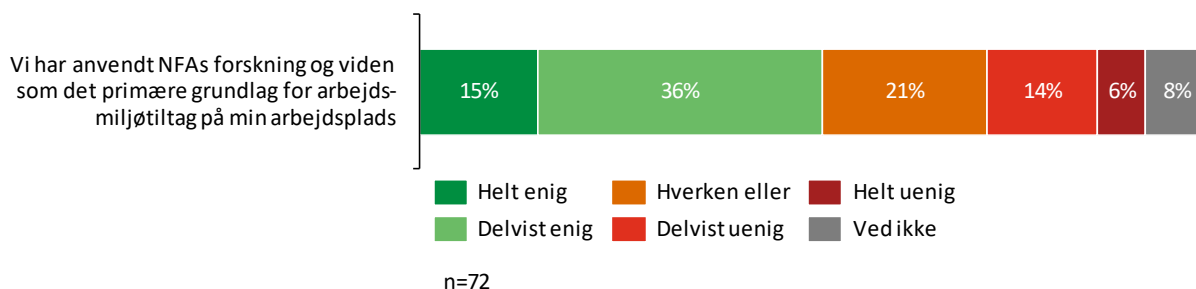
Konceptuel anvendelse (indirekte)

Ser vi på, hvordan slutbrugerne har anvendt forskning og viden fra NFA indirekte til fx at skabe forståelse af komplekse forhold, ses det af figuren nedenfor, at slutbrugerne i høj grad oplever, at NFAs forskning og viden har øget deres forståelse for arbejdsmiljøproblematikker. Knap tre ud af fire slutbrugere er helt eller delvist enige i dette. Dette bakkes op i interviews, hvor slutbrugerne beskriver, at de også anvender NFA til at følge med i, hvad der sker på de forskellige forskningsområder for at få en mere konceptuel viden om arbejdsmiljø.

Politisk anvendelse

Ser vi på, hvordan forskningen er blevet anvendt af slutbrugerne som grundlag for beslutninger og til at bidrage med legitimitet, bliver det tydeligt, at denne anvendelsestype også finder sted blandt slutbrugerne. I surveybesvarelsen svarer 41 pct. af slutbrugerne helt eller delvist enig i, at forskningen fra NFA er blevet anvendt som det primære grundlag for arbejdsmiljøtiltag. Godt en femtedel svarer i nogen grad, mens endnu en femtedel er delvist eller helt uenig i udsagnet.

I interviews giver slutbrugerne udtryk for, at forskning og viden fra NFA bidrager med stor troværdighed og legitimitet til de beslutninger, der træffes på arbejdspladserne. En slutbruger fremhæver, at viden også kan legitimere en ny måde at arbejde på, fordi man får synliggjort en udfordring. Denne troværdig og legitimitet kan ifølge slutbrugerne både anvendes til at overbevise ledelsen på arbejdspladserne om at iværksætte bestemte arbejdsmiljøtiltag, men også til at give medarbejderne en begrundet forklaring på, hvorfor de skal handle på andre måder, end de er vant til.

"Viden gør, at jeg kan give medarbejderne ude på byggepladserne en forklaring af baggrunden for nogle af de ting, vi beder dem om at gøre. Det er med til at give noget legitimitet."

Slutbruger

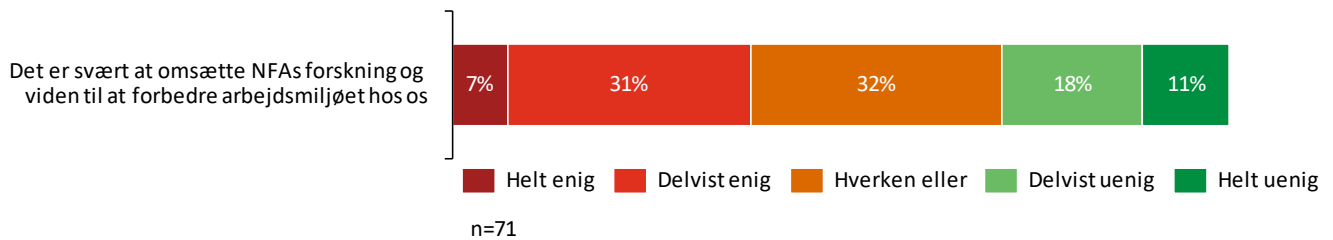
"Forskning og viden fra NFA gør mig i stand til at tale med dem, der sidder på pengekassen med saglige og legitime argumenter for, hvorfor vi skal lave en bestemt arbejdsmiljøindsats."

Slutbruger

Fra formidlet forskning til anvendelse

Når slutbrugerne modtager eller opsøger materiale fra NFA eller brobyggerne, skal materialet ofte tilpasses i en vis grad for at kunne anvendes i arbejdsmiljøarbejdet. Derfor ser vi på, hvordan slutbrugerne oplever at skulle omsætte viden fra NFA til brug i praksis.

Jf. figuren nedenfor, tilkendegiver knap to ud af fem slutbrugere (38 pct.), at de er helt eller delvist enige i, at det er svært at omsætte NFAs forskning og viden til at forbedre arbejdsmiljøet. Knap en tredjedel svarer hverken eller, mens 29 pct. af slutbrugerne er helt eller delvist uenige i, at det er svært at omsætte NFAs forskning til at forbedre arbejdsmiljøet.

Interviews med slutbrugerne afspejler surveybesvarelsenerne. Størstedelen af slutbrugerne er enige i, at det kræver en tilpasning at kunne anvende materialet fra NFA, men der er forskel på, hvor krævende slutbrugerne oplever, det er at skulle omsætte forskningen.

En gruppe af slutbrugerne oplever, at det kræver meget af dem at omsætte forskning og viden fra NFA til konkrete tiltag på deres arbejdspladser. Her fremhæves det, at forskningsformidlingen opleves som tung og akademisk.

En anden gruppe af slutbrugerne oplever det i mindre grad som en udfordring. Særligt de større arbejdspladser giver udtryk for, at de forholdsvis nemt kan tilpasse forskningsresultaterne til konteksten hos dem, fordi de i kraft af deres størrelse har mulighed for at have arbejdsmiljøafdelinger, der kan anlægge en mere akademisk tilgang til arbejdsmiljø. En gruppe slutbrugere oplever, at de kontakte NFA, hvis de har problemer med at få omsat materialet til deres forholdene på deres arbejdsplads, hvilket kan afhjælpe udfordringen med at omsætte viden til praksis.

”Vi er nødt til at omsætte al viden til vores egen måde at kommunikere på. Vi har medarbejdere, der ikke har mere uddannelse end 7. klasse, så vi kan ikke formidle det i et alt for akademisk sprog.”

Slutbruger

”Det kræver lidt at dykke ned i den mere rå forskning. Men jeg oplever, at jeg altid kan ringe til NFA og tale med afsenderen.”

Slutbruger

”Jeg oplever, at det er rimelig nemt at omsætte forskningen – men det kræver nok, at man har en akademisk tilgang til arbejdsmiljø.”

Slutbruger

Samlet set findes der eksempler på, at viden fra NFA er blevet anvendt både instrumentelt, konceptuelt og politisk af slutbrugerne fx ved at bidrage til vagtplanlægning, øge fokus på arbejdsmiljøproblematikker og bidrage med legitimitet for arbejdsmiljøtiltag over for både medarbejdere og ledelsen på arbejdspladserne. Slutbrugerne oplever dog i nogen grad, at det er svært at omsætte NFAs forskning til at forbedre arbejdsmiljøet. Særligt de små arbejdspladser har mindre kapacitet til at omsætte forskningen i deres kontekst, og for dem er det således særligt vigtigt, at forskningen er formidlet, så den er anvendelig.

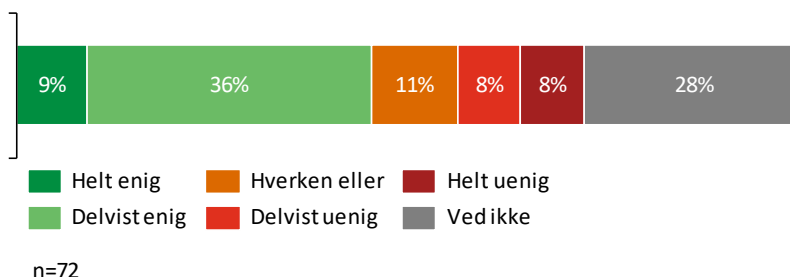
4.5 Forbedringer i arbejdsmiljøet

I dette afsnit ser vi på brobyggerne og slutbrugernes vurderinger af, om forskningen og formidlingen fra NFA har ført til forbedringer i arbejdsmiljøet på arbejdspladserne.

4.5.1 Brobyggere

Vi har i surveyet spurgt brobyggerne om, i hvilken grad de oplever, at NFAs forskning og vidensformidling har bidraget til at forbedre arbejdsmiljøet hos deres modtagere. På dette spørgsmål svarer 45 pct. af brobyggerne helt eller delvist enig. Godt en tiendedel svarer hverken eller, mens 16 pct. er helt og delvist uenige i, at forskningen har bidraget til at forbedre arbejdsmiljøet hos modtagerne. En stor gruppe af brobyggerne svarer dog også ved ikke til spørgsmålet.

NFAs forskning og vidensformidling har bidraget til at forbedre arbejdsmiljøet hos vores modtagere

Dette kommer også delvist til udtryk i interviews, hvor brobyggerne giver udtryk for ikke have en tilstrækkelig tæt kontakt til de enkelte arbejdspladser til håndfast at kunne udtale sig om, i hvilken grad forskningsformidlingen har ført til forbedringer. Dog vurderer brobyggerne, at forskning og viden fra NFA er med til at skabe forbedringer på arbejdspladserne – uden at kunne sige konkret hvor stor effekten er.

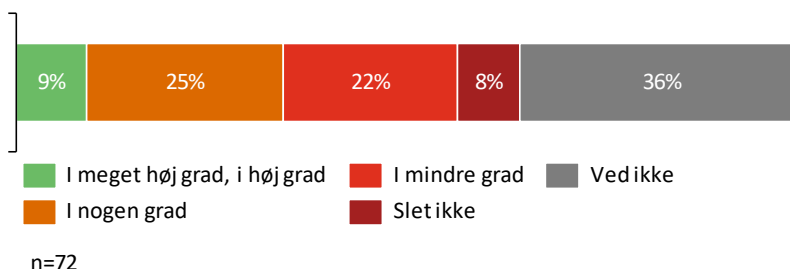
Dette underbygger brobyggerne ved, at forskningsformidlingen gennem vejledninger, anbefalinger mv. påvirker slutbrugernes arbejdsmiljø. Brobyggerne lægger vægt på, at NFAs forskning højner evidensniveauet i det materiale, som brobyggerne producerer, og peger på at det forventeligt gør en forskel på arbejdspladserne. Derudover vurderer brobyggerne, at forskningsresultaterne også bliver anvendt i arbejdspladsernes forebyggelsesarbejde og dermed medfører forbedringer på længere sigt.

”NFAs forskning er uden tvivl med til at forbedre arbejdsmiljøet på arbejdspladserne.”

Brobygger

Brobyggerne er dog mere skeptiske i forhold til, om modtagerne har ændret deres måde at arbejde på som følge af forskningsresultater og viden fra NFA. Her vurderer knap hver tiende, at modtagerne i meget høj eller i høj grad har ændret deres måde at arbejde på som følge af forskningen. En fjerdedel oplever i nogen grad, at modtagerne ændrer deres måde at arbejde på, mens 30 pct. i mindre grad eller slet ikke oplever det. Mere end hver tredje brobygger svarer ved ikke til spørgsmålet.

I hvilken grad vurderer du, at jeres modtagere har ændret deres måde at arbejde på som følge af forskningsresultater og viden fra NFA?

På trods af, at brobyggerne i mindre grad oplever, at modtagerne på arbejdspladserne ændrer deres måde at arbejde på, vurderer de dog at forskningsformidlingen er med til at skabe et bedre arbejdsmiljø. Brobyggerne peger her på, at slutbrugerne gradvist tager små skridt frem mod et bedre arbejdsmiljø. Brobyggerne vurderer dog også, at der er et potentiale i, at NFAs forskning i endnu højere grad kan skabe positive forandringer på arbejdspladserne.

”Vi kan se, at der er rigtig mange, der åbner vores vejledninger og håndbøger. Vi har 500 besøg på den digitale udgave af håndbogen dagligt. Det tror jeg da, er med til at skabe nogle forandringer på arbejdspladserne.”

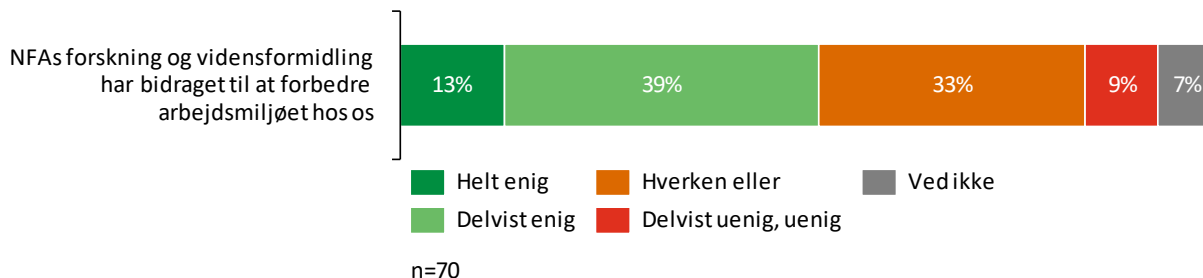
Brobygger

”Jeg tror, forskningen skaber forbedringer på arbejdspladserne, men det er ikke direkte fra NFA og ud. Der er nok to-tre mellemlid, før det rammer medarbejderne.”

Brobygger

4.5.2 Slutbrugere

Ser vi på slutbrugernes vurderinger af, i hvilken grad NFAs forskningsresultater har bidraget til forbedringer i deres arbejdsmiljø, er mere end halvdelen af slutbrugerne i surveybesvarelserne helt eller delvist enige i, at NFAs forskning og vidensformidling har bidraget til at forbedre arbejdsmiljøet. En tredjedel svarer hverken eller, mens knap hver tiende er helt eller delvist uenig i, at forskningsformidlingen har ført til forbedringer.

Slutbrugernes mere positive svar fremgår også i interviews, hvor de præsenterer flere eksempler på, at forskningen har medført positive forandringer. En virksomhed fortæller fx, at de har diskuteret hvor lange vagter, medarbejderne må have og tilpasset vagtplanlægningen efter NFAs anbefalinger.

Derudover fremhæver flere slutbrugere, at der er sket forandringer på deres arbejdspladser i kraft af, at de med NFA's forskningsresultater har haft konkrete argumenter for at gennemføre indsatser til at forbedre arbejdsmiljøet.

Dog vurderer slutbrugerne også, at forbedringer af arbejdsmiljøet kræver en stor indsats, som kontinuerligt skal understøttes og vedligeholdes.

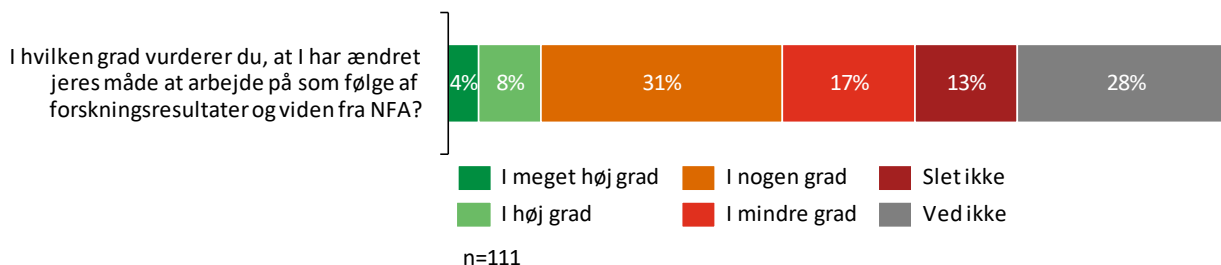
I surveyet har vi spurgt slutbrugerne om, i hvilken grad de vurderer, at de har ændret deres måde at arbejde på som følge af forskningsresultater og viden fra NFA. Her svarer kun 12 pct. at de i meget høj grad eller i høj grad har ændret deres måde at arbejde på som følge af forskningsresultater fra NFA. Knap en tredjedel svarer i nogen grad, mens 30 pct. i mindre grad eller slet ikke vurderer, at de har ændret deres måde at arbejde på. 28 pct. svarer ved ikke til spørgsmålet.

"Det er min helt klare overbevisning, at NFAs forskning bidrager med vigtig viden, som forbedrer arbejdsmiljøet."

Slutbruger

"Forskningsresultaterne fra NFA klæder mig på til at gå til direktionen og argumentere for konkrete arbejdsmiljøindsatser."

Slutbruger

Slutbrugernes besvarelser ligner her brobyggernes, hvor begge grupper i højere grad oplever, at NFAs forskning har bidraget til at skabe forbedringer i arbejdsmiljøet, men i mindre grad har ændret måden at arbejde på. Slutbrugerne fremhæver her, ligesom brobyggerne, at der kan ske små forandringer, som

bidrager til at forbedre arbejdsmiljøet, uden at man dog ændrer sin måde at arbejde på bredt set. Slutbrugerne fremhæver, at arbejdsmiljøarbejde netop kræver en vedholdende indsats over en længere tidsperiode, da forandringer i adfærd blandt medarbejderne kræver kontinuerlig indsats.

”Arbejdsmiljøområdet er præget af træghed. Man ‘plejer’ at gøre alle mulige forskellige ting, som er rigtig svære at ændre på. Der er noget i forhold til menneskelige vaner, som er svært at flytte.”

Slutbruger

”Jeg tror, at forskningen er med til at skabe forbedringer – men det er et langt, sejt træk, som sker over flere år.”

Slutbruger

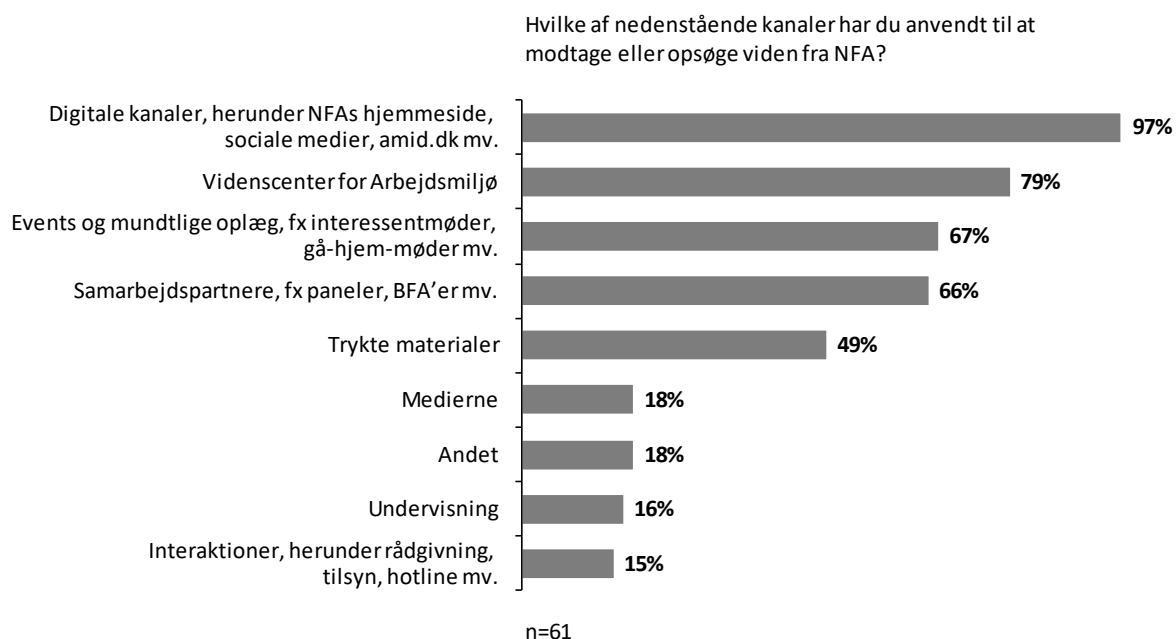
Opsummerende oplever både brobyggere og slutbrugere således, at forskning og formidling fra NFA bidrager til at skabe forbedringer i arbejdsmiljøet. Dog oplever begge aktørgrupper i lidt mindre grad, at forskningen fører til, at man ændrer måder at arbejde på. Begge grupper underbygger dette med, at de mindre forandringer løbende kan bidrage til et forbedret arbejdsmiljø, men at større forandringer i adfærd og måde at arbejde på er mere langsigtede og krævende.

4.6 Kanaler og produkter

For at understøtte at NFAs viden kan nå ud til brobyggerne og slutbrugerne, er det centralt, at viden bliver formidlet gennem kanaler og produkter, som er relevante og brugbare for modtagerne. I dette afsnit ser vi på brobyggerne og slutbrugernes vurderinger af NFAs kanaler og produkter.

4.6.1 Brobyggere

Brobyggerne anvender hovedsageligt digitale kanaler, herunder NFAs hjemmeside mv. til at modtage eller opsøge viden fra NFA – hele 97 pct. af brobyggerne bruger digitale kanaler. Derudover har brobyggerne i høj grad anvendt Videnscenter for Arbejdsmiljø (VFA), og fået viden fra NFA gennem mundtlige oplæg og samarbejdspartnere. VFA lukkede ved udgangen af 2019, men da VFA har været en kanal til viden i evalueringsperioden, har brobyggerne haft mulighed for at angive VFA som kanal til viden i surveyet.

Brobyggerne er i surveyet blevet bedt om at prioritere kanalerne, og her er det de samme kanaler, der er ligger højt – digitale kanaler, VFA samt events og mundtlige oplæg.

Interviewene underbygger dette, hvor brobyggerne understreger, at digitale kanaler og mundtlige oplæg fungerer særligt godt. Brobyggerne efterlyser dog, at flere elementer gøres digitale, fx at oplæg og gå-hjem-møder mv. gøres til webinarer, så man i højere grad kan deltage, uden fysisk at befinde sig på NFAs lokation.

Brobyggerne oplever også, at netværksmøder, dialogmøder, følgegruppe-møder mv. er effektive kanaler i forhold til at modtage og opsøge viden. I disse fora oplever brobyggere, at de i højere grad kan indgå i dialog med NFA og tilegne sig viden på en brugbar måde. Derudover giver disse møder brobyggerne mulighed for at opbygge et netværk med hinanden, hvilket fremhæves som positivt.

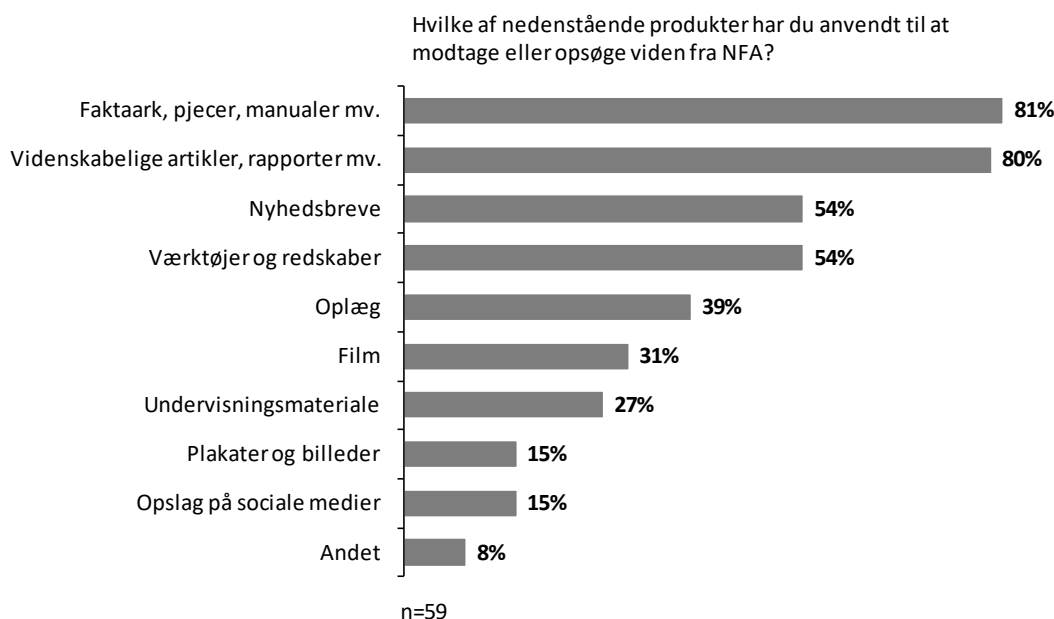
”Formidlingsmøder er rigtig godt. Det fysiske fremmøde kan noget i forhold til netværk, men virtuelle møder er også rigtig godt, da mange af os ikke bor i København.”

Brobygger

Derudover giver flere af brobyggerne udtryk for, at de mangler VFA som kanal til viden. Brobyggerne efterspørger den bearbejdning af forskningen, som VFA bidrog med, samt muligheden for have ét sted at kunne finde vidensoverblik.

Endelig giver enkelte brobyggere udtryk for, at de i mindre grad opsøger viden gennem de ovennævnte kanaler, men bruger forskellige databaser (fx PubMed) til at indhente viden. Her vil det være tilfældigt, om NFA er afsender på artikler, der fremsøges.

Ser vi på, hvilke produkter, brobyggerne har anvendt til at modtage eller opsøge viden fra NFA, ses det af figuren nedenfor, at brobyggerne primært anvender faktaark, videnskabelige artikler og rapporter. Herefter følger nyhedsbreve, værktøjer og redskaber samt oplæg.

Brobyggerne prioriterer i surveyet videnskabelige artikler og faktaark mv. som de produkter, de foretrækker.

I forlængelse heraf udtrykker brobyggerne i interviews, at særligt faktaarkene fungerer godt som formidlingsprodukter, fordi de formidler forskningen enkelt og klart.

Brobyggerne oplever også, at de videnskabelige artikler kan være anvendelige produkter, selvom det kræver flere ressourcer for brobyggerne at omsætte denne viden. Brobyggerne fremhæver det som en fordel, at de i nogle tilfælde har mulighed for at læse om, hvilken metode der er anvendt

”Faktaark er hammergegodt! De giver et godt overblik, og så kan man altid dykke ned i referencerne og læse mere, hvis man har brug for det.”

Brobygger

i forskningen og hvilke forbehold, der er for resultaterne, inden de anvender viden. Brobyggerne oplever dog også, at NFAs forskningsartikler i nogle tilfælde ikke kan tilgås uden abonnement på videnskabelige tidsskrifter og derfor bliver sværere at anvende.

NFAs nyhedsbrev anvendes også af en stor del af brobyggerne. Det opleves positivt, at NFA formidler et nyhedsverblik, hvor brobyggerne kan få overblik over ny forskning. Dog efterspørger flere brobyggere, at nyhedsbrevet i højere grad målrettes modtagerne, så brobyggerne kan vælge kun at modtage nyheder inden for bestemte forskningsområder, der er direkte relevante for dem.

”Jeg ønsker mig en pakke, hvor NFA sender indhold, der er målrettet os – fx nye artikler på vores område.”

Brobygger

”Alle vores medarbejder skal abonnere på NFAs nyhedsbrev. Det er en gode måde at sikre, at vi er opdateret på den nyeste viden.”

Brobygger

Brobyggerne fremhæver også, at værktøjer og redskaber udviklet af NFA er værdsatte produkter – både fordi de typisk er direkte anvendelige for arbejdspladserne, men også fordi, brobyggerne sjældent selv har ressourcerne til at udvikle værktøjer.

Endelig fremhæves Magasinet Arbejdsmiljø af enkelte brobyggere som et anvendeligt formidlingsprodukt. Flere har dog fremført, at abonnementet er forholdsvis dyrt og en årsag til, at det nogle steder fravælges.

Derudover udtrykker brobyggerne, at mundtlig formidling fungerer godt i forhold til at gøre forskningen mere forståelig og tilgængelig. Her efterspørger brobyggere flere forskellige produkter, fx:

- Små videoer, hvor forskerne kortfattet præsenterer deres forskning
- En NFA-podcast, som både formidler ny forskning og dykker ned i konkrete emner
- Flere temadage, hvor forskerne mundtligt præsenterer forskningsresultater.

Derudover udtrykker brobyggerne generelt, at NFAs oplæg på konferencer er en god kilde til viden. Brobyggerne peger på, at det ofte er i sådanne sammenhænge, de bliver opmærksomme på bestemte forskningsprojekter.

I interviews var der få brobyggere, der ikke kendte til NFAs formidlingsprodukter. Her efterspurgt brobyggerne fx nyhedsbreve og faktaark, og der er således stadig et potentiale for NFA i at udbrede de eksisterende formidlingsprodukter yderligere.

Kontakt til NFA

Brobyggerne giver uden undtagelser udtryk for, at NFA er en tilgængelig organisation, som de forholdsvis nemt kan etablere kontakt til. Brobyggerne oplever stor imødekommenhed og samarbejdsvillighed, når de henvender sig til NFA.

Sondrer vi mellem, at brobyggerne på den ene side selv skal kontakte NFA for at indhente viden og på den anden side at NFA ”skubber” viden ud til dem, oplever brobyggerne, at det primært er dem selv, der skal opsøge viden hos NFA. I forlængelse heraf efterspørger brobyggerne, at NFA kommunikerer mere ud i netværket.

Enkelte brobyggere oplever dog også, at det i højere grad er NFA, der formidler viden til dem, end at de selv opsøger viden.

Samlet set vurderer brobyggerne således, at digitale kanaler og mundtlig kommunikation fungerer særligt godt. Brobyggerne efterlyser dog mere virtuel formidling. Brobyggerne anvender en række forskellige produkter fra NFA, herunder videnskabelige artikler,

”Det kunne være spændende og virksomt, hvis man kunne blive fodret endnu mere med den viden, som NFA har på ens område.”

Brobygger

”NFA pusher ikke nok – de virker lidt anonyme og er ikke særlig synlige i samfundet.”

Brobygger

”Vi oplever, at NFA formidler meget ud – de er meget synlige for os.”

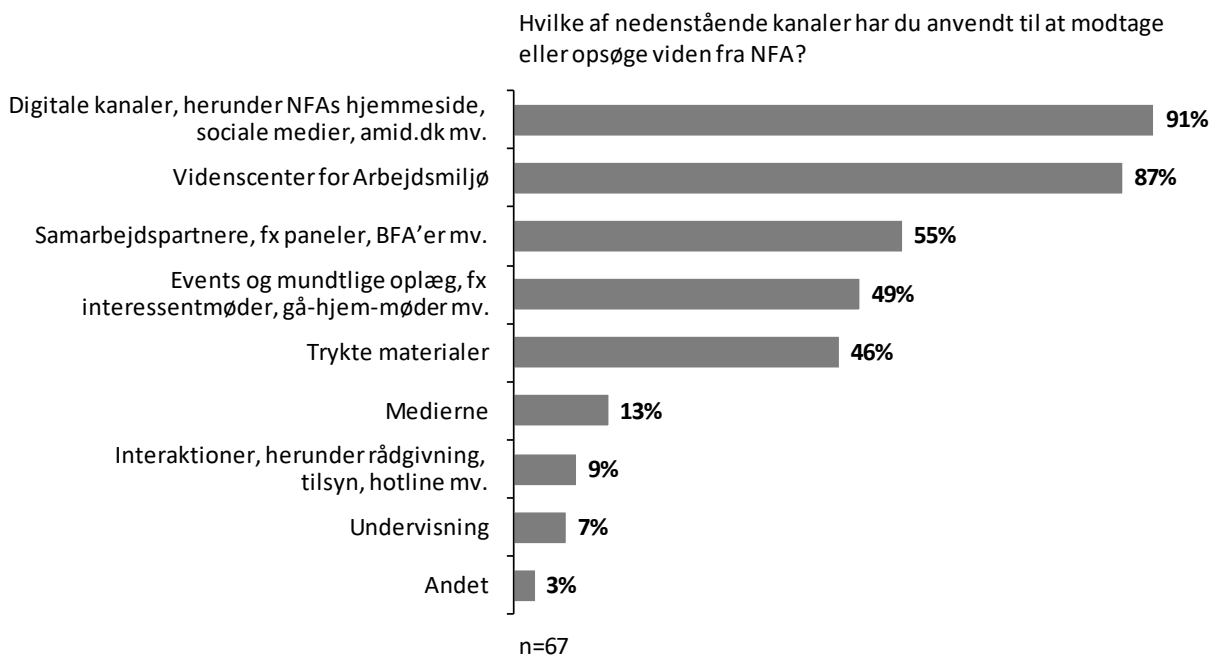
Brobygger

faktaark, nyhedsbreve mv., men efterspørger mere mundtlig formidling, fx i videoer og podcasts. Endelig oplever brobyggerne NFA som en tilgængelig og imødekommende organisation. Dog efterspørger størstedelen af brobyggerne, at NFA bliver mere synlige og proaktiv i forhold til at sende viden ud i netværket.

4.6.2 Slutbrugere

I dette afsnit ser vi på, hvilke kanaler og produkter, slutbrugerne anvender til at modtage eller opsøge viden om arbejdsmiljø. I surveyet har vi spurgt konkret til viden fra NFA, mens slutbrugerne i interviews har fået mulighed for at uddybe, om de anvender andre kanaler og produkter, fx produceret af brobyggerne.

Slutbrugerne har primært anvendt digitale kanaler og VFA til at modtage eller opsøge viden, jf. figuren nedenfor. Derudover har ca. halvdelen af de slutbrugere, der har svaret på spørgeskemaet, anvendt samarbejdspartnere, events og mundtlige møder samt trykte materialer til at modtage eller opsøge viden fra NFA. Spørges slutbrugerne til, hvilke kanaler, der foretrækkes, er det også disse kanaler, der prioriteres.

I forlængelse heraf, beretter slutbrugerne i interviews om, at de primært anvender NFAs hjemmeside til at opsøge information. Flere slutbrugere oplever, at de kan finde den efterspurgte information på NFAs hjemmeside, mens enkelte har oplevet, at de ikke kunne fremsøge materiale fra NFA, som de tidligere har fundet på hjemmesiden.

”Jeg starter på hjemmesiden. Hvis jeg ikke kan finde det, jeg søger, så ringer jeg.”

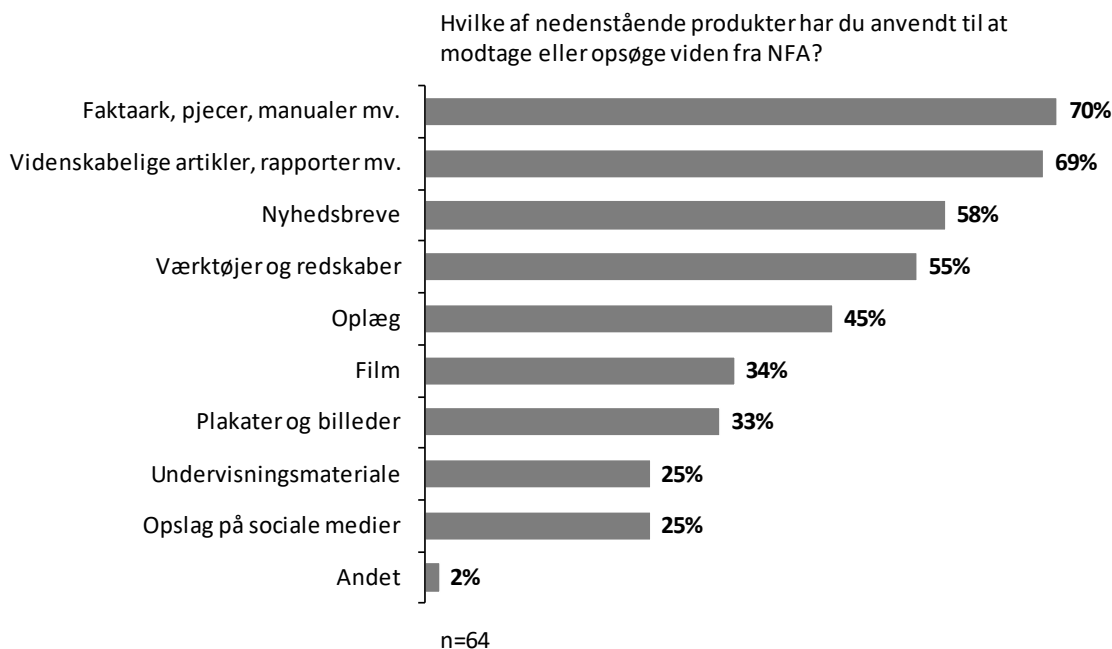
Slutbruger

I disse tilfælde giver nogle slutbrugere udtryk for, at de kan kontakte forskere i NFA telefonisk for at indhente viden. De slutbrugere, der har haft kontakt med NFA direkte, oplever alle stor imødekommethed og villighed til at hjælpe. Dog indikerer flere af de slutbrugere, som ikke har været i direkte kontakt med NFA, at de hellere ikke ser det som en mulighed at kontakte NFA.

I forhold til anvendelse af produkter fra NFA, ses det af figuren nedenfor, at slutbrugerne ligesom brobyggerne primært har anvendt faktaark, pjecer mv., samt videnskabelige artikler og rapporter. Derudover har godt halvdelen af slutbrugerne anvendt nyhedsbreve samt værktøjer og redskaber. Slutbrugerne prioriterer i surveyet også disse produkter som de foretrukne.

”Jeg ville ikke vide, hvem jeg skulle ringe til. Jeg tænker ikke man bare sådan kan gøre det. Jeg ville i stedet kontakte vores brancheorganisation.”

Slutbruger

I interviews fremhæver slutbrugerne i mindre grad faktaark og videnskabelige artikler som de mest anvendelige produkter. Flere af slutbrugerne fremhæver derimod NFAs nyhedsbrev som en god kilde til viden. Slutbrugerne understreger vigtigheden af, at nyhedsbrevet er forholdsvis kort, og efterspørger ligesom brobyggerne, at nyhedsbrevet i højere grad målrettes modtagerne, så slutbrugerne bliver præsenteret for forskningsresultater, der er relevant for deres branche.

Slutbrugerne nævner også, at de bruger BFAerne, Arbejdstilsynet m.fl. til at indhente vidensprodukter, fx vejledninger.

Slutbrugerne efterspørger ligesom brobyggerne mere mundtlig formidling – fx foreslår en slutbruger et halvårligt webinar, hvor NFA giver en opsummering af, hvilke forskningsresultater, der er udkommet, samt hvilke projekter, der er undervejs, hvor NFA får mulighed for både at orientere slutbrugerne samt indhente input og feedback.

”NFA er ikke så langt fremme i skoene, når det kommer til kommunikation. Vi ville gerne modtage mere fra dem.”

Slutbruger

”Det er for komplekst for virksomhederne at modtage et nyhedsbrev fra NFA.”

Slutbruger

”Der er behov for en nyhedsmail, der opsummerer udviklingen på relevante forskningsområdet. Det skal ud i virksomhedernes brevsprækker!”

Slutbruger

Slutbrugerne oplever ligesom brobyggerne, at de primært selv skal indhente viden hos NFA, hvis de har behov. Flere slutbrugere efterspørger, at NFA i højere grad skubber viden ud til dem. Omvendt vurderer enkelte slutbrugere, at de ikke har de nødvendige ressourcer til at kunne læse og anvende materiale, som NFA skubber ud.

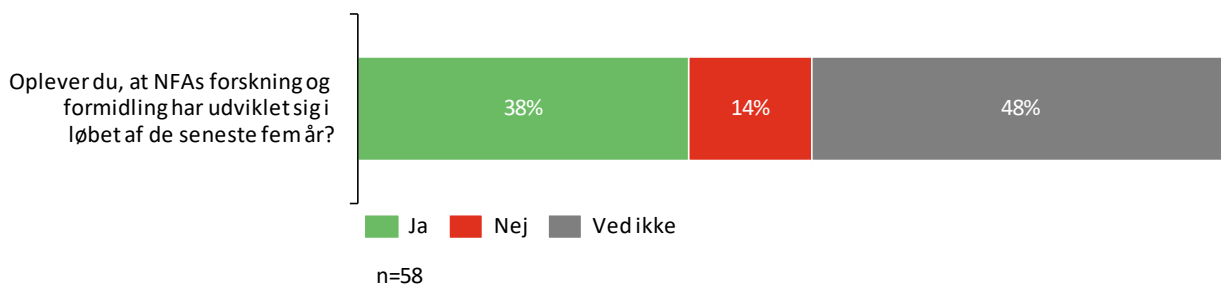
Opsummerende anvender slutbrugerne ligesom brobyggerne primært digitale kanaler til at modtage forskning og viden fra NFA. Slutbrugerne foretrækker produkter, der er forholdsvis lette at anvende, og som ikke kræver mange ressourcer at omsætte. Derudover efterspørger slutbrugerne mere målrettet formidling til brancherne, ligesom de ønsker flere opsummeringer af den viden, der findes.

4.7 Udvikling over tid

I dette afsnit undersøger vi brobyggerne og slutbrugernes vurderinger af NFAs udvikling over tid. Konkret ser vi på udviklingen i evalueringsperioden, der går ca. fem år tilbage. Brobyggerne har besvaret spørgsmål om udvikling over tid både i survey og interviews, mens slutbrugerne kun er blevet stillet spørgsmålet i interviews, da vi initialt har forventet, at de har et lavere kendskab til NFA og derfor i mindre grad kan vurdere udviklingen.

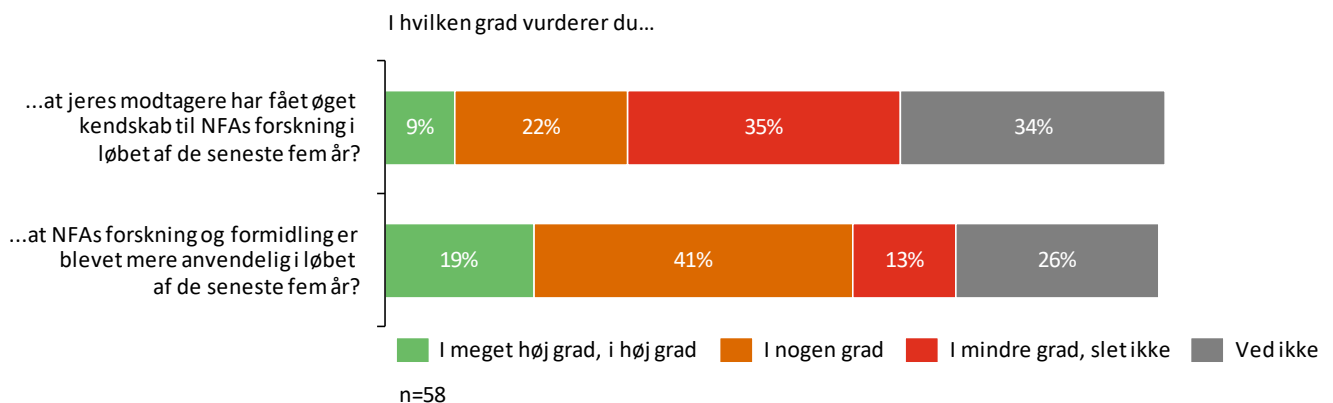
4.7.1 Brobyggere

Vi har i surveyet spurgt brobyggerne, om de oplever, at NFAs forskning og formidling har udviklet sig i løbet af de seneste fem år. 38 pct. af svarer ja til dette spørgsmål, 14 pct. svarer nej, mens knap halvdelen svarer ved ikke.

Brobyggerne oplever i mindre grad, at deres modtagere af viden har fået øget kendskab til NFAs forskning i løbet af de seneste fem år. Her vurderer kun knap hver tiende, at modtagerne i meget høj eller i høj grad har fået øget kendskab. Godt hver femte svarer i nogen grad, mens 35 pct. i mindre grad eller slet ikke vurderer, at modtagerne har fået øget kendskab. Hertil kommer, at godt en tredjedel svarer ved ikke.

Spørges brobyggerne til, om NFAs forskning er blevet mere anvendelig i løbet af de seneste fem år, vurderer knap hver femte, at forskningen i meget høj grad eller i høj grad er blevet mere anvendelig. Hertil kommer 41 pct., der i nogen grad oplever, at forskningen er blevet mere anvendeligt. 13 pct. oplever i mindre grad eller slet ikke, at anvendeligheden er forbedret, mens hver fjerde svarer ved ikke.

I interviews er der både brobyggere, som oplever, at NFA i høj grad har udviklet sig over de seneste fem år, men også enkelte der ikke oplever, at der er sket en udvikling. De forholdsvis store andele 'ved ikke'-svar fra surveyet afspejles også i interviews, hvor flere brobyggere ikke vurderer, at de kan svare meningsfuldt på spørgsmålet.

Størstedelen af brobyggerne giver dog udtryk for, at der er sket en udvikling i NFAs forskning og formidling over de seneste fem år.

Herudover, oplever flere brobyggere, at forskningen er blevet mere anvendelig over tid i kraft af, at NFA foretager arbejdspladsstudier og interventioner, hvor virksomhederne i stigende grad inddrages.

Flere peger ligeledes på, at NFAs formidling er forbedret, og at der er kommet et øget fokus på at formidle gennem andre produkter end de traditionelle videnskabelige artikler og rapporter. Derudover oplever brobyggerne, at NFA i højere grad er opmærksom på, hvordan forskningen kan have impact på praksis, ligesom de oplever, at der fokuseres på anvendeligheden af de konkrete forskningsresultater. I forlængelse heraf oplever brobyggerne, at NFA er blevet mere tilgængelig og åben over tid og gradvist har styrket sin indsats for at inddrage interessenter i forskningsprocesserne.

"Jeg oplever mere dialogvillighed og et større fokus på omverdenen."

Brobygger

"Vi oplever, at NFA er blevet mere tilgængelig. De sidste fem år er der kommet mere af det direkte brugbare materiale. Derudover er adgangen via internettet blevet mere naturlig og nem."

Brobygger

"NFA er blevet bedre og nemmere over tid. Det er godt, at man tør formidle mere "let" – fx med faktaarkene."

Brobygger

4.7.2 Slutbrugere

Størstedelen af slutbrugerne har i interviews ikke kunnet vurdere, om der er sket en udvikling i NFAs forskning og formidling over tid. Enkelte peger dog på, at NFA har fået et større fokus på, hvordan forskningen kan anvendes arbejdspladserne, ligesom andre peger på, at formidlingen er forbedret i kraft af at NFA anvender flere kanaler og produkter i formidlingen.

Opsummerende oplever særligt brobyggerne og enkelte slutbrugere, at NFA har gennemgået en positiv udvikling over de seneste fem år, hvor forskningen og formidlingen er blevet mere relevant og anvendelig. Brobyggerne og slutbrugerne vurderer dog også, at der stadig er et potentiale for NFA i at styrke sin relevans, anvendelighed og samfundsmæssige impact, hvilket udfoldes i rapportens sidste kapitel.

4.8 Opsummering – NFAs formidling downstream

Analysen viser, at brobyggerne generelt har et stort kendskab til NFA, og at NFA er en vigtig kilde til viden om arbejdsmiljø. NFA er ikke nødvendigvis den primære kilde til viden for alle brobyggerne, men vurderes til at være en væsentlig kilde, som langt hovedparten af brobyggerne kender til. Slutbrugerne har i nogen grad at have kendskab til NFA, og de indhenter viden om arbejdsmiljø både hos NFA, men også fra andre kilder, herunder brobyggerne.

I forhold til relevansen af forskning og formidling fra NFA oplever størstedelen af brobyggerne, at forskningen og formidlingen fra NFA er relevant. Dog vurderer flere brobyggere også, at *forskningen* kan blive endnu mere relevant, blandt andet ved at NFA iværksætter mere forskning, der går på tværs af områder og med flere forskellige tilgange og metoder. Brobyggerne vurderer, at *formidlingen* kan blive mere relevant ved, at NFA formidler mere virtuelt og indgår i drøftelser med interessenterne, så man i dialog kan fortolke og forstå resultaterne i de forskellige kontekster, der er gældende på arbejdspladserne. Slutbrugerne oplever i overvejende grad, at forskningen og formidlingen fra NFA er relevant. Dog efterspørger enkelte slutbrugere en større involvering i, hvilke emner, der forskes i.

Der kan identificeres eksempler på, at både brobyggerne og slutbrugerne har anvendt forskning og viden fra NFA både instrumentelt, konceptuelt og politisk. Brobyggerne oplever i overvejende grad, at

viden fra NFA er anvendelig, men at det kan være svært at omsætte forskning og viden fra NFA til formidlingsprodukter, der kan anvendes af modtagerne. Slutbrugerne peger på, at forskning og formidling er anvendelig, når det er handlingsanvisende og nemt kan omsættes til brug i specifikke kontekster på arbejdspladserne, uden at det kræver mange ressourcer. Slutbrugerne understreger, at både NFA og brobyggerne spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre formidlingen af forskningsbaseret viden.

Både brobyggere og slutbrugere oplever, at forskning og formidling fra NFA bidrager til at skabe forbedringer i arbejdsmiljøet. Dog oplever begge aktørgrupper i lidt mindre grad, at forskningen fører til, at man direkte ændrer måder at arbejde på. Begge grupper underbygger dette med, at de mindre forandringer løbende kan bidrage til et forbedret arbejdsmiljø, men at større forandringer i adfærd og måde at arbejde på er mere langsigtede og krævende.

I forhold til kanaler og produkter, foretrækker både brobyggere og slutbrugere digitale kanaler. Brobyggerne vurderer også, at mundtlig kommunikation fungerer særligt godt, og efterlyser i forlængelse heraf flere virtuelle formidlingsmøder. I forhold til produkter anvender brobyggerne en række forskellige, herunder videnskabelige artikler, faktaark, nyhedsbreve mv., men efterspørger mere mundtlig formidling, fx i videoer og podcasts. Slutbrugerne foretrækker produkter, som er forholdsvis lette at anvende og omsætte. Derudover efterspørger slutbrugerne mere målrettet formidling til brancherne, ligesom de ønsker flere opsummeringer af eksisterende viden.

Brobyggerne oplever NFA som en tilgængelig og imødekommende organisation. Dog efterspørger størstedelen af brobyggerne, at NFA bliver mere synlige og skubber mere viden ud i netværket.

I forhold til udvikling over tid oplever særligt brobyggerne samt enkelte slutbrugere, at NFA har gennemgået en positiv udvikling over de seneste fem år, hvor forskningen og formidlingen er blevet mere relevant og anvendelig. Brobyggerne og slutbrugerne vurderer dog også, at der er et potentiale for NFA i at styrke sin relevans, anvendelighed og samfundsmæssige impact.

5 Analyse af cases

5.1 Formål med case-analyse

Formålet med at gennemføre en analyse af forskningsprojekter fra NFA er at undersøge, hvordan NFAs forskning har bidraget til at skabe forandring hos modtagerne. Vi har set på 13 konkrete cases fra NFA og analyseret, hvorvidt og hvordan forskningen har skabt samfundsmæssig impact. Vi har analyseret de 13 cases *i dybden* med henblik på at opnå viden om, *hvordan* forskningen har fået impact, samt hvad der eventuelt kan være årsag til, at forskningen ikke har fået den forventede impact.

Modtagerne af forskningen er, som beskrevet i forrige kapitler, både myndigheder, der anvender forskning og viden fra NFA i lovgivnings- og forvaltningsarbejde (*upstream*) samt brobyggere og arbejdspladser, der henholdsvis formidler og anvender forskning og viden til at opnå forbedringer i arbejdsmiljøet (*downstream*). Derfor har vi undersøgt, hvilke mekanismer, der har betydning for, at forskningen skaber samfundsmæssig impact for både myndigheder og arbejdspladser.

Tilgang til case-analysen

Tidligere analyser har vist, at det kan være en udfordring at måle impact fra forskningsprojekter i praksis, særligt fordi den kausale forbindelse mellem den producerede forskning og forskellige outcomes kan være svær at etablere.⁹ Der har indtil videre været anvendt mange forskellige tilgange til at imødekomme denne udfordring. Et litteraturreview fra 2016 har fx identificeret 20 forskellige tilgange til at belyse impact fra forskningsresultater på 'end outcomes'.¹⁰ En af de tilgange, der i forskningen er identificeret blandt de mest værdiskabende til at belyse impact fra forskning, er *Contribution Analysis* (CA), der er udviklet og løbende kvalificeret af John Mayne. Denne tilgang er blandt andet anvendt til at belyse forskningsmæssigt impact på arbejdsmiljøområdet i USA.¹¹

For bedst muligt at undersøge, hvordan NFAs forskning har bidraget til at skabe forandringer hos modtagerne, har vi derfor anvendt *contribution analysis*. Tilgangen gør os i stand til at analysere og følge forskningen i de forskellige trin, fra forskningen bliver produceret af NFA, til resultaterne bliver anvendt af modtagerne og i sidste ende skaber forandringer på arbejdspladserne. Derudover gør tilgangen det muligt at spore de mekanismer, der medvirker til, at forskningen har skabt eller ikke skabt den forventede samfundsmæssige impact.

Nedenfor uddybes vores tilgang til contribution analysis.

5.2 Tilgang til contribution analysis

Contribution analysis (CA) er valgt som tilgang i denne analyse, da den, som nævnt ovenfor, kan bidrage til at belyse sammenhængen mellem forskningsresultater og den ønskede impact. CA anvendes helt overordnet ved, man på baggrund af den case, man ønsker at analysere, udarbejder en forandringsteori, der illustrerer forventningerne til, hvordan den specifikke case kan skabe impact. Med udgangspunkt i forandringsteorien indsamles empiri, som belyser de forventninger, der er opstillet i forandringsteorien. Dataindsamlingen medfører, at man opnår viden om, hvordan forskningen har ført til resultater i praksis. På baggrund af det indsamlede data, kan man opstille en *contribution story*, der fungerer som en fortælling om, hvordan forskningen har skabt impact. Herefter vurderer man styrker og begrænsninger ved den etablerede *contribution story*.

Et centralt opmærksomhedspunkt i forbindelse med at belyse årsags-virkningsforholdet mellem forskning og ønsket impact er, at en række andre faktorer end selve forskningsresultaterne kan påvirke den ønskede impact.

Blandt andet kan kontekstfaktorer have betydning for, hvorvidt forskningen får den ønskede effekt. Det kan fx være den økonomiske situation i samfundet, medieopmærksomhed på specifikke sager, aktuelle

⁹ Downes et al. (2019): Using the Contribution Analysis Approach to Evaluate Science Impact: A Case Study of The National Institute for Occupational Safety and Health.

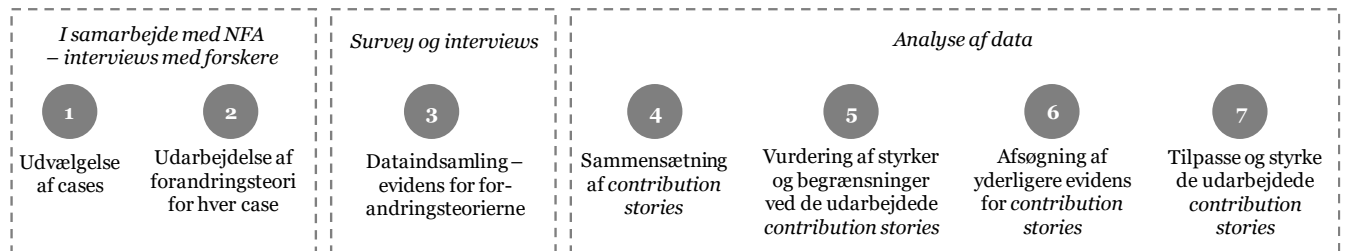
¹⁰ Greenhalgh, Raftery, Hanney, and Glover (2016): Research impact: a narrative review.

¹¹ Greenhalgh, Raftery, Hanney, and Glover (2016): Research impact: a narrative review.

politiske temaer mv. I forlængelse heraf kan det være en udfordring at udelukke alternative forklaringer på forskningens impact.

I CA-tilgangen er det muligt at tage højde for både kontekstfaktorer og alternative forklaringer på, hvorvidt og hvordan forskningsresultaterne medfører positive resultater. Ved at fokusere på, *hvordan* forskningsresultaterne eventuelt har ført til impact, muliggør CA således en forståelse af, hvorfor de ønskede resultater opstår (eller ikke opstår), og hvilken rolle forskningsformidlingen har spillet i at skabe resultaterne sammenholdt med både kontekstfaktorer og alternative udfald.

Nedenstående figur illustrerer vores tilgang til CA, som tager udgangspunkt i John Mayne¹² samt Nielsen og Lemire.¹³

1 Udvalgelse af cases

NFA har udvalgt 13 impact-cases til *contribution analysis*. I forbindelse med udvælgelse af cases, har vi lagt vægt på, at der er udvalgt eksemplariske cases, hvor NFA har en begrundet forventning om, at forskningsformidlingen er blevet anvendt og har haft gennemslagskraft blandt modtagerne. Dette gør det muligt at identificere, hvilke konkrete tiltag, kontekstfaktorer, mekanismer mv., der har ført til, at casen har fået den ønskede impact. Ved at vælge eksemplariske cases bliver vi ligeledes i stand til at trække brugbar læring ud og identificere anbefalinger til den fremadrettede forskningsformidling.

NFAs forskningsområder er bredt repræsenteret i de udvalgte cases, idet der er udvalgt cases inden for NFAs fire hovedområder:

- Kemisk arbejdsmiljø, toksikologi, nanosikkerhed og mikrobiologi: 4 cases
- Psykosocialt arbejdsmiljø: 3 cases
- Arbejdsulykker og sikkerhedskultur: 2 cases
- Muskel-skeletbesvær og fysisk arbejdsbelastning: 4 cases.

En oversigt over de 13 cases ses i kort format på side 50 og udfoldet i bilag 1.

2 Udarbejdelse af forandringsteori for hver case

For at opnå en forståelse for, hvordan og hvorfor bestemte resultater af forskningsformidlingen opstår, er det som nævnt centralt, at man udvikler en forandringsteori for, hvordan forskningsformidlingen forventes at føre til de ønskede resultater. Vi har derfor indledt derfor vores analyse med at udvikle 13 forandringsteorier på baggrund af de udvalgte forskningsprojekter fra NFA. Forandringsteoriene er udarbejdet med udgangspunkt i NFAs samlede forandringsteori for perioden 2014-2018 med henblik på at evaluere de 13 cases op mod de overordnede mål for NFA på det tidspunkt, hvor forskningsprojekterne blev udarbejdet.

¹² Mayne (2019): Revisiting Contribution Analysis

¹³ Nielsen og Lemire (2010): Contribution analysis applied: Reflections on scope and methodology.

NFA forandringsteori for strategiperioden 2014 til 2018 er sammensat af følgende elementer:

Ressourcer	Formål/kerneopgave	Output	Effekt kort sigt	Effekt ml.langt sigt	Effekt langt sigt
	<ul style="list-style-type: none"> Forskning Forskningsformidling Bred formidling Arbejdsmiljøovervågning og beredskab Uddannelse 	Skriftlig og mundtlig formidling af forskning	Øget forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø hos arbejdspladser, myndigheder, arbejdsmarkedets parter, arbejdsmiljørådgivere, på uddannelser og i befolkningen generelt	Medarbejdere og ledere på landets arbejdspladser bliver i stand til at gennemføre målrettede arbejds miljøindsatser Myndigheder bliver i stand til at målrette arbejds miljøindsatsen	Fremtidens arbejdsmiljøudfordringer på arbejdspladser i Danmark og samarbejdende lande identificeres, udforskes og håndteres. NFAs forskning og viden bidrager i væsentlig grad til arbejdsmiljøreguleringen i Danmark og EU

Overordnet mål: Forbedring af arbejdsmiljøet på danske arbejdspladser

Note: Figur udarbejdet med udgangspunkt i NFAs forandringsteori for perioden 2014-2018.

Elementerne i forandringsteorien (i de grå bokse) er bragt i spil på flere måder i vores analyse af cases:

- **Ressourcer:** Første element i forandringsteorien ovenfor er ressourcer, hvor der defineres et bestemt budget til forskningen. Denne del af forandringsteorien er ikke bragt i spil i de 13 konkrete forandringsteorier, da formålet med evalueringen ikke er at vurdere ressourceforbrug til forskningen.
- **Formål/kerneopgave:** Vi for hver af de 13 cases derfor set på *formålet* med casen. Vi har i samarbejde med de relevante forskere fra NFA defineret formålet med hver enkelt case, så der er et klart defineret mål at evaluere casen op imod.
- **Output:** Output vedrører her formidlingen af forskningen. Her er det centralt at være opmærksom på, hvem modtagerne af den producerede viden er tiltænkt at være. Størstedelen af de 13 udvalgte forskningsprojekter har både haft til formål at formidle til myndigheder (*upstream*) og til arbejdspladser, evt. gennem brobyggere (*downstream*), mens enkelte cases udelukkende har fokuseret på én modtagergruppe. Dette er ligeledes tydeliggjort, så impact af de forskellige cases analyseres ud fra, hvilken forventning, der har været til dem.
- **Effekt (kort, mellemlangt og langt sigt):** Forandringsteorien opstiller en forventning om effekt på kort, mellemlangt og langt sigt efter, at forskningen er formidlet (output). Effekten på kort sigt forventes i forandringsteorien at være øget viden på det specifikke område. Den øgede viden forventes at føre til målrettede arbejds miljøindsatser på mellemlangt sigt blandt både myndigheder og på arbejdspladser, hvilket på langt sigt forventes at lede til, at fremtidens arbejdsmiljøudfordringer på arbejdspladser i Danmark og samarbejdende lande bliver identificeret, udforsket og håndteret, samt at NFAs forskning og viden i væsentlig grad har bidraget til arbejdsmiljøreguleringen i Danmark og EU.

For hver af de 13 cases har vi opstillet en forandringsteori med udgangspunkt i ovenstående generiske forandringsteori med en række forventninger til, hvordan den konkrete forskningsformidling har påvirket de ønskede end-outcomes, ligesom vi har identificeret relevante alternative udfald og kontekstfaktorer. Forventningerne er blevet opstillet i en logisk kæde med to separate spor for henholdsvis myndigheder og arbejdspladser for at tydeliggøre forventningerne til casen både *upstream* og *downstream*. Endelig har vi tilføjet elementer om relevans og anvendelighed til forandringsteorien, da vi har en forventning om, at der mellem output og effekt ligger et element af, at forskningen opleves relevant af modtagerne, og at de faktisk anvender den.

Identifikation af tre forskellige typer af cases

Overordnet kan der på tværs af de 13 cases identificeres *tre typer* af cases, hvor de samme mekanismer gør sig gældende:

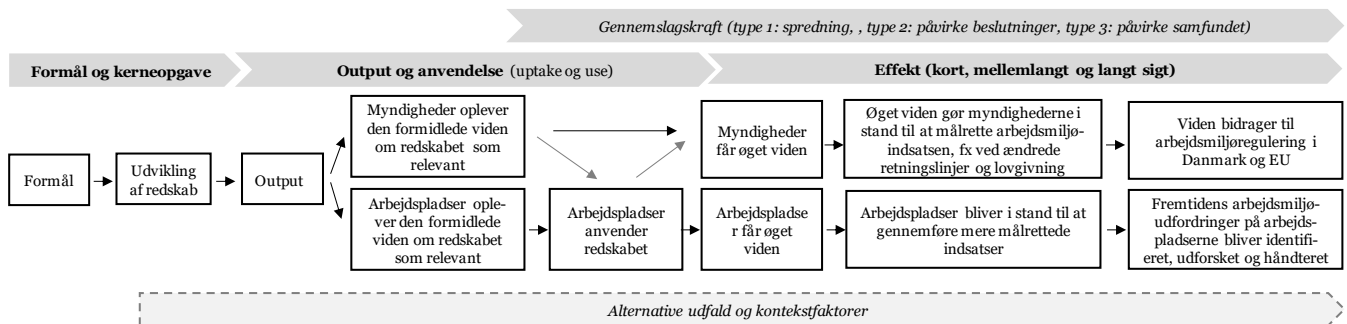
For hver casetype giver det derfor mening at have de samme overordnede forventninger til, hvordan casen gennem forskellige trin kan skabe samfundsmæssig impact. Denne gruppering af cases har givet mulighed for målrettet at undersøge forventningerne til casen og samtidig etablere et sammenligningsgrundlag. Vi har således inddelt casene i tre overordnede typer relateret til forskningens anvendelse:

1. **Konkret redskab:** Forskningen har ført til udvikling af et eller flere konkrete redskaber
2. **Tiltag/anbefalinger:** Forskningen har ført til udvikling af konkrete tiltag eller anbefalinger
3. **Øget viden:** Forskningen har genereret øget viden om et bestemt område

Den første type af cases omhandler konkrete redskaber, hvor casen beskriver, hvordan forskningen har ført til udvikling af konkrete redskaber. Redskaber skal i denne sammenhæng forstås som værktøjer, der skaber viden, fx spørgeskemaer eller apps, men hvor brugen i sig selv ikke bidrager til forbedringer i arbejdsmiljøet. I den anden type cases har forskningen ført til udvikling af konkrete tiltag eller anbefalinger, som myndigheder og/eller arbejdspladser kan anvende. Tiltag og anbefalinger forstås her som konkrete initiativer, som i det øjeblik, de bliver anvendt, bidrager til at forbedre arbejdsmiljøet. I den tredje type cases har forskningsprojektet genereret øget viden om et område.

Forventningerne til, hvordan de forskellige typer af cases skaber forandringer, er opstillet med udgangspunkt i, hvilken casetype, der er tale om. Nedenfor illustreres, hvordan vi indledningsvist har opstillet forventninger til hver af de tre casetyper:

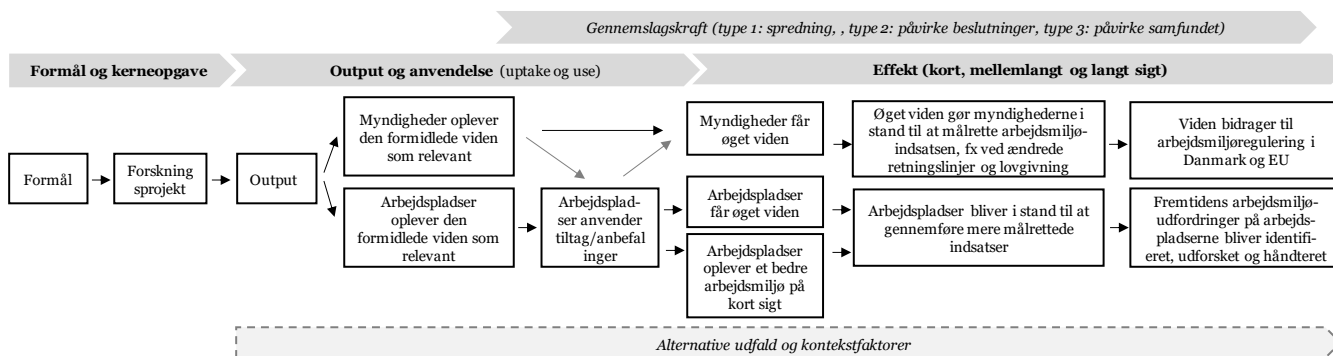
Forandringsteori for casetype 1 – konkret redskab

For den første casetype, hvor forskningen har haft til formål at udvikle et konkret redskab, har vi opstillet forandringsteorier for casene med udgangspunkt i forandringsteorien ovenfor. Forandringsteorien tager som tidligere nævnt udgangspunkt i NFAs forandringsteori fra 2014-2018.

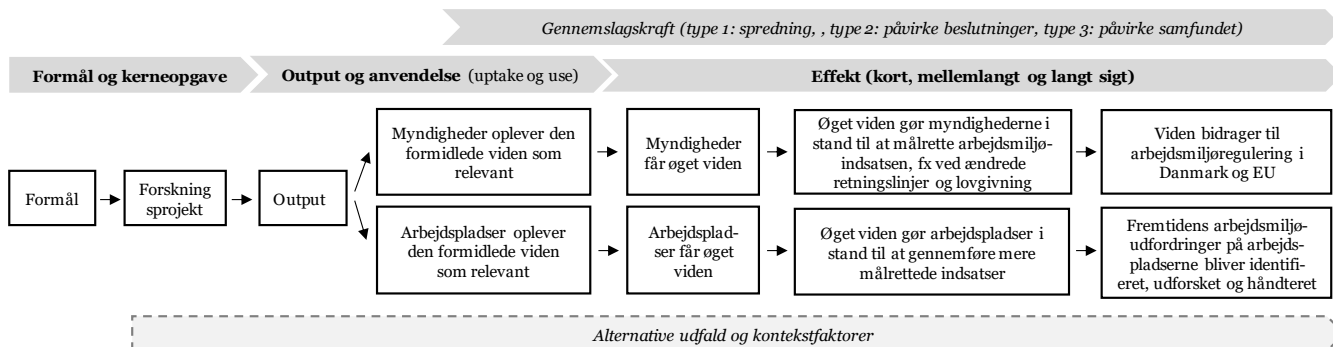
Det illustreres, hvordan vi forventer, at et konkret formål har været at udvikle et redskab. Dette bliver formidlet (output) til relevante modtagere (*upstream* og *downstream*). Modtagerne skal herefter opleve redskabet som relevant. Hvis arbejdspladserne oplever redskabet relevant, er der en sandsynlighed for, at de vil anvende det. Arbejdspladsernes anvendelse af redskabet giver både myndigheder og arbejdspladser øget viden om det specifikke område, som redskabet anvendes på. Øget viden gør myndigheder og arbejdspladser i stand til at målrette arbejdsmiljøindsatsen på mellemlangt sigt. Endelig kan den målrettede arbejdsmiljøindsats genere viden, der på langt sigt kan anvendes i arbejdsmiljøregulering og til at identificere, udforske og håndtere fremtidens udfordringer på arbejdspladserne.

Forandringsteori for casetype 2 – tiltag/anbefalinger

Forandringsteorien for casetype 2 – tiltag/anbefalinger – har mange ligheder med forandringsteorien til casetype 1. Her forventer vi, at resultaterne af forskningen bliver formidlet til relevante modtagere, der skal opleve den formidlede viden relevant, hvorefter det er sandsynligt, at de anvender den. Anvendelsen af konkrete tiltag/anbefalinger forventes at føre til forbedringer i arbejdsmiljøet på kort sigt på arbejdspladserne, ligesom det giver øget viden både til arbejdspladser og myndigheder. Her adskiller denne casetype sig fra casetype 1, idet arbejdspladserne, når de anvender tiltag eller anbefalinger, forventes at opnå et bedre arbejdsmiljø på kort sigt. I casetype 1 skal redskabet først anvendes, hvorefter arbejdspladsen kan reagere på viden og resultater fra redskabet og iværksætte eventuelle tiltag, inden man opnår eventuelle forbedringer i arbejdsmiljøet. Den øgede viden gør både myndigheder og arbejdspladser i stand til at gennemføre målrettede arbejdsmiljøindsatser på mellemlangt sigt, som på langt sigt forventes at kunne bidrage til henholdsvis arbejdsmiljøregulering og til, at fremtidens udfordringer på arbejdspladserne med hensyn til arbejdsmiljø bliver identificeret, udforsket og håndteret.

Forandringsteori for casetype 3 – øget viden

Forandringsteorien for casetype 3 – øget viden – er opbygget på tilsvarende vis, hvor resultaterne af forskningen bliver formidlet til relevante modtagere. Modtagerne skal her opleve den formidlede viden som relevant for at tilegne sig den viden, som formidles. Øget viden gør myndigheder og arbejdspladser i stand til at målrette arbejdsmiljøindsatsen, hvilket på længere sigt forventes at kunne bidrage til henholdsvis arbejdsmiljøregulering og til, at fremtidens udfordringer på arbejdspladserne med hensyn til arbejdsmiljø bliver identificeret, udforsket og håndteret. Denne casetype adskiller sig fra de to andre, idet der hverken er udviklet konkrete redskaber, tiltag eller anbefalinger, men genereret viden, som kan bidrage til at målrette arbejdsmiljøindsatsen. Det kan fx være øget viden om seniorers vilkår på arbejdsmarkedet.

Første udkast til de konkrete forandringsteorier for de 13 cases er blevet præsenteret for de ansvarlige forskere i NFA. I dialog med forskerne er forandringsteorierne blevet justeret, så de giver et retvisende billede af forventningerne til casene.

3 Dataindsamling – evidens for forandringsteoriene

Efter at have opstillet forandringsteorier for de 13 cases, har næste trin i at gennemføre *contribution analysis* været at indsamle data. Som beskrevet i analysens forrige kapitler, har vi gennemført survey og interviews med repræsentanter for myndigheder, brobyggerorganisationer og arbejdspladser. I både survey og interviews er respondenterne/interviewpersonerne blevet præsenteret for de 13 cases. I surveyet har respondenterne kunnet tilkendegive, hvorvidt de har kendskab til den specifikke case og herefter forholdt sig til casens relevans og anvendelighed, samt om casen har medført forandringer. I interviews har vi ligeledes belyst de forskellige aspekter af forandringsteorien ved at bede interviewpersonerne fortælle om deres kendskab til casen, hvordan de fik kendskab (output), om de oplevede den relevant og anvendelig, om de fik ny viden, samt om den viden gjorde dem i stand til at gennemføre målrettede arbejdsmiljøindsatser. I tillæg til dette har NFA suppleret med skriftligt materiale om casene.

4 + 5 + 6 Opstilling af *contribution stories*, vurdering af styrker og begrænsninger samt afsøgning af yderligere evidens for *contribution stories*

På baggrund af det indsamlede surveymateriale, de gennemførte interviews og det skriftlige materiale fra NFA, har vi udarbejdet en *contribution story* for hver case. I denne har vi tydeliggjort, hvilke elementer, der har ledt til, at casen har fået eller ikke fået de ønskede virkninger, samt hvordan alternative udfald og kontekstfaktorer vurderes at have spillet ind. Vi har i forbindelse med dette vurderet styrken af datagrundlaget i forhold til at kunne påvise den logiske rækkefølge af de forskellige elementer i forandringsteorien, så det er tydeligt, hvor forandringsteorien er stærkt underbygget, samt hvor der eventuelt er begrænsninger. I den løbende dataindsamlingsproces har vi indsamlet yderligere materiale, hvor der har været begrænsninger ved at spørge interviewpersoner særligt ind til elementer i forandringsteoriene, som har været mindre underbyggede.

7 Tilpasse og styrke de udarbejdede *contribution stories*

På baggrund af punkt 4, 5 og 6 har vi tilpasset de opstillede *contribution stories*, så vi samlet set har en underbygget fortælling om, hvordan forskningen har medført eller ikke medført de ønskede end-outcomes.

Nedenfor ses titlerne på de 13 cases, der indgår i denne analyse opdelt på de fire forskningsområder. I bilag 1 ses en uddybet oversigt over casene med en kort beskrivelse af casen, hvilken casetype, der er tale om, hvem modtagerne er tiltænkt at være, samt hvilken forventning om gennemslagskraft, NFA har haft til den specifikke case.

Tabel 5.1: Cases i analysen opdelt på forskningsområder

Kemisk arbejdsmiljø, toksikologi, nanosikkerhed og mikrobiologi	Psykosocialt arbejdsmiljø	Arbejdsulykker og sikkerhedskultur	Muskel- og skeletbesvær og fysisk arbejdsbelastning
<ul style="list-style-type: none">• Skraldemænds eksponering for mikroorganismer• Håndtering af partikler i nanostørrelse• Akut inhalationsforgiftning af imprægneringsprodukter• Brandfolks eksponering for sod- og røgpartikler	<ul style="list-style-type: none">• DPQ-arbejdspladsskemaet "Psykosocialt arbejdsmiljø og trivsel på arbejdspladsen"• Job & Sind• Analyse af mentale sundhedsudfordringer	<ul style="list-style-type: none">• Forebyggelse, sikkerhedskultur, herunder sikkerhedsadfærd og -opfattelse• Tilrettelæggelse af natarbejde	<ul style="list-style-type: none">• SeniorArbejdsLiv• Job & Krop-kampagnen• Fysiske risikofaktorer for muskel- og skeletbesvær i byggebranchen• Muskelskeletbesvær – smertekompetence

5.3 Sammenfatning af case-analyse

I dette afsnit præsenterer vi hovedpointerne fra de 13 case-analyser. Sammenfatningen er struktureret efter temaerne i case-analyserne – kendskab, relevans, anvendelighed, ændringer og vurdering af samfundsmæssig impact. For hvert tema præsenteres de mest væsentlige indsigter, case-analysen fra frembragt.

5.3.1 Kendskab

Kendskab til casene varierer med bredden i modtagergrupper. Det ses af analyserne, at særligt de cases, som er relevante og anvendelige for et bredt udsnit af brancher og arbejdspladser, har det bredeste kendskab blandt aktører i de tre modtagergrupper. Det ses fx, at der er bredt kendskab til Job&Krop-kampagnen, som blandt andet anviser konkrete øvelser med elastik, der er virksomme i forhold til at forebygge og håndtere smerter. Desuden er der stort kendskab til DPQ, som er et spørgeskema til måling af det psykiske arbejdsmiljø. Disse to cases er begge målrettet en bred gruppe af modtagere, hvilket er med til at forklare, at der er stort kendskab til dem. Det skal dog understreges, at det ikke nødvendigvis er en udfordring, at det generelle kendskab til en case er begrænset, hvis kendskabet blot eksisterer blandt de forventede brugere ("intended users").

Der er mest begrænset kendskab til casene på kemiområdet. De tre modtagergrupper har et relativt begrænset kendskab til kemiområdet sammenlignet med de tre andre forskningsområder, og forholdsvis få har kendskab til de konkrete forskningsprojekter på kemiområdet. Dette hænger blandt andet sammen med pointen ovenfor, idet kemiområdet som udgangspunkt er relevant for færre arbejdspladser end fx forskningsområderne psykosocialt arbejdsmiljø og muskel- og skeletbesvær og fysisk arbejdsbelastning. Casene på kemiområdet er i høj grad målrettet specifikke brancher, fx brandfolk eller skraldemænd, og derfor forventes kendskabet til casene heller ikke at være stort blandt modtagere, der ikke er i berøring med disse brancher.

Brobyggerne har det største kendskab af de tre aktørgrupper. I langt de fleste cases ses det, at brobyggerne har det mest indgående kendskab til forskningsprojekterne. Dette underbygger, at brobyggerne spiller en central rolle i forskningsformidlingen.

5.3.2 Relevans

Alle cases opleves i overvejende grad som relevante af modtagerne. Alle tre modtagergrupper giver på tværs af suveybesvarelser og interviews udtryk for, at de oplever, at forskningsprojekterne fra NFA i høj grad undersøger relevante problemstillinger. I tilfælde, hvor modtagerne ikke har kendskab til bestemte forskningsprojekter, giver de ofte udtryk for, at forskningen er relevant, når de bliver præsenteret for den i interviews.

Forskningen opleves særligt relevant for brobyggere og slutbrugere, når der formidles konkrete redskaber eller tiltag/anbefalinger. Analysen af cases peger på, at både brobyggere og slutbrugere oplever, at cases hvor der formidles konkrete værktøjer er særligt relevante. Det skyldes, at forskningsviden nemt kan omsættes til praksis for modtagerne og forholdsvis hurtigt kan bidrage til at skabe forbedringer i arbejdsmiljøet.

Evidensbaseret viden er relevant. Alle tre modtagergrupper – dog primært myndighedsaktører og brobyggere – oplever, at den formidlede forskningsviden særligt er relevant i kraft af, at den er evidensbaseret. Myndighedsaktørerne har brug for velunderbygget viden for at ændre lovgivning, regulering, retningslinjer og vejledninger, og brobyggerne efterspørger ligeledes evidensbaseret viden til brug i branchevejledninger, rådgivning på arbejdspladserne mv.

5.3.3 Anvendelighed

Redskaberne opleves meget anvendelige. I forlængelse af pointen ovenfor om, at casene opleves relevante, når der formidles konkrete redskaber, tiltag og anbefalinger, opleves cases med konkrete redskaber ligeledes meget anvendelige af brobyggere og slutbrugerne. Det gælder fx de to spørgeskemaer DPQ (til måling af psykisk arbejdsmiljø) og NOSACQ-50 (til måling af sikkerhedsklima) samt Safety Obser-

ver App. Redskaberne er bl.a. anvendelige, fordi de uden omfattende tilpasning kan formidles af brobyggerne og anvendes af slutbrugerne. Myndighedsaktørerne oplever ligeledes, at særligt spørgeskemaerne kan bidrage med anvendeligt data i myndighedsarbejdet.

Handlingsanvisende formidling er anvendeligt. Forskningsprojekter, som er mundet ud i handlingsanvisende tiltag opleves anvendelige for brobyggere og slutbrugere. Job&Krop-kampagnen fremhæves som en særlig anvendelig case, fordi den gennem konkret anvisning og formidling af træningsøvelser nemt kan formidles til arbejdspladserne. Derudover opleves konkrete anbefalinger, fx i casen om tilrettelæggelse af natarbejde, som anvendelige for særligt slutbrugerne.

Tilpasning til brancherne er vigtigt. Det vurderes vigtigt af særligt brobyggerne, at forskningen skaltilpasses til de forskellige brancher og arbejdspladser for at øge anvendeligheden. Her spiller blandt andet sprogbrug og formidling en rolle for at målrettet resultaterne fra forskningen til slutbrugerne.

Kontekstfaktorer kan spille en rolle. I flere cases vurderes kontekstfaktorer at have spillet en rolle i forhold til, om forskningen bliver anvendt. Fx kan medierne i casen om SeniorArbejdsLiv have spillet en rolle i forhold til at skabe mere opmærksomhed på projektet, fordi forskningen blev præsenteret sideløbende med debatten om ret til tidlig pension. Desuden kan arbejdspladsernes ressourcer til at arbejde med forskning have spillet en rolle – fx giver flere slutbrugere udtryk for, at nanoområdet opleves kompliceret og svært tilgængeligt, hvilket kan medvirke til, at forskning på dette område i mindre grad bliver anvendt.

5.3.4 Ændringer

Størstedelen af casene vurderes at have ført til større eller mindre forbedringer i arbejdsmiljøet. Samlet set vurderes alle forskningsprojekterne at have medført forbedringer i arbejdsmiljøet bredt set – om end i varierende omfang. Casene har forskellige målgrupper, der varierer betragteligt i bredden. Eksempelvis er enkelte cases målrettet specifikke erhverv (skraldemænds eksponering for mikroorganismer og brandfolks eksponering for sod- og røgpartikler), mens andre har et bredere sigte. Dette spiller en rolle i forhold til, i hvilken omfang, casen kan forbedre arbejdsmiljøet.

Cases, der har medført ændret lovgivning og retningslinjer, fører til forbedret arbejdsmiljø. Alle tre modtagergrupper peger på, at cases, der ført til ændrede retningslinjer og lovgivning medfører et bedre arbejdsmiljø i kraft af, at det slutbrugerne ved lov pålægges at ændre praksis. Det gælder fx casen om akut inhalationsforgiftning af imprægneringsprodukter, hvor to produkter er fjernet fra markedet og lovgivningen er ændret. Derudover har casen om tilrettelæggelse af natarbejde ført ændret vejledning ift. gravide og natarbejde i Arbejdstilsynet.

Organisatorisk og ledelsesmæssigt fokus spiller en central rolle. Modtagerne vurderer, at det i høj grad spiller en rolle, at der er organisatorisk fokus og ledelsesmæssig opbakning, hvis resultaterne fra de forskellige forskningsprojekter skal have vedvarende effekt på arbejdsmiljøet. Det gælder både i forhold til en kontinuerlig brug af Job&Krop-øvelser for at forebygge smerter, at reagere på information fra DPQ om psykisk mistrivsel på arbejdspladsen med konkrete handleplaner, at sikre en god sikkerhedskultur med lav risiko for arbejdsulykker mv.

5.3.5 Gennemslagskraft og samfundsmæssig impact

Alle cases vurderes at have opnået nogen grad af samfundsmæssig impact. I de 13 case-analyser konkluderes det, at alle cases har opnået en vis samfundsmæssig impact. Alle cases er i nogen grad blevet udbredt, og for alle cases er der modtagere, som oplever, at casen har ført til forbedringer i arbejdsmiljøet.

Størstedelen af cases haft gennemslagskraft af type 1 (spredning). Analyserne viser, der er opnået kendskab til alle cases blandt modtagerne. Alle cases har således haft gennemslagskraft i form af spredning og udbredelse af resultaterne. Der er dog forholdsvis stor variation i, hvor indgående kendskabet til casene er, og dermed har de haft gennemslagskraft i form af spredning og udbredelse i meget forskelligt omfang.

Enkelte cases har påvirket beslutninger og retningslinjer (type 2) og samfundet (type 3). Der er færre cases, som har skabt gennemslagskraft af type 2 og 3, hvor der ses påvirkning af beslutninger og retningslinjer eller påvirkning af samfundet. Som nævnt ovenfor, har casen om akut inhalationsforgiftning samt casen om tilrettelæggelse af natarbejde bidraget til ændret regulering. Derudover har casen om brandfolks eksponering for sod- og røgparkler bidraget til en politisk aftale om brandfolks arbejdsmiljø med fokus på mere tilsyn og forskning på området. Endelig har casen om håndtering af partikler i nanostørrelse ledt til, at enkelte slutbrugere har ændret praksis, blandt andet i forhold til udledning af partikler fra dieselmotorer.

I flere tilfælde har forskningsprojekterne desuden medført konceptuelle forandringer, hvor modtagerne i stigende grad ændrer deres måde at tænke om arbejdsmiljø. Det kan fx en ændret tankegang i forhold til, at brug af sprayprodukter kan medføre forgiftning, at fysisk træning forebygger smerter, at nanopartikler, sod- og røgparkler samt mikroorganismer kan have alvorlige helbredssekvenser, samt at kultur både i forhold til psykisk arbejdsmiljø og forebyggelse af arbejdsulykker spiller en central rolle.

6 Konklusioner og anbefalinger

I dette afsnit præsenteres konklusioner og anbefalinger på baggrund af evalueringen af NFAs samfundsmæssige impact. Som præsenteret i indledningen har evalueringen taget udgangspunkt i tilgangen *utilization focused-evaluation*, hvor vi har fokuseret på ”*intended use by intended users*”¹⁴ – altså den anvendelse af forskningen, som NFA har haft til hensigt at opnå (*intended use*) formidlet til de modtagere, som NFA har et mål om at nå ud til (*intended users*).

I forhold til at definere ”*intended use*”, har vi anvendt en kombination af tre forskellige tilgange til at evaluere NFA¹⁵:

- 1) Fastlagte mål
- 2) Tidligere performance
- 3) Sammenlignelige organisationers performance.

De tre tilgange bidrager med forskellige perspektiver på NFAs samfundsmæssige impact. Nedenfor tager vi udgangspunkt i evalueringens samlede analyser og vurderer disse i forhold til de tre perspektiver.

6.1 Fastlagte mål

For at evaluere NFA i forhold til fastlagte mål, har vi taget udgangspunkt i NFAs strategi (strategien for 2014-2018)¹⁶ med henblik på at kunne holde evalueringens resultater op imod de strategiske mål for perioden. Vi har konkret taget udgangspunkt i den opstillede forandringsteori, hvor det overordnede mål for NFA præsenteres som *forbedring af arbejdsmiljøet på danske arbejdspladser*. I forlængelse heraf opstilles i forandringsteorien en forventning om effekt af forskningen på kort, mellemlangt og langt sigt:

- Effekt på kort sigt: Øget forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø hos arbejdspladser, myndigheder, arbejdsmarkedets parter, arbejdsmiljørådgivere, på uddannelser og i befolkningen generelt
- Effekt på mellemlangt sigt: Medarbejdere og ledere på landets arbejdspladser bliver i stand til at gennemføre målrettede arbejdsmiljøindsatser. Myndigheder bliver i stand til at målrette arbejdsmiljøindsatsen.
- Effekt på langt sigt: Fremtidens arbejdsmiljøudfordringer på arbejdspladser i Danmark og samarbejdende lande identificeres, udforskes og håndteres. NFAs forskning og viden bidrager i væsentlig grad til arbejdsmiljøreguleringen i Danmark og EU.

Nedenfor sammenfatter vi, hvordan NFA vurderes at have opnået samfundsmæssig impact i forhold til effekt på kort, mellemlangt og langt sigt.

6.1.1 Effekt på kort sigt

For at nå det overordnede mål om forbedringer af arbejdsmiljøet på danske arbejdspladser, har NFA opstillet en forventning om, at der på kort sigt skal opnås øget forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø blandt en række aktører.

Denne analyse viser, at der på tværs af myndighedsaktører, brobyggere og slutbrugere er et forholdsvis stort kendskab til NFA. Særligt brobyggerne, myndighedsaktører, der er kerneaktører på beskæftigelsesområdet, samt større arbejdspladser har kendskab til NFA. Både myndighedsaktørerne, brobyggerne og slutbrugerne anvender en række forskellige kilder til at få viden om arbejdsmiljø. NFA opleves dog generelt som en vigtig kilde, og en kilde med en særlig status i kraft af at være en sektorforskningsinstitution.

¹⁴ Patton, Michael Quinn (2012): A utilization-focused approach to contribution analysis

¹⁵ Hatry, Harry P. (1999): Performance Measurement: Getting Results.

¹⁶ Vedung, Evert (2004): Evaluation Models and the Welfare Sector.

De tre aktørgrupper oplever i forlængelse heraf, at forskningen og formidlingen fra NFA er relevant i forhold til at tilvejebringe øget forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø. Aktørerne oplever generelt, at NFA forsker i emner, der er interessante og relevante for deres arbejde, samt at resultaterne formidles på en brugbar måde. Aktørerne foretrækker digitale kanaler og mundtligt formidling samt formidling i forskellige produkter afhængigt af formålet – herunder videnskabelige artikler og rapporter, faktaark, nyhedsbrev videoer, podcast mv.

Alle tre aktørgrupper oplever dog også, at forskningen og formidlingen kan blive endnu mere relevant i forhold til at skabe øget forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø. Aktørernes input præsenteres nedenfor.

Aktørerne efterspørger øget involvering i forskningsprocessen

Alle tre aktørgrupper efterspørger en øget inddragelse i forskningsprocessen – fra det indledende valg af forskningsemner og til den afsluttende formidling af resultater.

I forhold til hvilke emner, der forskes i, efterspørger særligt brobyggere og slutbrugere en øget involvering. Disse aktører peger på, at de kender de præcise vidensbehov på arbejdspladserne og foreslår, at NFA fx inviterer til forslagsrunder, hvor brobyggerne og slutbrugerne kan komme med input. I forlængelse heraf giver flere slutbrugere udtryk for, at NFAs virksomhedspanel fungerer godt og ønsker flere af denne type initiativer.

Derudover efterspørger alle tre aktører en løbende orientering og dialog om igangværende forskningsprojekter, hvor NFA blandt andet formidler delresultater, så aktørerne er klar over, hvad der er undervejs og kan respondere på de foreløbige resultater.

Endelig understreger brobyggere og slutbrugere, at inddragelse af følgegrupper i forskningsprojekterne er et virksomt element i forhold til at sikre interessentinddragelse, samt at projekterne er relevante for arbejdspladserne.

Mundtlig og virtuel formidling

I forhold til formidlingen efterspørger myndighedsaktørerne, at NFA i højere grad kommunikerer direkte til dem ('push') om både publiceret forskning og igangværende projekter.

Derudover efterlyser alle tre modtagergrupper mere mundtligt kommunikation fra NFA. Myndighedsaktørerne efterspørger, at NFA tager initiativ til oplæg og præsentationer hos myndigheder om ny, relevant forskning.

Brobyggerne efterlyser flere webinarer, som efterfølgende er tilgængelige på NFAs hjemmeside. Flere brobyggere giver udtryk for, at NFA i højere grad bliver tilgængelig, hvis en større del af formidlingen sker virtuelt. Virtuelle tiltag efterspørger af brugere i hele landet. Dog vurderer brobyggerne ikke, at webinarer skal erstatte de fysiske møder (gå-hjem-møder, fyraftensmøder, dialogmøder mv.) på NFA, der fungerer godt i forhold til at skabe netværk blandt aktørerne, men ses som et supplement. Aktørerne uden for københavnsområdet efterspørger dog også fysiske møder regionalt, gerne i flere af landets større byer.

Slutbrugerne efterspørger ligeledes mere mundtligt formidling, fx korte fyraftensmøder. Derudover efterspørger slutbrugere mundtlig formidling af nye rapporter og artikler (fx i et kort virtuelt format) med mulighed for efterfølgende at indgå i dialog med NFA.

Samlet vidensoverblik

Endelig efterspørger alle tre aktørgrupper, at NFA i højere grad udvikler og formidler vidensoverblik. Aktørerne ønsker, at NFA i højere grad relaterer nye forskningsresultater til den eksisterende viden på det konkrete område, så modtagerne har et samlet overblik over, hvilken viden, der findes på de forskellige forskningsområder. Derudover efterspørger særligt myndighedsaktørerne, at NFA kan levere vidensoverblik på kort tid. Her efterlyses vidensoverblik over eksisterende viden, og ikke nødvendigvis et litteraturreview, der har en længere tidshorisont.

Brobyggere og slutbrugere efterlyser ligeledes vidensoverblik over eksisterende viden, og flere giver her udtryk for, at dette vidensoverblik med fordel kan formidles gennem flere kanaler og produkter – fx som videoer, podcasts, virtuelle møder, oversigtsark, længere rapporter mv. Dette giver modtagerne mulighed for at vælge et format, der er passende til formålet med mulighed for at vælge de mere omfattende formidlingsprodukter til, når der er behov for at kende baggrund, metode, signifikansniveauer osv. Flere giver i forlængelse heraf udtryk for et ønske om, at NFA udvikler en vidensbank, hvor viden på arbejdsmiljøområdet er samlet, så aktørerne skal lede ét sted for at finde brugbar viden om arbejdsmiljø.

Endelig efterlyser modtagerne, at NFA afholder formidlingsmøder med en fast kadence (fx halvårligt eller kvartalsvis), hvor vidensoverblik bliver formidlet. Dette sikrer, at modtagerne både opnår viden om den nyeste forskning på de områder, der er relevante for dem, samt får viden om eksisterende forskningsresultater på området.

I forlængelse heraf påpeger flere af NFAs modtagere, at de savner Videncenter for Arbejdsmiljø (VFA), der blev lukket ned i 2019, som kilde til vidensoverblik.

6.1.2 Effekt på mellemlangt sigt

På mellemlangt sigt har NFA opstillet en forventning om, at medarbejdere og ledere på landets arbejdspladser bliver i stand til at gennemføre målrettede arbejdsmiljøindsatser, samt at myndigheder bliver i stand til at målrette arbejdsmiljøindsatsen. Analysen viser, at forskningen fra NFA i nogen grad har bidraget til målrettede arbejdsmiljøindsatser blandt modtagerne i evalueringsperioden. Myndighedsaktører, brobyggere og slutbrugere har alle anvendt forskningen fra NFA i forskellige henseender, og forskningen har for alle aktørerne medvirket til målretning af arbejdsmiljøindsatsen.

Myndighedsaktørerne har fx anvendt forskning fra NFA i vejledninger og bekendtgørelser, samt fået viden om arbejdsmiljøproblematikker, hvilket medvirker til at myndighedsaktørerne kan målrette arbejdsmiljøindsatsen.

Analysen har derudover frembragt en række eksempler på, at brobyggerne har anvendt forskning og viden fra NFA i deres formidlingsprodukter, som har bidraget til, at slutbrugerne kan målrette deres arbejdsmiljøindsats. Brobyggerne har fx formidlet viden i branchevejledninger, i arbejdsmiljørådgivning, i tilsynspraksis mv. Slutbrugerne har på baggrund af konkret viden kunnet iværksætte indsatser til forbedring af arbejdsmiljøet.

Alle tre aktørgrupper efterspørger dog også, at NFA i endnu højere grad gør dem i stand til at målrette arbejdsmiljøindsatsen. Aktørernes input præsenteres nedenfor.

Større bevidsthed om kontekst

Aktører i alle tre modtagergrupper efterlyser, at NFA i højere grad er bevidst om den kontekst, som forskningsresultaterne skal anvendes i for, at resultaterne kan bidrage til målrettede arbejdsmiljøindsatser. Myndighedsaktørerne og delvist også brobyggerne efterspørger en øget bevidsthed om den politiske kontekst, hvor NFA er bevidst om de forskellige holdninger og formål, som modtagerne af resultaterne har. Derudover efterspørger brobyggere og slutbrugere et øget fokus på konteksterne på arbejdspladserne både i NFAs forskning og formidling. Brobyggere og slutbruger efterlyser mere forskning i, hvordan organisatoriske forhold på arbejdspladserne henholdsvis kan udgøre barrierer eller være fremmende for, at forskningen kan bidrage til, at der kan gennemføres målrettede arbejdsmiljøindsatser.

Derudover efterlyser brobyggerne, at NFA øger anvendelsen af andre tilgange end den naturvidenskabelige, fx anvender antropologiske og sociologiske tilgange til at skabe mere viden om, hvordan kontekstfaktorer som kultur, magtforhold, relationer og ledelse påvirker, hvordan arbejdsmiljøindsatser kan implementeres og virke på arbejdspladserne. I forlængelser heraf ønsker flere brobyggere, at der forskes mere i, hvordan faktorer i arbejdsmiljøet påvirker hinanden.

Målretning af kommunikation og formidling

Myndighedsaktører, brobyggere og slutbrugere har forskellige formål med at opsøge og modtage forskning og viden fra NFA, og i kraft af dette efterspørger flere, at NFA i højere grad målretter formidlingen. Brobyggerne efterspørger fx, at NFA udvikler ”lanceringspakker”, hvor NFA formidler viden på et bestemt område som fx små film, faktaark, artikler osv. i en samlet pakke, der kan sendes på mail eller hentes fra hjemmesiden. I forlængelse heraf ønsker alle tre aktørgrupper, at det i højere grad er muligt at modtage udvalgt, relevant materiale fra NFA. Flere aktører efterspørger, at nyhedsbrevet kan målrettes, så modtagerne kun får nyheder på områder, som er relevante for dem. Det kan fx være branchespecifikke nyhedsbreve.

Desuden efterspørger flere brobyggere og slutbrugere en indgang direkte til NFA, fx en hotline eller telefontid, hvor det er muligt at stille spørgsmål til konkrete forskningsresultater og mulige implikationer af resultaterne for deres branche eller specifikke arbejdsplads.

6.1.3 Effekt på langt sigt

På langt sigt har NFA opstillet en forventning om, at fremtidens arbejdsmiljøudfordringer på arbejdspladser i Danmark og samarbejdende lande identificeres, udforskes og håndteres, samt at NFAs forskning og viden i væsentlig grad bidrager til arbejdsmiljøreguleringen i Danmark og EU.

Analysen peger på, at NFAs forskning i nogen grad har medvirket til at fremtidens arbejdsmiljøudfordringer kan identificeres, udforskes og håndteres. Flere aktører i alle tre modtagergrupper peger på, at NFAs forskning har bidraget til at øge deres forståelse for arbejdsmiljøproblematikker generelt set, hvilket medvirker til, at modtagerne kan identificere, udforske og håndtere arbejdsmiljøproblematikker på langt sigt.

I forhold til at bidrage til arbejdsmiljøreguleringen i Danmark og EU, har vi i analysen identificeret flere eksempler på dette. Fx har forskningen i akut inhalationsforgiftning af imprægneringsprodukter ført til ændret lovgivning under EU's kemikalielovgivning REACH (se case 1 i bilag 2). Derudover har flere af NFAs forskningsprojekter ført til ændrede retningslinjer, vejledninger og bekendtgørelser, hvilket medvirker på længere sigt kan bidrage til arbejdsmiljøregulering i både Danmark og EU.

6.1.4 Konklusion: Fastlagte mål

Når vi evaluerer NFA i forhold til de fastlagte mål i forandringsteorien for perioden, vurderes det, at NFA i høj grad har skabt øget forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø blandt modtagerne (på kort sigt), i nogen grad bidraget til, at myndigheder og arbejdspladser kan gennemføre målrettede arbejdsmiljøindsatser (på mellemlangt sigt) og i lidt mindre grad bidraget til arbejdsmiljøregulering i Danmark og EU samt til, at fremtidens arbejdsmiljøudfordringer identificeres, udforskes og håndteres (på langt sigt).

Det skal dog nævnes, at flere aktører anerkender, at disse langsigtede mål netop sker over en længere tidsperiode. Effekterne på langt sigt kan derfor i mindre grad forventes at kunne identificeres på nuværende tidspunkt.

6.2 Tidligere performance

I forhold til at evaluere NFA op imod tidligere performance ser vi på modtagernes vurderinger af NFAs udvikling over tid. Ved at anvende modtagernes vurderinger ser vi netop på, hvordan NFAs *intended users* opfatter nuværende og tidligere performance. Derudover sammenholder vi modtagernes vurderinger med den evaluering af NFA, der blev gennemført i 2014.¹⁷

¹⁷ International Evaluation 2014 – National Research Centre for the Working Environment – Denmark – November 2014

6.2.1 Modtagenes vurderinger af udvikling over tid

Samlet set oplever aktører i alle tre modtagergrupper, at NFA har gennemgået en positiv udvikling i løbet af de seneste fem år. Flere myndighedsaktører oplever, at NFAs har udviklet sig i retning af at være mere lydhør og tilgængelig, hvilket medvirker til, at NFA i stigende grad inddrages i myndighedsarbejdet med hensyn til regulering og lovgivning, samt i tilrettelæggelsen af konkrete projekter. Størstedelen af brobyggerne og slutbrugerne oplever også, at NFA har gennemgået en positiv udvikling over de seneste fem år, hvor forskningen og formidlingen er blevet mere relevant og anvendelig.

Modtagerne identificerer dog også områder, hvor der er fortsat er et forbedringspotentiale for NFA, jf. afsnittet ovenfor.

6.2.2 Evaluering af NFA fra 2014

Evalueringen af NFA, der blev gennemført i 2014, konkluderer blandt andet, at interessenterne efterspørger konkret anvendelse af forskningen samt viden om forebyggelsesinitiativer. Derudover konkluderes det, at NFA i den forrige evalueringsperiode har prioriteret at forske i effekter af interventioner.

Sammenholder vi dette med nærværende evaluering, ses det, at interessenterne fortsat efterspørger formidling af, hvordan forskningen kan anvendes. Forebyggelsesperspektiver har dog fyldt mindre i de gennemførte interviews, hvilke kan indikere flere ting – herunder, at modtagerne evt. ikke er opmærksomme på, om der er behov for mere forskning i forebyggelsesinitiativer, eller at NFA i højere grad end tidligere er lykkedes med at formidle viden om forebyggelsesinitiativer i evalueringsperioden. I forhold til effekter af interventioner, har NFA i evalueringsperioden gennemført en række interventionsstudier, hvilket vurderes meget positivt af modtagerne. Et interventionsstudie har fx medvirket til, at man har udviklet et nyt teknisk redskab til sænke murers fysisk arbejdsbelastning (se case 12 i bilag 2 – ”Fysiske risikofaktorer for muskel- og skeletbesvær i byggebranchen”).

I evalueringen fra 2014 anbefales NFA at øge sit fokus på forskning i arbejdsulykker. Derudover anbefales NFA at fokusere på, hvordan medarbejdere kan fastholdes på arbejdsmarkedet, samt at kommunikere bredt til modtagerne for at skabe en forståelse for de mange faktorer, der har betydning for et sikkert og sundt arbejdsmiljø.

I forhold til forskning i arbejdsulykker, er det det område, hvor NFA har publiceret mindst i evalueringsperioden (jf. bilag 2). Dog har NFA arbejdet med at udvikle flere redskaber til at højne arbejdspladsernes sikkerhedsniveau, blandt andet ved at udvikle en app til måling af sikkerhedsklima (se case 8 – Forebyggelse, sikkerhedskultur, herunder sikkerhedsadfærd og -opfattelse).

I forhold til anbefalingen om fastholdelse af medarbejdere på arbejdsmarkedet, er der flere eksempler på, at NFA har fokuseret på dette i evalueringsperioden. Fx har NFA forsket i seniorers vilkår på arbejdsmarkedet (case 10 – ”SeniorArbejdsLiv”), samt i, hvordan arbejdspladser kan arbejde med at fastholde medarbejdere med psykiske trivselsproblemer (case 6 – ”Job&Sind”).

Den tredje anbefaling om at øge viden om forskellige faktorerers påvirkning på arbejdsmiljøet, har NFA i nogen grad arbejdet med i evalueringsperioden. NFA har blandt andet forsket i eksponeringer for forskellige kemiske materialer, men flere af NFAs modtagere efterlyser også i denne evaluering, at NFA forsker mere i, hvordan disse faktorer hænger sammen og eventuelt virker i interaktion med hinanden.

6.2.3 Konklusion: Tidligere performance

Samlet set vurderes NFA at have gennemgået en positiv udvikling over tid. Modtagerne har fået øget kendskab til NFA, NFA opleves i stigende grad åben, tilgængelig og lydhør, og modtagerne oplever, at forskningen og formidlingen er relevant og anvendelig. NFA har konkret arbejdet med flere af de anbefalinger, evalueringen fra 2014 præsenterede. Dog anbefalede evalueringen fra 2014 et øget fokus på arbejdsulykker, men målt på publiceret materiale har NFA i mindre grad opprioriteret dette område i evalueringsperioden. Evalueringen fra 2014 anbefalede desuden et øget fokus på at kommunikere bredt til modtagerne for at skabe en forståelse for de mange faktorer, der har betydning for et sikkert og sundt arbejdsmiljø. Dette efterspørger modtagerne fortsat.

6.3 Sammenlignelige organisationers performance

I forhold til at evaluere NFA op imod sammenlignelige organisationers performance, inddrager vi to organisationer; Statens Arbejdsmiljøinstitutt (STAMI) i Norge og Institute for Work and Health (IWH) i Canada. Disse organisationer er udvalgt, da de på flere områder vurderes at være sammenlignelige med NFA. Alle tre organisationer arbejder for det samme formål om at skabe sunde og sikre forhold på arbejdspladserne ligesom de alle tre er finansieret af en statslig grundbevilling med mulighed for at søge ekstern medfinansiering i fonde mv. Organisationerne inddrages for at perspektivere NFAs performance, samt til at identificere områder, hvor NFA kan lade sig inspirere af organisationernes praksis.

Måling af impact

Hvor det for NFA er forholdsvis nyt at beskæftige sig med at måle samfundsmæssig impact, har IWH udviklet en model for at måle impact for mere end ti år siden. Modellen tager blandt andet højde for, at umiddelbare outcomes, som fx antallet af artikler udgivet, er nemt at måle og følge, mens effekter på mellemlangt og langt sigt, som fx ændringer i politik, retningslinjer, beslutninger og praksis på grund af forskningen er sværere at måle. Impact-modellen opstiller en forandringsteori, hvor forskningen forventes at påvirke beslutningstagere og arbejdspladser for herigennem at beskytte samfundet.

Udveksling af viden med interessenter

IWH beskæftiger sig indgående og systematisk med vidensudveksling med interessenter. IWH anlægger en tilgang, hvor man i videst muligt omfang søger at involvere interessenter tidligt i forskningsprocessen. Dette giver blandt andet mulighed for at få input til selve forskningsspørgsmålet og eventuelt justere det, få konkrete perspektiver på den kontekst, som resultaterne skal anvendes i, samt få viden om, hvordan modtagerne forventer, at resultaterne skal anvendes på deres arbejdsplads. Derudover har IWH et årligt netværksmøde for interessenter, hvor der både er mulighed for dialog om forskningsresultater, og for at modtagerne kan udtrykke deres behov for viden og forskning.

NFAs tre modtagergrupper efterspørger alle, jf. afsnittet ovenfor, at NFA i højere grad inddrager modtagerne i forskningsprocessen. I sammenligning med IWH vurderes NFA derfor at kunne inddrage interessenter i højere grad og systematisere processen.

Arbejdsmiljøovervågning

STAMI har lige som NFA (i evalueringsperioden 2014-2019) en opgave i at gennemføre arbejdsmiljøovervågning. STAMI har oprettet en separat hjemmeside til at formidle resultaterne fra arbejdsmiljøovervågningen (NOA – Nasjonal overvåking av arbeidsmiljø og -helse), der fungerer som et temabase-ret opslagsværk med alle indikatorer i overvågningssystemet. STAMI har prioriteret at udvikle en side, hvor resultaterne tydeligt og enkelt formidles, blandt andet ved forskellige visualiseringer af data.

Modtagerne af NFA har ikke direkte efterspurgt dette i forhold til arbejdsmiljøovervågningen, men flere har efterspurgt mere visuelle virkemidler i formidlingen. Det skal dog bemærkes, at opgaven omkring arbejdsmiljøovervågning i Danmark er overgået til Arbejdstilsynet d. 1/1 2020.

Systematiske reviews

IWH har et ”systematic review program”, hvor formålet er at gennemføre systematiske gennemgange af forskning på forskellige efterspurgte områder. Programmet blev etableret i 2005 for at give interessenter øget viden om eksisterende forskning.

Flere af NFAs modtagere har efterspurgt gennemgange af eksisterende forskning, vidensoverblik og metastudier.

Udgivelse af magasin

Både STAMI og IWH udgiver ligesom NFA et magasin. STAMI udgiver magasinet ”Arbeid og Helse” en gang om året, som bliver sendt med posten gratis til de modtagere, der efterspørger det. IWH udgiver

magasinet "At Work" en gang i kvartalet som en opsamling på den seneste forskning. Dette magasin er ligeledes gratis.

Flere af NFAs modtagere påpeger, at NFAs magasin Arbejdsmiljø er godt men er forholdsvis dyrt at tegne abonnement på.

6.3.1 Konklusion: Sammenlignelige organisationers performance

IWH og STAMI er begge organisationer, der arbejder for samme formål som NFA og med en lignende finansieringsstruktur. Begge organisationer har iværksat initiativer, som flere af NFAs brugere efterspørger, herunder mere vidensudveksling med interessenter, flere vidensoverblik og systematiske gennemgange af eksisterende forskning, mere visuel formidling, samt et gratis magasin. Derudover har IWH arbejdet i en længere periode med at måle impact end NFA. NFA kan derfor med fordel skele til disse organisationer for at skabe endnu større impact for sine modtagere i fremtiden.

6.4 Samfundsmæssig impact

I dette afsnit konkluderer vi på tværs den samlede analyse og de tre perspektiver ovenfor på den samfundsmæssige impact af NFAs forskning og formidling – og dermed "intended use by intended users". Vi konkluderer på anvendelse og gennemslagskraft af NFAs forskning i forhold til både myndighedsbetjening (*upstream*) og formidling til brobyggere og slutbrugere (*downstream*) og vurderer den samlede samfundsmæssige impact i perioden 2014-2019.

6.4.1 Anvendelse

Ser vi først på anvendelsen af NFAs forskning, viser vores analyse, at forskning og viden fra NFA er blevet anvendt både instrumentelt (direkte), konceptuelt (indirekte) og politisk af alle tre modtagergrupper.

I forhold til myndighedsbetjeningen er NFAs forskning og formidling i overvejende grad blevet oplevet som relevant, hvilket blandt andet har medført, at konkret viden fra NFA har ført til ændret lovgivning, input til vejledninger og bekendtgørelser (direkte anvendelse), bidraget til at øge myndighedernes viden om arbejdsmiljøproblematikker (indirekte anvendelse) og bidraget med legitimitet for konkrete beslutninger (politisk anvendelse).

Det samme gør sig gældende for brobyggere og slutbrugere. Størstedelen af aktørerne oplever, at NFAs forskning og formidling er relevant og anvendelig, og modtagerne har ligeledes anvendt forskning og viden fra NFA på flere måder. Brobyggerne har blandt andet anvendt viden fra NFA i branchevejledninger og arbejdsmiljørådgivning (direkte), til at opnå øget viden om arbejdsmiljøproblematikker (indirekte) og til at skabe legitimitet for forskellige tiltag og pointer, fx i undervisningssammenhænge (politisk). Slutbrugerne har ligeledes anvendt viden fra NFA til konkrete arbejdsmiljøtiltag, fx vagtplanlægning (direkte), anvendt NFA til at opnå øget viden om generelle arbejdsmiljøproblematikker, fx smerter som et bredt koncept (indirekte) og anvendt viden til blandt andet at legitimere arbejdsmiljøtiltag overfor ledelsen på arbejdspladserne (politisk).

Anvendelsen af NFAs forskning og viden i de tre modtagergrupper har medvirket til, at NFA har opnået flere af de fastlagte mål, som er opstillet i forandringsteorien for evalueringsperioden. Anvendelsen vurderes at have medvirket til både øget forskningsbaseret viden blandt aktørerne (effekt målet på kort sigt) og til, at aktørerne i et vist omfang har kunnet gennemføre målrettede arbejdsmiljøindsatser (effekt målet på mellemlangt sigt). Det vurderes, at anvendelsen i lidt lavere grad har medvirket til, at fremtidens arbejdsmiljøudfordringer på arbejdspladser i Danmark og samarbejdende lande identificeres, udforskes og håndteres, samt som bidrag til arbejdsmiljøreguleringen i Danmark og EU. Som nævnt ovenfor er det dog i mindre grad forventeligt, at formidling af forskningen opnår disse effekter, da de forventes på langt sigt.

Anvendelsen af forskningen i de tre modtagergrupper indikerer ligeledes, at NFA i nogen grad har øget sin samfundsmæssige impact i sammenligning med tidligere performance. Modtagerne vurderer overordnet, at NFA har gennemgået en positiv udvikling over de seneste fem år, og der findes flere eksempler på, at NFA har arbejdet med nogle af de forbedringspotentialer, der blev identificeret i evalueringen fra 2014.

Sammenholdes anvendelse af forskningen med sammenlignelige organisationer, ses det, at de sammenlignelige organisationer arbejder med en række af de samme områder som NFA. Der vurderes dog at være et potentiale for NFA i at lade sig inspirere af praksis i disse organisationer.

6.4.2 Gennemslagskraft

I forhold til gennemslagskraft vurderes forskningen fra NFA gennem evalueringsperioden at have opnået alle tre former for gennemslagskraft hos modtagerne. Forskningen vurderes at være blevet udbredt (type 1) til en lang række modtagere, hvilket underbygges af, at hovedparten af aktørerne har et forholdsvis stort kendskab til NFA og de konkrete forskningsprojekter. Derudover vurderes NFA at have bidraget til at ændre konkrete beslutninger, retningslinjer og lovgivning (type 2). Dette ses både som konkrete ændringer i lovgivningen for myndighederne og som ændrede arbejdsmiljøbeslutninger og prioriteter blandt brobyggerne og slutbrugerne. Endelig vurderes NFAs forskning og formidling at have haft en påvirkning på samfundet (type 3). Dette ses blandt andet ved at have bidraget til lovgivningen og derigennem forbedre forholdene på de danske arbejdspladser, samt ved, at der bliver skabt øget viden om forskellige arbejdsmiljøproblemstillinger blandt modtagerne.

6.4.3 Konklusion: Samfundsmæssig impact

Det vurderes samlet set på tværs af de adskillige input fra myndighedsaktører, brobyggere og slutbrugere, at NFA har haft samfundsmæssig impact både i forhold til myndighedsbetjeningen (*upstream*) og i forhold til formidlingen til brobyggere og slutbrugere (*downstream*). I forhold til "intended use by intended users" vurderes det, at NFAs "intended users" (myndighedsaktørerne, brobyggerne og slutbrugerne), samlet set oplever, at NFA i kraft af at producere relevant og anvendelig forskning har bidraget til at forbedre arbejdsmiljøet – både holdt op imod de fastlagte mål for NFA for perioden, i forhold til tidligere performance og delvist i forhold til sammenlignelige organisationers performance ("intended use").

Analysen identificerer dog også en række områder, hvor der er et potentiale for NFA i forhold til at styrke sin samfundsmæssige impact både i forhold til myndighedsbetjening og formidlingen til brobyggere og slutbrugere. Disse præsenteres som konkrete anbefalinger til NFA i afsnittet nedenfor.

6.5 Anbefalinger

Analysen indikerer, at myndighedsaktører, brobyggere og slutbrugere i overvejende grad oplever NFAs forskning og formidling som relevant og anvendelig, samt at forskningen har skabt impact. Analysen peger dog også på et potentiale for NFA til at øge sin samfundsmæssige impact.

Nedenfor præsenteres konkrete anbefalinger til NFA, der kan bidrage til at styrke den samfundsmæssige impact. Anbefalingerne vedrører henholdsvis *forskningen* og *formidlingen*. Når hovedparten af anbefalingerne har fokus på formidlingen, er det netop fordi, NFAs forskning i overvejende grad opleves relevant – og derfor er det primært i forhold til formidlingen, der er potentiale for at gøre NFAs praksis endnu mere relevant og anvendelig for modtagerne.

6.5.1 Anbefalinger i forhold til NFAs forskning

Det anbefales, at NFA systematiserer interessentinddragelsen i forskningsprojekterne yderligere
For at sikre, at NFA fortsat forsker i emner, der er relevante for modtagerne, anbefales NFA at systematisere inddragelsen af interessenter – fra det indledende valg af forskningsemner og til den afsluttende formidling af resultater. NFA kan her med fordel skele til IWHs systematiske vidensudveksling med

interessenter. NFA kan overveje at lade følgende elementer indgå i den systematiske interessentinddragelse:

- Forslagsrunder med fast kadence, hvor interessenter kan komme med input til, hvilke områder, de efterspørger forskning og viden på
- Løbende orientering og dialog om forskningsprojekterne med alle tre aktørgrupper
- Fortsat inddragelse af følgegrupper i forskningsprojekterne.

Det anbefales, at NFA har fokus på vidensopbygning om implementeringskontekstens betydning

Der er en lang række faktorer, som kan spille en rolle i forhold til, hvordan konkrete arbejdsmiljøindsatser bliver modtaget og implementeret på arbejdspladserne. For at skabe mere viden om dette, kan NFA overveje følgende:

- Anlægge en bredere metodisk tilgang i forskningen, herunder i højere grad anvende sociologiske og antropologiske metoder til at belyse ”bløde” faktorer, som kan have betydning for, hvordan indsatser virker på arbejdspladserne, fx relationer, kultur, magtforhold, ledelse, organisering osv.
- Forske betydningen af arbejdsmiljøorganisationen i forhold til implementeringen af arbejdsmiljøindsatser.

Det anbefales, at NFA løbende overvejer prioriteringen af forskningsområderne

NFA kan overveje vægtningen mellem de forskellige forskningsområder løbende for at sikre balance i forhold til omfanget af modtagere, politisk bevågenhed på området, risici for alvorlige følgevirkninger af arbejdsmiljøproblemet mv., så der kontinuerligt sikres relevans.

6.5.2 Anbefalinger i forhold til NFAs formidling

Det anbefales, at NFA i højere grad anvender digitale kanaler i formidlingen for at understøtte både tilgængelighed og muligheden for at målrette formidlingen

For at skabe maksimal spredning af NFAs formidling og nå en endnu bredere målgruppe, anbefales NFA at øge brugen af digitale kanaler. Desuden kan NFA med fordel øge omfanget af mundtlig formidling i virtuel form, herunder kan det overvejes at opprioritere følgende elementer i formidlingen:

- Videotransmission af gå-hjem-møder, formidlingsmøder osv. – samt optagelse af møderne og efterfølgende tilgængeliggørelse på hjemmesiden.
- Øget brug af webinarer, fx korte videoer eller ”Ted talks”, hvor forskerne fortæller om deres forskning, som blandt andet ved brug af visuelle virkemidler er målrettet digital formidling.
- Podcasts – både til formidling af ny og eksisterende forskning.

Det anbefales, at NFA er mere proaktiv i sin formidling

For at øge kendskab til NFA blandt modtagerne og sikre, at modtagerne er bevidste om NFA’s forskning og formidling, kan NFA med fordel være mere proaktiv i sin formidling. Det kan blandt andet ske ved følgende tiltag:

- Regelmæssige møder med kernebrugere initieret af NFA, hvor NFA kort præsenterer seneste relevante resultater og pipelinen af forskning, samt går i dialog med aktørerne på et tidligt tidspunkt med henblik på at sikre, at NFA har et billede af konteksten (den politiske kontekst for myndighedsaktørerne og konteksterne på arbejdspladserne for brobyggere og slutbrugere).
- Proaktiv formidling af forskningsresultater i samlede ”formidlingspakker”, som kan indeholde forskellige formidlingsprodukter, fx små film, faktaark, artikler, plakater, flyers osv. Forskningspakkerne kan sendes på mail til modtagerne eller downloades fra hjemmesiden og kan desuden målrettes til konkrete brancher.

- NFA kan proaktivt øge sin tilgængelighed blandt særligt slutbrugerne ved at oprette en hotline eller telefontid for forskerne, hvor brugerne kan stille konkrete spørgsmål til forskningen og søge råd til, hvordan den kan tolkes og anvendes i bestemte kontekster.
- NFA kan overveje at gøre Magasinet Arbejdsmiljø mere tilgængeligt gennem en reduktion eller fuld afskaffelse af prisen på magasinet. De to sammenlignelige organisationer, STAMI og IWHs producerer begge magasiner, som er gratis for modtagerne.

Det anbefales, at NFA målretter sin formidling yderligere

For at sikre en formidling, der opleves relevant og anvendelig for modtagerne, kan NFA med fordel målrette sin formidling i højere grad. Dette kan ske på flere måder, herunder:

- Et øget samarbejde med aktørerne om, hvordan forskningen bedst skal formidles til forskellige brancher. Samarbejdet kan sikre, at formidlingen er tilpasset til konkrete brancher og kontekster – hvor modtagerne kan spille ind i forhold til, hvilken form for kommunikation og sprogbrug, der er anvendelig, og NFA kan sikre, at den tilpassede formidling fortsat afspejler forskningsresultaterne.
- Et målrettet elektronisk nyhedsbrev, hvor modtagerne har mulighed for at vælge nyheder om konkrete forskningsområder eller brancher. Derudover kan NFA overveje at differentiere formidlingen inden for de forskellige forskningsområder, så brobyggerne og større arbejdspladser, der typisk har flere ressourcer til at beskæftige sig med arbejdsmiljø, kan modtage mere omfattende formidlingsmateriale, mens mindre arbejdspladser kan tilmelde sig et mindre omfattende og målrettet nyhedsbrev.
- I forlængelse af anbefalingerne vedrørende øget virtuel formidling, kan disse virtuelle formidlingsprodukter i højere grad målrettes modtagerne, fx branchespecifikke podcasts, videoer, webinarer mv.
- I forlængelse af anbefalingen vedrørende vægtning af forskningsområderne kan NFA overveje, om vægtningen i forskningsområderne ligeledes skal afspejles i formidlingsprodukterne. Dette vil medføre, at der produceres flest materialer inden for muskel- og skeletbesvær og psykosocialt arbejdsmiljø, hvor modtagergruppen er bred og forholdsvis heterogen, og derfor kan have gavn forskelligartede formidlingsprodukter, mens der produceres mindre inden for kemisk arbejdsmiljø.

Det anbefales, at NFA producerer samlede vidensoverblik inden for de forskellige forskningsområder og løbende opdatere disse med ny forskningsviden

Der er en stor efterspørgsel efter vidensoverblik, som sammenfatter eksisterende viden på forskellige områder. Vidensoverblik kan give modtagerne et samlet billede af eksisterende viden på et område, hvilket blandt andet kan bidrage til at styrke modtagernes beslutningsgrundlag, fx i forhold til ny lovgivning eller opdatering af branchevejledninger. I den forbindelse kan NFA overveje:

- At samle NFAs egen eksisterende viden i overblikksform og løbende relatere ny viden til det eksisterende, og opdatere overblikkene i takt med at der skabes nye forskningsresultater. NFA kan i tillæg hertil overveje at samle viden fra andre forskningsinstitutioner i Danmark og eventuelt udlandet, så NFA bliver en samlet vidensbank i forhold til forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø.
- NFA kan her med fordel skele til IWHs ”systematic review program”, hvor der gennemføres systematiske gennemgange af forskning på forskellige efterspurgte områder.